

ఆంధ్రపత్రిక

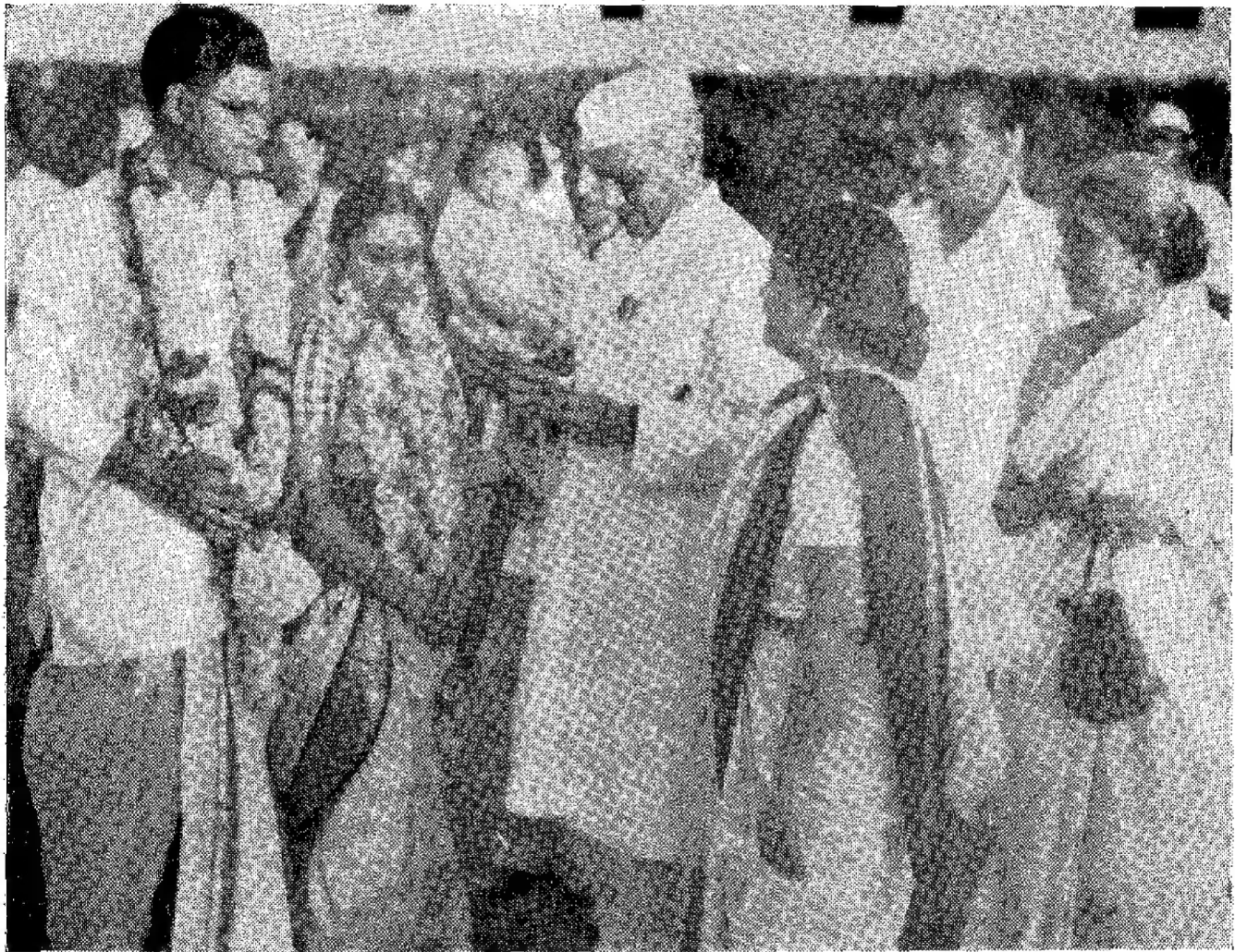
సంచిత్ర వార పత్రిక



4 అర్జున్
24-10-51

RECD. No. M 4479

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY



అక్టోబరు 10 న శ్రీమతి దుర్గాబాయిగారి మేనకోడలు కుమారి లీల వివాహ సందర్భంలో భారత ప్రధాని నధూవరులకు శుభాకాంక్షలు తెలుపుతున్న ఛాయాచిత్రం. ఇందులో వరుడు మాధవరావు బాజీ (హైదరాబాద్ ఇంజనీరింగ్ సర్వీస్) వధువులీల, భారతి ప్రధాని నెహ్రూ, శ్రీమతి దుర్గాబాయి, శ్రీమతి అమ్మస్వామినాథన్, మొదలైనవా రున్నారు.



విషయానుక్రమణి క

1951 అక్టోబరు 24

ముఖచిత్రం:

హిందీసినిమాతార శ్రీమతీరమణి

రాజకీయాలు :

రియాఖిత్ ఆర్మీస్ హత్య—

నీరియల్ :

కాంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రిస్టో—అలెగ్జాండర్ దుమా 46

కథానికలు :

వడ్డగింజలో బియ్యపుగింజ—శ్రీ ఇసుకపల్లి లక్ష్మి 6

నరసింహశాస్త్రి 9

జీవితశేఖ—“ప్రభు” 9

సింహాద్రిరావు సారథ్యం—శ్రీ శేషమల్ల కాశీ 11

శ్వరరావు 11

నే నెరిగున్న మనిషి—“మాన్యు” 14

కలిమి-రేమి—శ్రీమతి రమాదేవి 16

జీవనభారం—“మనూనా” 22

సినిమా :

కరార్-కోలినోస్-“పెరిజా” అందాలపాటీ 37

ఉపపాత్రలు—“ఆకుద” 38

బొమ్మరిల్లు :

జంతువులు-పక్షులు— 24

కాంచనదీప్తం—రాబర్ట్ లూయీస్ స్టీవెన్సన్ 26

దానిమర్కట్లు—శ్రీ కొమ్మూరి వేణుగోపాలరావు 33

నా మొదటివల—తూలికాభూషణ్ 38

గేయం :

మొత్తుకు మైత్తు—శ్రీ కవిరావు 28



ఆంధ్రవత్రిక

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడివత్రిక
4 అణాలు

ప్రతి బుధవారము
ప్రకటింపబడును

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 44
సంచిక 8
24.10-51

ఖర సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ నవమి బుధవారము

★ లియాఖత్ ఆలీఖాన్ హత్య ★

“ప్రవచనాన్ని విశ్వసించనివారు కంటబడితే వారి శిరస్సులు తెగ చెయ్యండి. ఒక్కరినీ మిగల్చకుండా విశ్వాస హీనులందరినీ తుదముట్టించండి” — ఖురాన్

ఈ యిరవయ్యో శతాబ్దంలో కూడా ఇటువంటి ఆదేశాన్ని శిరసావహించడం భగవదాజ్ఞ అని నమ్మేవారు ముస్లిం దేశాలలో ఇంకా అనేకులున్నారు. పూర్వం పరదేశాల నాక్రమించడానికి ఈ నమ్మిక ఎలా ఆధారభూతమయిందో, ఈనాడురాజకీయ దాస్య విముక్తి పోరాటానికి, పాదుగు రాజ్యాలతో కలహానికి ముస్లిం దేశ నాయకులకు అలాగే ఆధారభూతమాతోంది. అందువల్లనే రాజకీయ, సామాజిక పరిపాలనా సమస్యల గురించిన బాగ్యవాదాల లోనూ కలహాలలోనూ ముస్లిం దేశాలలో హత్యలు సర్వ సామాన్య మాతృకయ్యాయి. గత రెండు మూడు సంవత్సరాలలో ముస్లిం దేశాలలో రాజకీయ నాయకుల హత్యలు తరుచు సంభవిస్తున్నాయి. ఈ జి.పు.లో ఒక ప్రధానమంత్రి, మరొక మంత్రి హత్యపాలైనారు. సిరియాలో మూడు పర్యాయాలు తిరుగు

నారు. పర్షియాలో ఒక ప్రధానమంత్రి హత్యకు గురైనాడు. జోర్డన్ రాజు అబ్దుల్లా కూడా హంతకుని పాలబడ్డాడు. ఇప్పుడు లియాఖత్ ఆలీఖాన్ కూడా ఆ నాయకుల అడుగుజాడలనే అనుసరించాడు.

ముస్లిం దేశాలలో జరుగుతున్న ఈ హత్యల్ని గమనించినట్లయితే ఒక విషయం బొధపడుతుంది. అంగమత విశ్వాసాలకు లొంగక, తమ దేశాల భవిష్యం పాశ్చాత్య దేశాల సహాయపాకారాలపై నే ఆధారపడి ఉందనీ,



సామాజిక వ్యవస్థను ఆధునిక వాతావరణానికి అనుకూలంగా సంస్కరించాలనీ విశ్వసించే నాయకులే హంతకుల వాతావరణం న్నారు. హంతకులు అంగమత విశ్వాసాలకు, విశ్వాసాలకు లొంగి, ఇస్లాం మత సంరక్షణ కోసం హత్యలకు దిగుతున్నారు. ముస్లిం దేశాలన్నిటిలోనూ ఇట్టి మతోద్రేక పరుల సంఘాలు నానాటికి బలపడుతున్నాయి. పర్షియా రాజును హత్యచేయడానికి ప్రయత్నించిన ఫదాయా ఇస్లాం సభ్యుడూ, పాశ్చాత్యుల ప్రభావానికి లోబడిన రాజవల్ల ఇస్లాం మతం సంకర మాతున్నదని ఆరోపించాడు.

పాకిస్తాన్ ప్రధాని లియాఖత్ ఆలీఖాన్ హత్యకు కారకుడు ఖాన్ సాదుల్ హక్ సభ్యుడని మొదట ప్రకటించారు తరువాత ఆఫ్ఘానిస్తాన్ దేశం ప్రకటించారు. ఈ సందర్భంలో ముస్లిం దేశ నాయకుల పట్ల ఖాన్ సాదుల్ ఎప్పుడూ విరోధభావం

బాటు సంభవించింది. ఒక ప్రధానమంత్రి, ఒక అధ్యక్షుడు, ఒక శైలినిధి పతి హత్యలై

లియాఖత్ ఆలీఖాన్

తోనే ఉన్నారని జైల్లో ఉంచుకోవాలి. ఏ శిక్ష కంటే జిన్నాను

స్వగృహంలో (బొంబాయి) హత్య చేయబడినా, ప్రయత్నించిన వ్యక్తి ఖాక్సాన్ సభ్యుడు. ఖాక్సాన్ వలెనే సింధు రాష్ట్రంలో మరో జాతివారు కూడా ముస్లిం లీగ్ కు ప్రతిఘటించారు. ఖాక్సాన్, మరో జాతివారు కూడా ఇస్లాం మతవ్యాప్తి తమ ధర్మమనీ, అందుకోసం క్రూర హత్యల కొండకు దిగవలసిగా వెనుదియ్యకూడదని ఈ నాటికీ విశ్వసిస్తారు.

ముస్లిం లీగ్ ఉద్యమాన్ని గమనిస్తే ఇట్టి ఉద్దేశం ఉన్నట్లు కనపడదు కాని హిందువుల మూలంగా ఇస్లాం మతానికి ముహమ్మద్ దని నినాదంచేసి ఉద్యమం లేవదీసింది. తమ ఉద్యమాన్ని బలపరుచుకోవడానికి ఖాక్సాన్ మొదలైనవారి మతోద్రేక స్వభావాన్ని తమకు బలంగా చేకూర్చుకోవడానికి ముస్లిం లీగ్ వెనుదియ్యలేదు. 1948 ఆగస్టులో ప్రత్యక్ష చర్య చేరుతో ముస్లిం లీగ్ రాజకీయోద్యమ స్వభావం పూర్తిగా లేటపడింది.

మతోద్రేకాన్ని రెచ్చగొట్టి, దానిని రాజకీయవనరాలకు ఆయుధంగా ప్రయోగించడం ముస్లిం లీగ్ అలవర్చుకుంది. కాని ప్రయోగించిన తరువాత తిరిగి దానిని అదుపులో పెట్టడం అసాధ్యం ఈ కార్యక్రమం తెలిసిగూడా, సంభవించగల దుష్ఫలితాలను లక్ష్యపెట్టక రాజకీయ లక్ష్యాల సాధనే ప్రధానంగా పరిగణించి ముస్లిం లీగ్ ఉద్యమాన్ని నడిపింది. దీనికి ఫలితంగా దేశ విభజనకు కాంగ్రెస్ సమ్మతించింది. అయితే దేశవిభజన అనంతరం వంజాబ్ బెంగాల్ రాష్ట్రాలలో చలకత్ ఘోర సంఘహత్యలను ముస్లిం లీగ్ నివారించ లేక పోయింది. తిరిగి 1949 లో రూపాయి మారకం గురించి పాకిస్తాన్ భారతదేశాల మధ్య తగవువచ్చి వ్యాపారం స్తంభించి పోయినప్పుడు, తూర్పు పాకిస్తాన్ లో ఏర్పడిన దుర్భిక్షాన్ని నివారించ లేక పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం ఈ కలహం ఉద్రేకపూరిత ప్రచారం సాగించి తిరిగి మతకలహాలను రెచ్చగొట్టారు. ఈ కలహాల ఫలితంగా ఉభయదేశాల మధ్యనూ యుద్ధం అనివార్య మాతున్నదని తోచగానే పాకిస్తాన్ ప్రధాని లియాఖత్ ఆలీఖాన్ నేత్రా ఆహ్వానంపై ధీవచ్చి 1950 ఏప్రిల్ లో ఒడంబడిక చేసుకుని కలహాలను నిలపగలిగాడు.

కాని మతకలహాలనేవి రాజకీయవనరాలకు ఎంత చక్కని సాధనగా ఉపయోగపడినా, అదుపులో ఉంచడంకూడా గులుగుని ఆశపడిన ముస్లిం లీగ్ నాయకులకు క్రమంగా తమ నిస్సహాయత తెలిసి

వచ్చింది. కాశ్మీర్ సమస్య సందర్భంలో రెచ్చగొట్టిన ఉద్రేకాన్ని అదుపులోకి తేలేకపోతున్నారని స్పష్టపడుతూనే ఉంది. తిరిగి కాశ్మీర్ పై దాడి జరగగలదని తెలియగానే భారత్ ప్రభుత్వంకూడా ఎదిరించడానికి సిద్ధపడ్డంతో, కాశ్మీర్ దాడిని పాకిస్తాన్లు విరమించుకోవలసి తప్పలేదు. అందువల్ల పాకిస్తాన్ లో ఉద్రేకాలు మరింత ఉప్పుతంగా పెరిగి పోయాయి. ప్రజల మనస్థితికి అనుగుణంగా పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం అనుసరించక తప్పలేదు. ఉద్రేక పరుల తృప్తికోసం లియాఖత్ ఆలీఖాన్ విడికిటి బిగించి అదే ఇకపై తమ సంకేతమని చెప్పాడు.

వాస్తవానికి లియాఖత్ ఆలీఖాన్ పాకిస్తాన్ లో ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థాపనకు అధికంగా కృషిచేశాడు. జిన్నా ప్రకృతితో నియంత. లియాఖత్ ప్రజాస్వామ్యవాది; సంస్కర్త. భారతదేశం పట్లనూ, కాంగ్రెస్ పట్లనూ జిన్నాకు ఉన్నంతద్యేషమూ అసహనమూ లియాఖత్ కు లేవు. లియాఖత్ పాకిస్తాన్ ప్రజల కోసం ఎంత రాగడ్యపాలు ప్రదర్శించినా అంతరంగంలో భారతీయులకు మిత్రుడే. పాకిస్తాన్ ప్రత్యేక రాజ్యాన్ని స్థాపించినవాడు జిన్నా అయినప్పటికీ, సుస్థిరపరిచి రాజకీయ స్వయాంపవచ్చినవాడు లియాఖత్.

భారతదేశంతో కాని ఆప్టనిస్తానతో కాని యుద్ధానికి దిగినట్లయితే, అది ఆ దేశాలకే కాక పాకిస్తాన్ కుకూడా వినాశకరం కాగలదని లియాఖత్ మనఃపూర్తిగా

విశ్వసించాడు. పాకిస్తాన్ లో రాజకీయవనరాల కోసం ఎంతగా యుద్ధ నివాదాలు చేసినప్పటికీ, భారతదేశంపై పాకిస్తాన్ దాడి చేయకపోవడానికి లియాఖత్ కారకుడని చెప్పాలి.

అయితే రెచ్చగొట్టిన ద్వేషాన్ని అదుపులో పెట్టడం లియాఖత్ కు అసాధ్యమయింది. తమ దేశంలో అనర్థాలన్నిటికీ భారతీయులు కారకులని పాకిస్తాన్ లో అనేకవర్గాలు అపోహ పడుతున్నారు. బెంగాల్ పంజాబ్ రాష్ట్రాలను విభజించడం జిన్నాకి పాకిస్తాన్ లకు మనోవ్యధకు కారణమయింది. 1947 లో జరిగిన దేశ విభజన తుదినిర్ణయం కాబాలదనీ, పాకిస్తాన్ లో మరికొంత భూభాగం కలవాలని కోరేవారు పాకిస్తాన్ లో లేకపోలేదు. భారతదేశంలో యుద్ధం అనివార్యమని భావించేవారు పాకిస్తాన్ లో అనేకులున్నారు. వీరందరికీ లియాఖత్ పరిపాలనా విధానం తృప్తి కించలేదు. దేశంలో రెచ్చగొట్టిన విద్యేషాన్ని ఉత్తమ రాజనీతిజ్ఞుడైన లియాఖత్ ఆహ్వానించాడు. లియాఖత్ మృతిలో యుద్ధోన్మాదుల్ని అరికట్టగల బలం పాకిస్తాన్ నాయకులకు క్షీణించిందని చెప్పాలి. అయితే రాజకీయ పరిపాలనా విధానాలలోనూ, భారతదేశంతో వ్యవహారాలలోనూ లియాఖత్ విధానాన్నే అనుసరించే గులాం మహమ్మద్ గవర్నర్ జనరల్ గా నియమించబడ్డప్పటికీ, ఉభయ దేశాలమధ్యనూ సంఘర్షణ పెచ్చుమీరదని భావించవచ్చును.



గత బుధవారంనాడు జరిగిన కాంగ్రెస్ విషయ నిర్ణయసభలో శ్రీయుతులు సంతకపెట్టి, తిరుమలరావు, వట్టాభిషేకరామయ్య, బాపిసీను, చంద్రమాలిగార్లు.

కాశ్మీర్ : డా॥ గ్రాహం నివేదిక

కాశ్మీర్ లో సైనికోపసంహరణ నిమిత్తం భారత పోలీస్ ప్రభుత్వాల మధ్య ఒప్పందం సాధించడానికి భద్రతా మండలి నియమించిన ప్రతినిధి డా॥ గ్రాహం తన నివేదికను మండలికి సమర్పించాడు.

ఉభయ ప్రభుత్వాల మధ్య సంతకం పులు జరిపి ఏయే అంశాలపై సమాధానం కుదరలేదో డా॥ గ్రాహం తన నివేదికలో తెలిపాడు. భద్రతా మండలి గ్రాహంను నియమించినప్పటికీ సమాధానం కుదరని అంశాలను తెలియపరచాలని ఆదేశిస్తూ, ఆ అంశాలను ఒక పరిష్కార వల్ల పరిష్కరించే ఉద్దేశాన్ని ప్రకటించింది. అయితే గ్రాహం ఆ అంశాలను నివేదికలో పొందుపరుస్తూ, ఉభయ ప్రభుత్వాల మధ్య సమాధానం కుదిరే ఆవకాశం ఉందని ఆరు వారాల వ్యవధినిచ్చి మధ్యవర్తిత్వ రాయబారాలను నడిపించాలని సూచించాడు.

సమాధానం కుదరని అంశాలపై ఇంకా ఒక మధ్యవర్తి సమయంలో రాయబారాలు కొనసాగడం అవసరమని

డా॥ గ్రాహం చేసిన మాచన, ఇన్నాళ్లుగా భద్రతా మండలి తిరస్కరిస్తున్న భారత ప్రభుత్వ వాదాన్నే సమర్థిస్తున్నది. ఈ సమస్యల్ని సమాలోచనల ద్వారా పరిష్కరించాలని కోరాడు.



కాశ్మీర్ మధ్యవర్తి

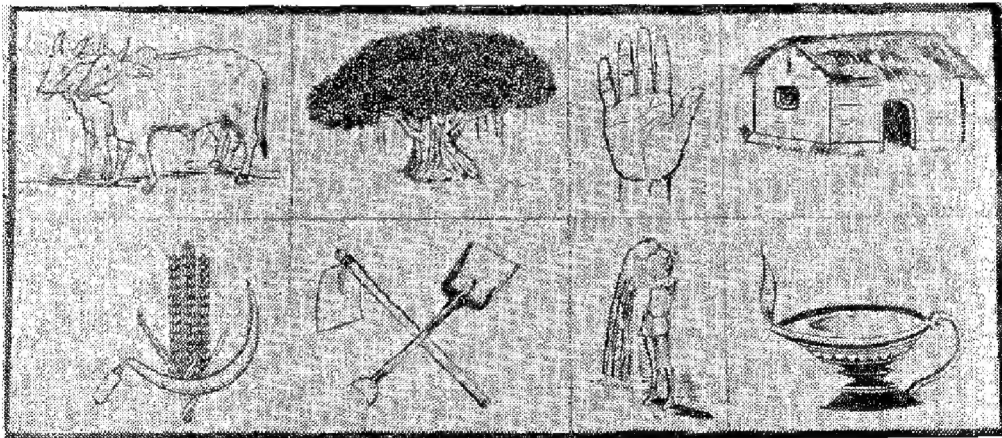
డా॥ గ్రాహం గ్రాహం

రించవలసిందే కాని పరిష్కార తీర్పు ఎన్నటికీ సమృతం కావాలని భారత ప్రభుత్వం వాదిస్తున్నది. పరిష్కార నియామకానికి భద్రతా మండలి ఆవకాశ మిస్తున్నంతకాలమూ, పోలీస్ సామరస్య

ధోరణిలో రాయబారాలు జరపదని భారత ప్రభుత్వానికి తెలుసును. ఈ విషయాన్ని ఇంతవరకూ భద్రతా మండలి గ్రహించలేకపోయింది. స్థానిక వల్ల సాధించుకోవలసిన దానికంటే అత్యున్నత ప్రయత్నం తెచ్చి వారి అండవల్ల అధిక ప్రయోజనం సాధించాలని చూస్తున్న పోలీస్ పరిష్కార నియామకం కోసం తిహతీహా లాడుతోంది.

దేశవిభజన సమయంలో పరాయి ప్రభుత్వం వల్ల సరిహద్దు రాష్ట్రంలో ఎట్టి అక్రమం జరిగినది భారతీయులు మరిచిపోలేరు. అదే విధంగా అక్రమంగా కాశ్మీర్ ను కూడా సాధించే ఉద్దేశంతో పోలీస్ కాశ్మీర్ లో సైనికోప సంహరణ విధానాన్ని భద్రతా మండలి పరిష్కారకూ, సైనికైట్ (జనవాక్య నిర్ధారణ)ను కాశ్మీర్ పరిపాలననూ జనరల్ నిమిత్తకూ కట్టబెట్టాలని ప్రయత్నిస్తోంది. ఇట్టి ప్రయత్నంలో బ్రిటన్ అమెరికాలు పోలీస్ కు తోడ్పడుతున్నాయి. కాని ఈ కుట్రలకు భారత ప్రభుత్వం లొంగబోదని స్పష్టపరిచింది. సైనికైట్ సమయంలో షేక్ ఆబ్దుల్లా ప్రభుత్వాన్ని తొలగించడం జరగబోదని తెలియచేసింది.

మధ్యవర్తిగా తన కృషి చేసినన్ని



ఎన్నికలలో వివిధ పార్టీల చిహ్నాలు :

ఆయా అభ్యుదయ భారత రాజకీయ పార్టీల మార్చించిన 14 చిహ్నాలలో యింట ప్రచురించిన యీ ఎనిమిది చిహ్నాలను ఎన్నికల కమిషన్ ఆమోదించింది.

ఎడమనుంచి కుడికి మొదటి వరస వాలుగు చిహ్నాలు :

(1) కాడికి కట్టిన రెండేళ్లు - కాంగ్రెసు పార్టీ. (2) చెట్టు - సోషలిస్టు పార్టీ. (3) విడువేళ్లుగల చాస్తము - పార్లమెంటరీ రూపాయికర్ పార్టీ (4) గుడిపె - కిసాన్ మజ్దూర్ పార్టీ.

రెండవ వరస వాలుగు చిహ్నాలు :

(5) భాస్కరునికి కొడవలి - కమ్యూనిస్టు పార్టీ. (6) పాక, వేలపాక - విప్లవ సోషలిస్టు పార్టీ.

(7) భాస్కరు తూర్పు పట్టుతున్న మనిషి - కృషి కార్ లోం పార్టీ. (8) ప్రమద దీపం - జనసంఘం.

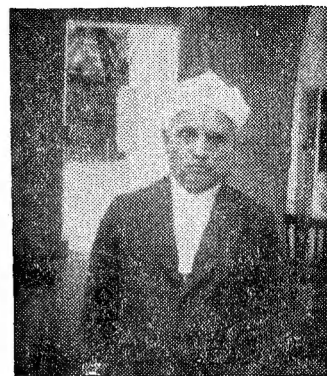
కోసూర్ భారత పాకిస్తాన్ల మధ్య తీవ్ర ఉద్రిక్తతలు, యుద్ధ వాతావరణం చాలగలిగినందువల్ల తన రాయబారం విఫలమయిందనీ, పరిస్థితులు కొంత ప్రశాంతపడితే రాయబారాలు ఫలించగల అవకాశం ఉన్నదనీ డా॥ గ్రాహం తెలిపాడు.

పైనికోప సంహరణ విషయమై ఉభయ ప్రభుత్వాలకూ మధ్య ఒప్పందం కుదరక పోవడానికి భద్రతామండలి తీర్మానాలు రెండింటిలోనూ ముఖ్యంశాలనుగురించి పూర్వకాశ్మీర్ కమిషన్ రెండు ప్రభుత్వాలకూ రెండువిధాల అర్థాలు చెప్పడమేనని డా॥ గ్రాహం నివేదించాడు. భద్రతామండలి తీర్మానాలలో కొన్ని అంశాలను స్పష్టపరచవలసిందని భారత ప్రభుత్వం కోరినప్పుడు ఆనాటి కాశ్మీర్ కమిషన్ తమ అభిప్రాయాలను ప్రత్యేక లేఖల ద్వారా జేలియపరిచింది. ఆలేఖలు ఆధారంగానే భారత ప్రభుత్వం భద్రతామండలి తీర్మానాలను అమలు జరపడానికి ఆమోదించింది. అయితే ఇవే అంశాలపైన పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం కోరినప్పుడు కాశ్మీర్ కమిషన్ భిన్నమైన అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరుస్తూ పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వానికి లేఖలు వ్రాసింది. ఈభిన్న అభిప్రాయ ప్రకటనలవల్ల నేడున్న పైనికోపసంహరణ గురించి రెండు ప్రభుత్వాల మధ్యనూ ఒప్పందం కుదరలేదు. భద్రతామండలి

ఈ విషయాన్ని చర్చించి, ఈ అంశాలపైన కూడా ఉభయ ప్రభుత్వాలూ సమాలోచనలు జరిపి రాజినుగుర్తుకోవాలని ఆదేశించినప్పుడు గాని పైనికోపసంహరణ సమగ్ర శాంతియుతంగా పరిష్కారం కాగల అవకాశం ఉండదు.

తరువాత డా॥ గ్రాహం ఉభయప్రభుత్వాల మధ్యనూ సామరస్యం ప్రపంచ శాంతికి ఎంత అగత్యమో వివరించి, పైనికోపసంహరణ నిమిత్తం ఉభయ ప్రభుత్వాలకూ తాను నూచించిన ఒక పథకాన్ని వివరించాడు. దీనిని ఉభయ ప్రభుత్వాలూ పరిశీలించి ఇచ్చిన సమాధానను ఒట్టి ఏమే అంశాలలో ఒప్పందం కుదరవలసి ఉన్నదీ వివరించాడు. ఈ సందర్భంలో భారత ప్రభుత్వం కాశ్మీర్ లోని తన సైన్యాలను చాలవరకూ తరలించి వేయడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నట్లు తెలియపరచబడింది. పాకిస్తాన్ సైన్యాలనూ భారత సైన్యాలనూ ఒకేసారి తరలించడానికి కూడా భారత ప్రభుత్వం సమ్మతించింది.

అయితే అభిప్రాయ భేదాలు ముఖ్యంశాలన్నిటిపైనా ఉన్నాయని కూడా గ్రాహం నివేదిక తెలుపుతున్నది. పైనికోప సంహరణకు ఎంతకాలం ఇవ్వాలి, ఏ పక్క ఎంతెంత బలాన్ని మిగల్పాలి, స్థానిక బలాలను ఎంతవరకూ నిరాయుధం



బరిసాన్ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా నియమింపబడిన బచ్చు జగన్నాథ దాసుగారు

చెయ్యాలి. అనే అంశాలపైన సమాధానం కుదరలేదని డా॥ గ్రాహం నివేదించారు.

దీనిపైన ఒప్పందం కుదర్చాలంటే, భద్రతామండలి కార్యాలయంలోనే ఉభయప్రభుత్వాల ప్రతినిధులతోనూ మధ్యవర్తి సమాలోచనలు జరపాలనీ, ఆరువారాలలో ఈసమాలోచనలు ముగియాలనీ భద్రతామండలి ఆజ్ఞ ఇవ్వాలని డా॥ గ్రాహం నూచించాడు. ఉభయదేశాలలోనూ జరుగుతున్న విభేద ప్రచారాన్ని (48-వ పేజీ చూడండి)



స్వతంత్ర భారతదేశంలో జరగనున్న తొలిఎన్నికలలో వోటింగు సూక్ష్మంగా జరపడంకోసం ఏర్పాటుచేసిన బాలిట్ పెట్టెలు.

వడ్లగింజలో బియ్యపుగింజ

మీరు పెళ్ళయిందా అన్నాడు. అదో ప్రశ్నగాకాదు. బాతా భానీలో యిదో అంశం. అది అతన్ని ఎగతాళి చేశాడనుకుంటే యేలాభం! “ఆ! నాకు ఓ మామగారంటూ యేర్పడ్డాడు. ఒకళ్ళు యేడుస్తుంటే యింకొకళ్ళు వ్యవటం సహజమేగా అన్నాడు గోపాలరావు చిరువ్వున. వ్యవస్థను యిద్దరు గభాలున ఆపేశారు. గోపాలరావు ఎందుకటా అన్నాడో వీళ్ళకు తెలియదు. గోపాలరావు వీళ్ళిద్దరి వైపుకు తీక్షణంగా చూశాడు. వీళ్ళిద్దరు గోపాలరావు వైపుకు ఆశ్చర్యంగా చూశారు.

‘సిగ్గుండాలి మా నవజన్మ యెత్తిన తర్వాత, పిల్లని కనంగానే సరికాదు’ అంటూ కనుబొమ్మలు గెందూ ముడేశాడు గోపాలరావు.

ఆ యిద్దరు కాలక్షేపానికి కదిలించిన బాళ్ళు కాబట్టి, గోపాలరావు ధోరణి చూస్తే, వాళ్ళకు కోపంకంటే నవ్వుకువ వచ్చింది. నిమిషంలో యిద్దరు పల్లెలిలిం చారు.

నీగ్గలేకపోయిన తర్వాత యెందుకండి ఇన్స్ట్రక్షన్ తర్వాత అని తాళంవేశాడు అందులో వకతను.

జామాతా దళి మగ్రహం అన్నారు. కాని ఇప్పుడు తారుమారయింది అన్నాడు గోపాలరావు వాళ్ళ మాట వినిపించుకోకండానే.

‘తారుమా లేమిటి తల్లక్రిందులైందంటే నమ్మండి’ అన్నాడు యింకొకతను.

‘నే నెప్పుడైనా పంపించ నన్నానా, పెద్ద అల్లుడు అట్లాగే చేశాడు మొదటో, సంసారం నెత్తిన పడంగానే తెలిసిందనటానికి. బుద్ధి వుండక్కర్లే. ఈ రోజుల్లో మంచికి మంచిలేదండీ’ అన్నాడు గోపాలరావు వూడిన పిలక ముడి చేసుకుంటూ.

న్యాయానికి కూడు లేదండీ. వుంగరాళ్ళ చేత్తో మొట్టేనాళ్ళదే రాజ్యం అన్నాడు అందులో వకతను.

మేరని వాళ్ళను చూస్తే మొత్తబుద్ధవు

తుందని... అదిగాదండి మీరు చెప్పండి. నేను మేనల్లుని కాదనుకోండి, అల్లుడైన తర్వాత, పెద్ద అల్లునికి నాకు భేదం చూపిస్తే! నేనే నేమిటి గాగాలు తొడుక్కుని కూర్చుంది అంటూ గోపాలరావు రంగంలోకి దిగాడు.

‘ఆపని ఆడవాళ్ళు చేస్తారు మీరెందుకు అంటూ ఒకాయన కొంచెం ఘాపం వేశాడు.

‘సామెతకు చెప్పుతున్నానండి, నాకు బంధుమ్రేమ అంటే మొదటినుంచి అదో పిచ్చి, మనవాళ్ళయ్యారుగదా అని పిలిచినా, పిలవకపోయినా మామగారింటికి వెళ్ళిన మాట వాస్తవమే’ అంటూ లేచి నుంచు న్నాడు గోపాలరావు.

‘చెప్పరే—అట్లా చెప్పరే. పిలవంచే మామగారింటికి వెళ్ళితే యేం గారవం యేడుస్తుంది అంట! అంటూ అగ్నిలో ఆజ్యం పోశాడు గెండ్లో ఆయన.

నేను ఆ మాటే అనుకున్నా. బుద్ధి గడ్డి తిన్నది. నేను వెళ్ళటం వచ్చింది యింతకీ అన్నాడు తన మామూలు ధోరణిలో.

వెళ్ళంగానే వాళ్ళకు ఓ విధమైన అలుసు యేర్పడింది. అంటూ యింకో ఆయన తాళం వేశాడు.

ఇప్పుడు నుకుంటే యేలాభం. వెళ్ళి నందుకు తిగిన ప్రాయశ్చిత్తము చెయ్యనే చేశాడు అంటూ వుపోహాత్మక ప్రారంభం చాడు గోపాలరావు.

‘అదేమిటండోయ్ ప్రాయశ్చిత్తము అంటున్నారు?’

‘ఎందుకయ్యా వాగిస్తారు. అవాలసిన పని అంతా అయింది’

‘అనుకున్నంతా అయిందీ?’

‘నేను అనుకున్నా నుటయ్యా. ఎంత పిలవంచే వెళ్ళితేమాత్రం నెలలా, సంవత్సరాలా వాళ్ళింట్లో ఉన్నది? వాళ్ళింట్లోకి ఆకవడి వెళ్ళానా? దానిదుంప తెగ రెండో రోజే వెళ్ళకొట్టాలి? మీరు చెప్పండి’ అంటూ సమాధానంకోసం నోరు తెరిచి చూస్తున్నాడు గోపాలరావు.

‘వెళ్ళి పొమ్మన్నట్టయ్యా! ఎంత

చెడ్డా అల్లుడేను,’ అని వకతను అల్లుణ్ణి వెళ్ళిపొమ్మన్నారా’ అంటూ యింకో ఆయన,

‘రెండో రోజేట’ అని మరొకాయన, యధాశక్తి రెచ్చగొట్టారు.

‘మెల్లిగా అంటారేమిటండీ, పూర్వతో సప్త గెంటిస్తే’ అంటూ వుద్రేకం వెళ్ళ గక్కాడు గోపాలరావు.

‘గెంటించటమే? ఎంత పాగరుమోతు మామగారు దొరికాడయ్యా!’ అంటూ వకాయన శృతి పట్టాడు.

అందుకనేగా యిప్పుడు నాకు ఆయనకు తగాదా. లేకపోతే యేముంది? ఇస్తానన్న పల్లెం యిస్తాననేదని అబద్ధం.

‘అడితే అడిగానా? వాక్కిల్లోకి వెళ్ళితే జరి బట్టలు పెట్టలేదని నడిగానా? మనకు భగవంతుడివ్వాలి కాని, వకళ్ళు యిచ్చే దేమిటంట? అన్నాడు ప్రశ్నార్థకంగా గోపాలరావు.

‘మనకు కలిసి రావాలి కాని యింకొకళ్ళు పెట్టితే యెన్నాళ్ళు అనుభవిస్తాం,’

‘మా బాగా అన్నారు. నేనూ అదే అనుకున్నా. నాకు యెందుకు కోపంరావటంలేదు గాని, ఆ కుట్రబుద్ధి, ఆ కుట్ర మాటలు యెందుకని? పెద్ద అల్లుడుదగ్గర యిట్లా చేస్తేనా, మూడోనాటికి తచ్చక్కక పోయాడా?’

‘మనిషిని పట్టే చేస్తారు. పెద్ద అల్లుని దగ్గర యిట్లా యెట్లా చేస్తారు? నుక్కలు విరిగవు.’

‘అవునండి అత్తారాలా నిజంపల్లారు. మీరు చెప్పండి. ఎక్కడైనా అల్లుడు వెప్పి నట్టు మామగారు నడుచుకోవాలి గాని, మామగారు అల్లుణ్ణి అధారిటీ చెయ్యగా చూశారా?’

‘మీరు చెప్పుతున్నారుగా?’

‘నేను సరేనండి, యింకెవ్వరైనా వున్నారా అని.’

‘ఎవ్వరుంటారండి యీ కాలంలో అణిగి? మీరు కాబట్టి యిట్లా వూరుకున్నారా కాని, సాబోటాజివులేనా? మూడు నిమిషాల్లో ముప్పతిప్పలు పెట్టి

అక్షీనరసింహశాస్త్రి

మాడు చెరువులు నీరు త్రాగించేవాణ్ణి, అంటూ మీసంమీద చెయ్యి వేళాడు అందులో వకాయన.

‘అట్లా చెయ్యవలె పెద్దఅల్లుని దగ్గర చెప్పు క్రింద తేలులాగ అణిగి చచ్చినట్లు వడివున్నాడు. ఈ వేమలన్నీ నా దగ్గరే పంకటాయి వేమలనీ! చూస్తాను గా ఎన్నాళ్ళు సాగుతాయో!’ అన్నాడు తన కేసో ధైర్యం వచ్చినట్లు.

‘సాగినన్నాళ్ళు సాగుతాయి!’

‘ఇంకా సాగనిచ్చేది వట్టిమాట లెండి.’

‘అలుకు కనిపెట్టాడు, యింకా మీరేం చేస్తారంట?’

‘నేనా, ఏదైనా చేస్తా, మాపడ్డకుడు చెయ్యాలా? రైల్వే పెల్లాన్ని వక్కతిని పంపించేస్తా రోగం వదురుతుంది.’

‘ఎవరిదంట?’

‘నేను అదే అనస్తున్నా. తేనిపోయింది అదిమాత్రం చెయ్యకండి. తీరా ఎక్కడైనా దారి తప్పిందంటే మీ కంఠానికి వస్తుంది.’

‘నిజమేనండి మీరు చెప్పింది. ఆయనెట్లా పంపించాడంట! లేకపోతే యింకా కపనీ చేద్దా మనుకుంటున్నా. అసలు దాన్ని పుట్టింటికి పంపించనే పంపించను.’

‘మీరూ వెళ్ళారా?’

‘పెల్లాన్ని పంపించకండా నేను వెళ్ళి ఆఫీసరిస్తానుటండి, మీరు ఎగతాల్లోకి దిగారా?’

‘హారుకోరా, యేమిటని పెద్దమనిషిలో పని. ఒకే వుపాయంఅండి,’ అన్నాడు అందులో వకాయన నోట్లో చుట్టపైకి తీస్తూ.

‘ఏడిసినట్లే వుంది వుపాయము, కూతుర్ని చూడాలని వుంటే వాళ్ళే వచ్చి చూస్తారు వకసారి. ఈ కరువు రోజుల్లో మీరు పంపించక పోవటమే వాళ్ళకు నయము,’ అన్నాడు యింకోకాయన గొండు చిటికలు పొడుము పీలుస్తూ.

‘నాకు అట్లాగే తోస్తోందండి. చావు వచ్చి పడింది. ఎట్లా చేగను యీ మామ గారితో అంట! అసలు పుట్టింటికే పంపించేద్దామని వుంది. అట్లా ఆ వునే? అన్నాడు గోపాలరావు గుడ్డు విటకరించి.

‘అట్లా పంపిస్తే మీకేం లాభంఅంట, ఇక్కడే చేతులు కాయుకోవటం తప్ప. తీగకు కాయబరువా? కన్న కూతుర్ని యింకోనే వుంచుకుంటాడు యెన్నాళ్ళ యితే? ఏదో వోనాడు మీరే వెళ్ళి తెచ్చుకోవాల్సి వస్తుంది,’ అన్నాడు ఓసంసారి.

‘అవునండి మీరన్న మాట నిజమే. రెండోకూతుర్ని ఆరు నెలలనుంచి యింట్లో పెట్టుకోలా? అయినా ఓసారి అవనే అన్నాడు, ‘పెల్లాన్ని తీసుకువెళ్ళతానంటే, మళ్ళీ తీసుకొచ్చేవాళ్ళు లేరు నవ్వే మళ్ళీ తీసుకురావాలని,’ అన్నాడు బిక్కమొహం వేస్తూ గోపాలరావు.

‘ఇద్దక్కడైనా వుందండి, ఎక్కడైనా అల్లుడు ఫలానా రోజుకు తీసుకురమ్మని, తీసుకు వెళ్ళమని, మేము విన్నాంగాని, మామ గారు యిట్లా చెప్పటం, మాక్కడ తిగలేదండి,’ అంటూ వకాయన ముక్కు మీద పేలువేళాడు.

‘అందుకనే గాదండి యిండాకటినుంచి మొత్తుగునే? యాయనతో యెట్లాగా వేగటంఅంట. ఎట్లాచ్చినారెంటాగావుండే.

ఈ పెళ్ళి చేసుకోకండా వున్నా బాగుండేది అనిపిస్తోంది, అన్నాడు గోపాలరావు చివరకు విసుగుపుటి.

‘చేసుకున్నారూ గా! అంటూ వకాయన నగ్గు సత్యన్ని బయటపెట్టినట్లు, తల కొంచెం క్రిందకుదించి, కళ్ళజోడులోంచి తన దృష్టులు గోపాలరావు కళ్ళలోకి పోనిచ్చాడు.

‘అందుకనే గా యీ అవస్థ? ఏదైనా మీరు చెప్పండి వుపాయం,’ అంటూ

ప్రక్క పెద్దమనిషివంక ఆశగా చూశాడు గోపాలరావు.

అవతల బెంచీమీదనుంచి, ఒకాయన, ‘అసలు పోట్లాట యెందుకొచ్చిందండీ? అంటూ జనాన్ని తోసుకుంటూ, గోగ్రహణంలో ఉత్తరుడులాగ మహా తీక్షణంగా వచ్చాడు గోపాలరావు దగ్గరకు.

‘రెడ్డొచ్చే మొదలాడు అన్నట్లుంది,’ అన్నాడు వకాయన. ఇండాకటినుంచి చెప్పిన రామాయణం యేమిటి, మళ్ళీ సీత, రామునికీ యేమవుతుందని అడగటం యేమిటి! అని రెండో ఆయన.

అందులో ఓ పెద్దమనిషి, ‘అదికాదండి, యిన్ని డెప్పారు. అసలు పోట్లాట యెక్కడ ప్రారంభమయిందో చెప్పితే... అంటూ నీళ్ళు నమిలాడు.

‘అట్లా అడగండి. నాది తప్పవులే చెప్పు తీసుకొని కొట్టండి...’ అంటూ వుజ్రీకంగా ప్రారంభించాడు మళ్ళీ గోపాలరావు.

‘అంత అవమానమా, బూట్సు తోడు కున్నాయనని పట్టుకుని...’ అంటూ వకాయన చమత్కరించాడు.

‘నేను కోపంలో అన్నానులెండి. మీరేమీ అనుకోకండి! అన్నాడు గోపాలరావు చటుక్కున

కాసి నో టాల్కం పౌడరు

మీ ముఖముకు, చర్మానికి

ఫాషను, పరిమళము, సౌందర్యము

బహుళకరిస్తుంది.



CHANDRA TRADING CO.
93, ACHARAPPAN ST., MADRAS 1.

కాసి నో
యే కావాలనండి
అది ఉత్తమమైన టాల్కం
పౌడరు

‘పెళ్ళికి పిలవలేదనికూడ నేను ఎక్కువ అనుకోవటంలా. ఇంట్లోకొచ్చిన వాణ్ణి ఎందుకు వెళ్ళమనాలని. నాకది పట్టుదల. ఎంత హడావడిలో వుంటేమాత్రం...’

‘హడావుడేమిటి!’

‘ఏదో తెలిగ్రాం వచ్చింది. దాని గొడవలో వున్నాడు. పాపం గాభరాలో వున్న మాటనిజమే’

‘నెప్పరేం అమాట? తెలిగ్రాంవచ్చి పాపం ఆయన హడావడిలోవుంటే... మీరేమన్నారు’

‘నేనేమంటాను? మీరు యివ్వాలి సాయంత్రమే వెళ్ళుతారు గామాలు. నాకు పనివుంది. రేపు వుదయాన నేను వెళ్ళాలి అన్నాను. అంతే’

‘అప్పుడు వారేమన్నారు?’

‘నేను అర్థంబుగా యీపూటే వెళ్ళాలి అంటూ వెళ్ళుతూ ఓ పూనును సీలించి అల్లుడు రేపు ప్రార్థన చేశాడు. వుదయానే కారెక్కించు. కారుమాత్రం తప్ప సీక అన్నాడు. మళ్ళీ ఆనాడు కూడవుండి పోతాననేకదా అంటు,’

(48-వ పేజీ చూడండి)

1ST PRIZE RS 12 00
ALL CORRECT

2ND PRIZE RS 500
ONE ERROR

3RD PRIZE RS 200
TWO ERRORS

4TH PRIZE RS 100
THREE ERRORS

గెల్యండి ఎంట్రీ 8

రూ 2,000

అంధ్రా కాన్వర్షన్ రాజమండ్రి

PRIZE AMOUNT DEPOSITED IN
CITIZEN CHITFUND BANK

రు. 3-0-0 కి 7 ఎంట్రీలు రు. 5-0-0 కి 12 ఎంట్రీలు ఆధారము:—“శబ్దారచంద్రిక”

అడ్డము: గ్యారంటీ బహుమతులు ఇచ్చుచున్న సంస్థపేరు, 4 ప్రార్థనల నేలేచి ప్రత్యేక “—” కనుగున దరు, 8 పరిమణద్రవ్యము, 8 ఆటలో ఓడినవారిని పరిహాసము చేయుమాట, 9 కష్టపడి చేయవలసినపనిని కష్టపడిక చేయునట్లు విర్వర్ణన సాధన విశేషము, 10 అడుతాడేలు, 12 రాజదర్శనార్థము తెచ్చిన ద్రవ్యమును ఇలా అంటారు, 14 పశువులదేహముందు చేరి రక్తము పీల్చెడి జంతు విశేషము, 15 పరుగెత్తుట.

పజిల్ నెం 2.

అ	ధ్రా	కా	న్	వ	ర్ష	ము	ము
		ద				ర్	
ర			ము				
సు		ల		త్ర	ము		ము
దు		గెల్యండి 2,000	కా			క	
	వి	దు	కే	పా		త్త	
సం		ఎంట్రీ	ప	ప		ప్రి	
	రు	నా	ట	మే		యా	
	దు	గ					
ము	అంటు						ని

నిలువు — 1 బృహస్పతి, 2 చెలించునట్టి కన్నులగల ఆడుది, 8 ఇల్లు, 4 ఇనుపగుడియి 5 మృదంగము, 7 ఎడేని ఒకవిషయమును కూర్చి చిన్న గంధమును వ్రాసినవాడు, 11 ఉత్తరములు వ్రాయువాడు, 13 కవచము తొడిగిన గుర్రము, 17 మోరటిచెట్టు, 16 యుద్ధము, 18 నాగు బాము, 19 బండి.

నిబంధనలు:—ఎన్ని ఎంట్రీలైనా తెల్లకాగితము మీద వ్రాసి పంపవచ్చును. లేనిచో 0-1-6 స్టాంపులు పంపినచో 18 ఎంట్రీలు (అచ్చువి) పంపబడును. ముగింపు తేదీ తరువాత వచ్చు ఎంట్రీలు అంగీకరించబడవు. ఎంట్రీల తోపాటు మనియార్డరు రకీసుగాని, క్రాస్ చేయని ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డరుగాని జతచేయాలి. రు. 8/- పైన పంపిన ఎంట్రీల వారికి గెలచినవారి పట్టి 30-11-51 ని పంపబడును మిగిలినవారు 0-1-6 స్టాంపు ఎంట్రీలతో పంపవలెను. కీ సాల్యూషను 21-11-51 ఆంధ్ర వారపత్రికలో ప్రకటించబడును. ఈ పోటీకి సంబంధించిన అన్ని విషయములలోనూ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ నిర్ణయమే ఖాయమైనది, న్యాయ

బద్ధమైనది. ఒకరుకన్న ఎక్కువ మంది గెలుపొందినచో బహుమతి పైకము సమానముగా పంచబడును.

ఎంట్రీలు మనియార్డరు ఈ దిగువ ఎడ్రసుకు పంపండి.

అంధ్రా కాన్వర్షన్ (A. W 2.) రాజమండ్రి.

మా పజిల్స్ కో విడవకుండా పోటీ చేయదలచినవారు రు. 8/- మనియార్డరు ద్వారా పంపిన వారిపేరు రిజిష్టరు చేసి ప్రతీ పజిల్ కాగితములు, గెలిచినవారి లిస్టు, ప్రతీసారి 18 ఎంట్రీలు సం|| రం పొందున పంపబడును. మీరుపంపే కి రూపాయలు పోస్టేజి గురించి మాత్రమే. చేరేవారు మనియార్డరు దిగువ ఎడ్రసుకు పంపండి.

అంధ్రా కాన్వర్షన్ (రిజిష్టర్ నెక్స్ట్) రాజమండ్రి.

జీవితరేఖ

ప్రతి

(గత సంచిక తరువాయి)

మర్నాడు పొద్దున ఆమెని 'లేడీస్ వెయిటింగ్ రూమ్'లో కూచో పెట్టి ఆతనుటికెట్ తీసుకురా టూనికి వెళ్ళాడు. ఆ రాత్రి నింపి అప్పటిదాకా మళ్ళీ వాళ్ళిద్దరూ మాట్లాడుకొనేలేదు. ఆ సలా రాత్రి ఇద్దరికీ నిద్రపట్టనేలేదు. ఏవో ఆలోచనలతో గడిపేశారు. తెల్లవారి లేవగానే ఆమె గుడ్డలన్నీ గద్దుకుని ఓ ఇల్లెట్టి చీరకట్టుకుని ప్రయాణానికి సిద్ధపడింది. అతను అది గమనించి మెదలకుండా ఓ 'జట్' తీసుకువచ్చాడు. బండీలో కూడా ఎడమొకం పెడమొకం పెట్టుకుని అతను బజారు వంకా, ఆమె జబ్బాలో ఉన్న అద్దంలో తన ప్రతిబింబమూ చూస్తూ కూచున్నారు.

గోపాలం టికెట్ తీసుకున్నాడు. కొంతసేపు, ప్లాట్ ఫారం మీద అటూ ఇటూ పచార్లు చేసి చివరికి 'హిగ్గిన్ బాదమ్మ'లో పుస్తకాలు చూస్తున్నాడు. మరికొంతసేటికి రైలు వచ్చింది. అతను ఆదరాబాదరాగా ఆమెని ఓ కంపార్టుమెంటులోకి ఎక్కించి "టికెట్ ఇదిగో" అన్నాడు ముఖంవంగా. ఆమె మెదలకుండా చెయిచాచి తీసుకుని కిటికీ అద్దాలలో నించి బయటికి చూస్తోంది.

అతను మళ్ళీ ప్లాట్ ఫారం మీద పచార్లు చేయటం ప్రారంభించాడు. రైలుకదులు కుండగా ఆ కంపార్టుమెంటు దగ్గరకెళ్ళి "చేరగానే ఉత్తరంరాయి" అన్నాడు రాయక పోయినా ఏమీ పరవాలేదన్నట్టు. ఆమె ఏమీ మాట్లాడలేదు. రైలు కదిలి వెళ్ళిపోయింది.

గోపాలం మెల్లగా కాలినడకన ఇంటి దోవ పట్టాడు. దోవలో అతని కనేక ఆలోచనలు కలిగాయి. రాధ పుట్టింటికి పోవటం అతని కొక విధంగా ఆనందాన్నే కలుగజేసింది. కాని ఆనందంలో కూడా ఏదో కాస్త వెలితి కనపడుతూనే ఉందతనికి.

మధ్యలో ఓ కాఫీహోటల్లోకి వెళ్ళి ఇడ్లీకి ఆర్డర్ చేస్తూ ఉన్నాడు. ఇకమీదట తన ఎంత ఖర్చుచేసినా అడిగేవా లేవరూ లేరునుకొవలం అతని మనసుకి ఎంతో తృప్తిగా ఉంది. కాఫీహోటల్ తాగి పది గంటలకి ఇంటికి చేరాడు.

ఇంటికొచ్చిన దగ్గరినుంచి అతని కేమీ తోచటం లేదు. కాసేపు ఏదైనా నవల చదువుదామని తీశాడు కానీ రెండుపేజీలు కూడా చదవకముందే విసుగుపట్టి దాన్ని పక్కనున్న బల్బుమీదికి విసిరికొట్టాడు.

రాత్రుల్లా నిద్రలేకపోవటంవల్ల కళ్ళు జోళ్ళు కుట్లా వెలుగుతున్నాయి. ఒళ్ళు ఎంతో బద్దకంగా ఉంది. కాసేపు ఓ చిన్న కుసుకు తీర్మామని కళ్ళుమూసుకు ప్రయత్నించినా ఏవో ఆలోచనలతో నిద్ర పట్టనేలేదు. గోపాలం అలా పడుకోని ఉండగా ఇంతలో ఎవరో తలుపుతట్టారు.

"ఎవరూ?" అన్నాడు గోపాలం బద్దకంగా.

"నేనేలే. తలుపుతీయ్యి." బయటి నుంచి సమాధానం వచ్చింది. గోపాలం లేచి వెళ్ళి తలుపుతీస్తూ అన్నాడు—

"రారా. రామ్మూర్తి. ఈమధ్య కనపట్టం లేదే?" రామమూర్తి లోపలికి ప్రవేశిస్తూ—

"ఈమధ్య ఓ చిన్న ప్రయాణం తగిలిందిలే" అని,

"అవునుగాని పదిగంటలదాకా నిద్రేమిటా. అదేమిటా. అదేమిటి కళ్ళలా ఉన్నాయే? రాత్రి నాటకానిగాని వళ్ళలేదు కదా." అన్నాడు.

గోపాలం నవ్వుతూ, "లేదులే రాత్రి పరిగా నిద్రపట్టలేదు." అన్నాడు.

రామమూర్తి గదంతా పరికిస్తూ టేబిల్ మీద ఉన్న నవలని చూసి దాన్ని చేతులొకి తీసుకుంటూ—

"కారణం. నవల పట్టేకావా ఏమిటి? అంత 'ఇంటర్వెయింగ్'గా ఉందా ఏమిటా ఈ నవల. నా కూడా ఓసారివ్వు బాబూ

చదివి మళ్ళీ ఇస్తాను. అదివారంకదా ఏమీ తోచకుండా ఉంది. అందుకే కాసేపు కాలక్షేపం చేసాద్దామని ఇలా రైలుదేరి వచ్చాను." అన్నాడు.

గోపాలం వినలేక విసుగ్గా అన్నాడు—

"అబ్బబ్బ. అది కాదురా కారణం. అవతలవాణ్ణి నోరెత్తనీయకండా గుక్కలిప్పుకోకుండా మాట్లాడేస్తావేమిట్రా."

రామమూర్తి నవ్వుతూ, "లేకపోతే మరింకేమిటి కారణం?" అని కాస్త గట్టిగా "ఏమిటూ రాధా. మీ ఆయన్ని బోధిగా నిద్రపోనియ్యటం లేదేమిటి రాత్రిళ్ళు?" అన్నాడు.

గోపాలం మొఖం ముడుచుకుని "అదింటో లేదు."

"ఏం? ఏక్కడి కల్లం దేమిటి? పెత్తనాలకా?"

"కాదు. పుట్టింటికి."

రామమూర్తి కాస్త ఆశ్చర్యంగా "పుట్టిం

డా. గంభీర్ హిరా కోల్డ్ లోషన్

రోజూకు రెండుచుక్కలు మాత్రం వేసుకుంటే మంట, దురుకు మొదలైన వంటి వాదలు కనిపించవు. కేదే మీ తెమిస్తున్న అదగండి.

నకలుసరకుల గురించి జాగ్రత్త

FOR EYE COMFORT COL. 1356

FAS. 702

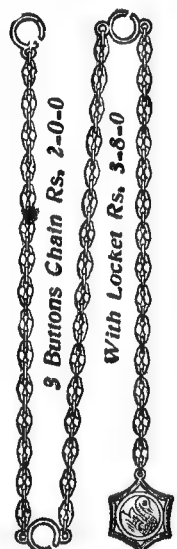
THE GAMBHIR CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS LTD. BANGALORE 3. BOMBAY 24

టికా!" అని, "ఈ ఆడవాళ్ళకి పుట్టిలు ఓ పెద్ద న్యూనెస్సు అయిపోయిందోయ్. చంపేసున్నారు మన్ని" అన్నాడు.
 "ఏం? అలా అంటున్నావ్?"
 "అచ్చే, ఏమీ లేదులే. కానీ, ఏదో కారణం చెబుతున్నట్టున్నావ్."
 గోపాలం జరిగిందంతా సవిస్తరంగా చెప్పాడు.
 రామమూర్తి అంతా విని నవ్వుతూ, "అదా సంకీర్తి" అన్నాడు.


ఉమా బొత్తాములు

బంగారు లేకు కలియక లోహముపైన కవరింగుచేసి తయారుచేయబడినది. జీవిత కాల పర్యంతము తృప్తినిచ్చును.

UMA BUTTONS
GOLD SHEET COVER
GIVES LIFE LONG SATISFACTION




Buttons Chain Rs. 2-0-0
With Locket Rs. 3-8-0
Each Button As. 12/-




UMA. 251
UMA. 252
UMA. 836
UMA. 735

UMA 718/3 Collar Pin As. 12/-

SHIRT LINKS



UMA 791
PAIR RS.3-0-0



UMA 782
PAIR RS.2-0-0

కోగువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

ఉమాగోల్డు కవరింగ్ వర్క్సు,

ఉమామహల్ : మచిలీపట్టణము.

ఉమాగోల్డు కవరింగువర్క్సు పోస్టాఫీసు
చెరి: "ఉమా" మచిలీపట్టణము

Tele: 'U M A' Masulipatam.

గోపాలం మనిషిగా నవ్వాడు.
 "కానీ నవ్వు చేసింది తప్ప పనేరా."
 "ఏం? ఎంచేత?"
 "అన్యాయంగా భార్యని పుట్టింటికి తరచుట తప్ప పని కాదా?"
 "అనుభవించనీ. నాలుగు రోజులా పుట్టింటో పడుంటే తెలిసాస్తుందలే." గోపాలం కోపంగా అన్నాడు.
 రామమూర్తి నవ్వుతూ, "ఎవరికి తెలిసాచ్చేది? నీకా, ఆమెకా?" అన్నాడు.
 గోపాలం మొహం గంభీరంగా పెట్టి, "నాకో? హోటల్లో తింటాను" అన్నాడు.
 "ఆవిడ మటుకో, నవ్వు హోటల్లో తింటే ఆవిడ ఇంట్లోనే తింటుంది."
 "అహ ఎంతైనా మొగవాడు ఇంట్లో లేకపోవటం..."
 "నాళ్ళ నాన్న లేడూ?"
 గోపాలం నవ్వుతూ అన్నాడు -
 "మొగుడనే వాడు దగ్గర లేకపోతే..."
 రామమూర్తి మధ్యలో అందుకుని -
 "నీకు మాత్రం ఆవిడ లేకపోతే మీ పోస్తుంది చెప్పా" అన్నాడు.
 గోపాలం ఇక మాట్లాడలేదు.
 అతనేమీ మాట్లాడకపోవటం గమనించి రామమూర్తి అన్నాడు -
 "నీళ్ళలో నిటారుగా ఉన్న పుల్ల పెట్టినా, అది అడుగుభాగంలో వంకర తిరిగినట్టు మనకి కనిపిస్తుంది కదూ. అలాగే మన ముందు జీవితంలోకి తొంగిచూస్తే జీవితరేఖ వంకరలు తిరిగి ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది తెలుసా. నీళ్ళలో పెట్టిన పుల్ల వంకరగా ఏవిధంగా లేదో అలాగే సరిగా జీవించడం చేర్చుకున్నవాడి జీవితరేఖ కూడా సాఫీగా ఉండే అంటుంది. వంకరగా ఉందని భ్రమించి భయపడడానికి జీవితమంతా వంకరలతోనే తిరుగుతుంది."
 గోపాలం ఏమీ మాట్లాడలేదు. గామమూర్తి చేతి గడియారం వంక చూసి అన్నాడు -
 "పదకొండైంది. హోటలు కెళ్లి దామాళి"
 గోపాలం అశ్చర్యంగా అతనివంక చూస్తూ అన్నాడు -
 "నీ కూడా హోటలు తింజేం భర్తం?"
 "ఏం? నేను హోటల్లో తినకూడదా?"
 "అచ్చే అదికాదు. నీ పెళ్లామేమైంది?"
 "ఆవిడ పుట్టింటిమీద బెంగపెట్టుకొని పయనం కట్టిందిలే." అన్నాడు రామమూర్తి నవ్వుతూ.
 గోపాలం ఎంతో వింతగా చూస్తూ,

"అయితే నవ్వు తరిమా నన్నమాట." అన్నాడు.
 రామమూర్తి మళ్ళీ నవ్వుతూ, "నీ అల్లెరైతెక్కించి వచ్చా ననుకున్నావా ఏమిటా. రైలుదించి, రెండునాళ్ళుండి మరీ వచ్చాను, తెలుసా?" అన్నాడు.
 ఇద్దరూ కలిసి హోటలు కెళ్లారు.
 ■ రోజు సాయంత్రం దాకా వాళ్ళిద్దరూ ఎంతో ఆనందంగా చదరంగం మొదలైన ఆటలుఆడి, పాటలుపాడుతూ చివరికి చీకటిపడే సమయానికి సినిమాకి బైలుదేరి వెళ్లారు.
 ఉత్తరం ముక్కుయినా రాయకుండా, అకస్మాత్తుగా రైలుదిగి ఒంటరిగా ఇంటికి వచ్చిన కూతుర్ని చూసి రాధ తల్లిదండ్రులు అమితంగా ఆశ్చర్యపోయారు.
 "మక్కానీ పెట్టి ఓ కార్డు కొని రాసి చూరేస్తే స్వేచ్ఛాకోచ్చే వాళ్ళంగా?" అన్నాడు తమ్ముడు.
 "తైము లేకపోయిందిరా తమ్ముడూ." అంది రాధ మనిషిగా నవ్వుతూ.
 "మీ ఆయనేడమ్మా?" అనడిగాడు తండ్రి.
 "అఫీసులో పని ఎక్కువగా ఉందిట. రెండు మాడు రోజుల్లో ఏదో 'ఇన్స్ పెక్టా' కూడా ఉందిట. అంగువల్ల రాత్రిళ్ళుకూడా అఫీసులో కూచునే పని చేసుకొంటున్నారు. మళ్ళా ఓ వారం రోజుల్లో వచ్చి తీసుకువడతా నన్నాడు." ఆరగంటనుంచీ రైల్లో ఆలోచించుకున్న అబద్ధం ఆజేసింది రాధ.
 "కులాసాగా ఉంటున్నావా? మొహం అంత వాడిపోయిందేమే?" అంది తల్లి, బహుశా రైలుప్రయాణంవల్ల కాబోలు ననుకుంటూ.
 "పోవే, నీ మాటలకేం." అంటూ రాధ మేడమీదికి వెళ్ళిపోయింది.
 ఆ సాయంత్రం రాధ వచ్చిందన్న వార్త తెలిసి చూసిపోదామని వచ్చింది జానకి. ఇద్దరూ సిట్టగోడమీద కూచుని కబుర్లు చెప్పటం అంటున్నారు. రివ్యూనీ చీచేగాలికి వారి పమిలచెంగులు టపటప కొట్టుకొంటున్నాయి. మాటి మాటికీ మొహంమీద పడుతున్న ముంగురులను సద్దుకొంటూ ఏవో మాటలతో నవ్వు కొంటున్నారు వారిద్దరూ. ఆ మాటా ఈమాటా అడుగుతూ మధ్యలో జానకి అంది -
 "మీవారికి వంట్లో పులాసాగా ఉంటోందే?"
 (18-వ పేజీ చూడండి)

సంహార దాపునారక్షం

సింహాద్రిరావును, అతనికి తోడుగా శరభాపురం నుంచి వచ్చిన ఉపాధ్యాయులును, కొండపల్లి గ్రామంలో అడుగుపెట్టారు. అతను తన దగ్గర ఉన్న ఉపాధ్యాయులతో "ఈ ఊరికి ఈ పేరు మహా బాగా సరిపోయింది లేండి! ఇదిగో ఇదే కొండ! ఇదిగో పల్లి! కాబట్టి కొండ పల్లె పల్లి ఈ జిల్లాకు కొండపల్లి అని గుర్తివాడికి సమేతం తెలుస్తుంది. కాని ఇక్కడి వాళ్ళే నిజంగా తెలివైన వాళ్ళయ్యారే, కొండ మొదటిలోనే ఈ ఊరు ఉంది కనుక దీనికి కొండమొదలు అని పేరు పెట్టి కొండ వలసింది ఆ మాటలలో భావకవిత్వం విజృంభించి వేస్తాంది!" అన్నాడు.

"ఆ పేరుకు ఒక గ్రామం ఇది వరకే ఉందండి అయ్యో! గోకవరం ప్రాంతాలలో కొండ మొదలు అనే గ్రామం ఒకటి ఉందండి!" అన్నాడు ఒక ఉపాధ్యాయుడు.

"ఇంకేం! మనకంటే ముందే కనిపెట్టి వేరొక పన్నుమాట ఒక మహానుభావుడు! మనమే ఘనులమని, మన మట్టుకు మనం అనుకొని, 'ఊరి' పొంగిపోతూంటాము. అన్ని కాలాలలోను ఉంటారయ్యా మహానుభావులు, ఒక్క మనకాలంలోనే కాదు!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

అతను పాఠశాలలో అడుగుపెట్టాడు. డిప్టీ ఇన్ స్పెక్టరయిన నందకిశోరరావు ఏవో కాగితాలు చూసుకొంటున్నాడు. అతను తల ఎత్తి సింహాద్రిరావుని చూసి, సుఖంగా వచ్చినందుకు ఆనందపడ్డాడు. శరభాపురం నుంచి వచ్చిన ఉపాధ్యాయులు, కొండ పల్లి ఉపాధ్యాయుణ్ణి కలుసుకొని, అతని చెవిలో ఏవో ఊదారు. సింహాద్రిరావు అడివిలో నడిచి నడిచి అలసిపోయాడు. "ఏవో ఇన్ని కాఫీనీళ్లు తెచ్చి నా మొహాన్ని పారపోస్తే బాగుండును, అని ఎదురుచూస్తున్నాడు. కాని ఆ శోరణి ఎక్కడా కనబడలేదు. అందుచేత అతను తప్పునిసరిగా నోరు చేసుకోవలసివచ్చింది. "పులికి హారం పడలేదు ఇవాళ!" అన్నాడు కొండపల్లి మేష్టరుతో.

"బాబూ! ఏవో రెండు పాలచుక్క

లుంటే, అయ్యగారికి కాఫీ పెట్టి ఇచ్చేవా నుండి. ఈ అడివిలో గిద్దెడు పాలిచ్చే గొడ్డుంటే, దానిని కామధేనువే అని, చుట్టూ చెంబులు పట్టుకొని మూగుతారండి!" అన్నాడు కొండపల్లి ఏకోపాధ్యాయుడు.

తనకి కొంచెమేనా అట్టే పెట్టకుండా నందకిశోరరావుకి అన్నీ ఇచ్చే నీసందుకూ, లేకపోలే ఇద్దరికీ లేకపోవాలి, గాని అందులో ఒకడికి అట్టు, ఒకడికి ముక్క ఏమిటి అనీ, అతను మనస్సులో బాధపడి "నాకు లేకుండా నువ్వెలాగు తాగేవావయ్యా! ఏమన్న పెద్దమనిషిని!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు, ఇన్ స్పెక్టరుతో.

సంభాషణ ఊరికే వింటూన్న నందకిశోరరావు కొండపల్లి ఉపాధ్యాయుడితో "పంతులూ! మొదటే చెప్పలేకపోయావు బయ్యా ఆ సంగతి! చుక్కలో అరచుక్క

"అయితే డబ్బులు పుచ్చుకోనూ పుచ్చుకోవు, పాలచుక్కలు లేనూ లేవ వన్న మాట?" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

ఈ ఊరి ఉపాధ్యాయుడిదే పూచీ అంతా, ఇన్ స్పెక్టరు ఇక్కడికి చేరక మన కేమీ సంబంధం లేదని, శరభాపురం నుంచి వచ్చిన ఉపాధ్యాయులు నోరు మూసుకొని ఊరుకొన్నారు.

మారు మాటాడకుండా ఏ కోపాధ్యాయుడు ఊల్లోకి పరుగెత్తుకొని వెళ్లాడు.

సింహాద్రిరావు లేగ తోక్కలాగు వేళ్లాడబడి కూర్చున్నాడు.

అప్పటి కప్పుడే చాలా వేళయిపోయింది. సుమారు పన్నెండు గంటలవుతూంది. ఇంతకీ ఒక గంటకిందటే— మున్నెంట్లో గొడ్డకి కట్టురాబలనుంచి విడుదల అవుతు—గొడ్డు గోదలని అడివిలోకి తోలుకుపోయారు. కాని దొంగపక్కని

శ్రీ టోకుమల్ల కామేశ్వరరావు

అతనికి ఉంచేవాణ్ణి. వాళ్ళే తెలుసు ఈ భోగట్టా అంతా!" అని "జరిగిందేదో జరిపోయింది, కాని ఇప్పడైనా తొందరగా వెళ్లి, ఎక్కడైనా పుట్టించుకురా! గత్యం తరం లేదు! కదులు! ఇదిగో డబ్బులు!" అని అతను జేబులోంచి వర్షు ఇవతలకి తీశాడు.

"ఎంతమాట! తమ దగ్గర డబ్బులు పుచ్చుకొంటావా!" అన్నాడు ఏకోపాధ్యాయుడు. కాని అతని కేమీ పాలుపోలేదు.

గలగలమంటూ ఏవో వివరించింది. ఏమిటా అనుకొంటూ ఉపాధ్యాయుడు ఒక అడుగు పక్కకి వేసి, కొమ్మలు వంచి, చూశాడు. మెడలో దొల్ల బొణుగు గలగలలాడుతూ మేక ఒకటి కనిబడింది. బతుకు జీవుడాయన కొన్నాడు. అసలు పాలంటూ కళ్ళ పడతాయోదా అని సంతోషించి, కష్టపడి, ఆ మేకని వట్ట కొని, నాలుగు చుక్కలు పొందాడు.

అతను దారిలోనే కోమటి కొట్టుమీద

పెటర్ సేల్సు అండ్ సర్వీస్
ఆంధ్ర ఎలక్ట్రికల్ హౌస్ లిమిటెడ్.,
హెడ్డాఫీసు: ఏలూరు - విజయనగరం
ఫోన్: ౫౦. 58.
డిస్ట్రిబ్యూటర్స్:
పెటర్, పెటర్-ఫీల్డింగ్ ఆయిల్ ఇంజనీర్స్, క్లెయిన్
పంపులు షెరకు గానుగలు

ఒక కాని ఇచ్చి కాఫీబిళ్లకొని, ఇంటికి వెళ్లి కాఫీ తయారుచేసి, గళానులో పోసుకొని, యెయ్యి కాలకుండా ఎండు అడ్డాకు లతో గట్టిగ పట్టుకొని, గబగబా వచ్చి, సింహాద్రిరావుమందర పెట్టాడు. అతను బ్రహ్మానందపడ్డాడు. వెచ్చవచ్చగా ఆ వేడినీళ్లు ఇన్ని తాగాడు. అలసిపోయిన బరువుకట్లు చూతపడ్డాయి. తనకి తెలియకుండానే చాపమీద ఒరిగి నిద్రపోయాడు.

సింహాద్రిరావు నిద్రపోతూండగా కరభా పురంనుంచి వచ్చిన ఉపాధ్యాయులు, సింహాద్రిరావు కొండపల్లి వస్తూ తారిలో తమను పెట్టిన పాట్లు వర్ణించి చెప్పగా, అందరూ నవ్వులేక పొట్టులు చేతితో పట్టుకొన్నారు. స్తబ్ధమైఉన్న అడివిలో చలనం కలిగిస్తూన్నవాడొకడు దొరికాడుకదా

పోవూరిసన్స్

తంఠి: "ప్రగతి" * పోస్టుబాక్సు: 88
కాన్వెంటు వీధి * విజయవాడ

లాన్డ్ బుల్-డౌగ్

జర్మనీ బ్రాక్డర్లు-పనిముట్లు, 20-25-40
50 హార్సుపవర్లు, రవాణాలకు ట్రెయిలర్లు

అయిలు ఇంజన్లు

స్టేవియా * స్కోడా * పెట్టరు
పెట్టర్-ఫిల్లింగ్ * యూవోర్లు

అయిలు ఇంజను పంపు సెట్లు, ఎలెక్ట్రిక్ మోటారు పంపు సెట్లు, కిరోస్కూరు పంపులు, కిరోస్కూరు "వనంత్" చెఱకు గానుగలు.

పెట్టరు స్పేరు సామానులు, లాకోజ్ బ్రాక్డర్లు సామానులు.

బ్రాంచి * సర్వీసింగు సెంటరు

పోవూరిసన్స్

కొత్తపట్నం రోడ్డు * వంగోలు

అని అందరూ సంతోషించారు. "మేము వర్ణింపాం! నెలవు ఇప్పించండి!" అంటూ కరభాపురంనుంచి వచ్చిన ఉపాధ్యాయులు తిరిగి వెళ్లిపోయారు.

ఇనస్పెక్టరు కొండపల్లిలో పరీక్ష ముగించుకొన్నాడు. రాత్రికి బోయపాడు చేరుకొని, తెల్లవారి తడిభోపని చూసుకోవాలని తొందరపడ్డాడు. అపరాహ్మం భోజనాలయేక బండిమీద వెళ్లదలచుకొన్నాడు.

సింహాద్రిరావు భోజనంచేసి, కుర్చీమీద టీకాగా మార్చున్నాడు. రీడి మట్టించి, ఓరగా మొహంపెట్టి, పొగవిడుస్తూ, పొగతోటే మేడలు కడుతున్నాడు.

"ఇంకో అరగంటసేపటిలో బయలుదేరి పోదామాయ్!" అన్నాడు డిప్టీ ఇనస్పెక్టరు సింహాద్రిరావుతో.

"చాలామంచిది!" అన్నాడు మిత్రుడు.

"బండిమీద మార్చుని పోదాం. పాపం! అలిసిపోయి, అలిసిపోయి ఉన్నావు"

అన్నాడు ఇనస్పెక్టరు సానుభూతితో.

"సరే! కాని నామాట కొంచెం మన్నించు. బండివాడు మనతోరా అక్కరలేదని చెప్పు" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"అదేమిటది!" అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు ఇనస్పెక్టరు.

"సారథి ఉండగా వేరే బండివాడు ఎందుకయ్యా!"

"ఎవరు సారథి?" అని ప్రశ్నించాడు నందకిశోరరావు.

"నేను సారథిని. నువ్వు పార్కుడవు. వెరసిపార్కు సారథులం. బండియే మనరథం. ఆ ఎజ్జెరథ్యములు. అంటే రథానికి కట్టెగురాలు" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"బుద్ధబండి రథ మేమిటి! ఎట్లు గుర్రాలేమిటి? మనం పార్కుసారథుల మేమిటి! ఏమిటిగో!" అని ఆశ్చర్యం ప్రకటించాడు ఇనస్పెక్టరు.

"అబ్బేబ్బే! నీకింకా తెలియదు! ఇంకా పెరటిదారిలోనే ఉన్నావయ్యా! ఏమి పరీక్షలు చేసున్నావో ఏమిటో! పరీక్షలు ఆలాగే ఉండిఉంటాయిలే! సభ్యాచర్యలో ఉన్న అంకాన్ని గురించి—బండి నడపడే నేది ఒక బ్రహ్మాండమైన విద్యకాదు. ఆ మాటకివస్తే, అది చతుష్కళలు—వావిళ్ల వారి ప్రతిలో—లేవేలేదు. తీరా చెప్పవచ్చే దేమిటంటే, అది మన కొక లెక్కలోని పనికాదు! నేలని చీల్చి, పండించి, గాదినిండా గింజలు పోసుకొనే అస్మదాదులకు, అంటే, ఆ జన్మరహితులకు, అదొక పనా!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు పట్ల తెలుపెట్టి.

"తని మార్మోక ఇదొక పేలాపన తెచ్చి పెట్టుతున్నాడు!" అనుకొని, ఊరుకొన్నాడు ఇనస్పెక్టరు.

"నేను చెప్పేది ఏమేనా తెలిసిందా?"

అని ప్రశ్నించాడు సింహాద్రిరావు.

"తెలియకేం!" అన్నాడు ఇనస్పెక్టరు.

"అర్థమయిందా?" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"అర్థంకాకేం!"

"బోధపడిందా?" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"బోధపడకేం!" అంటూ ఇనస్పెక్టరు ఆలోచిస్తున్నాడు.

"భావం అంతుపట్టిందా అని నేనడగడం?" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"ఇవారే నీకేవల పట్టింది. నిష్కర్మగా మనకి మూడింది" అన్నాడు నందకిశోరరావు.

"ఇదిగో! అభయహస్తం! కావలిస్తే ఊడదీసి ఇస్తాను! వెనక్కి తగ్గే ఘటం కాదునాయనా!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"మనం తీరా ఊరుచేరుకొనేటప్పటికి కాళ్ళూ, చేతులూ కలిసిఉంటాయా, లేక తోలుబొమ్మకిలాగు విడదీసి ఉంటాయా అని ఆలోచిస్తున్నాను" అన్నాడు ఇనస్పెక్టరు.

"ఇంకెందుకు? నేను అభయహస్తం మొట్టమొదటే ఇచ్చి వేశానుగా!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"సరే! సిద్ధపడు!" అన్నాడు మిత్రుడు. సింహాద్రిరావు లేచాడు. ఎప్పుటి నేపం గరించాడు. అతను కొండపల్లి మేడ్డురుతో "పంతులూ! మంచి చేతికర్ర ఒకటి సంపాదించి పెట్టు! ఏమిటి! పికారు వెళ్లడానికి పస్తుక్లానుగా పనికిరావాలి! అది కనకచేతిలో పట్టుకొని నడుస్తూంటే లండన్ దొరగారు ఇప్పుడే స్టీమరుదిగి వస్తున్నారని అంతా బెదిరిపోవాలి" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"చేతికర్రల కేమిటి లెండి! ఒకటి కాక పోతే పాతిక! ఈ చేతికర్రలని ఇంటిలో ఎవరూ ఉండనియరండి బాబూ! ఎవరో ఒకరడిగి పట్టుకుపోతూనే ఉంటారు! ఇంటిలో ఏదైతే కర్రలు ఉండాలి. ఇప్పుడు చూద్దామంటే పట్టుమని ఒక్కటి లేదు. నేను సొంతంగా వాడుకచేస్తూన్న చేతి కర్రఒకటి ఉందిలేండి. దానిని తీసుకు వచ్చి తమకి దాఖలు చేసుకొంటాను. మనం వెళ్లేదారిలోనే పాలచెట్టు చోలెడన్ని! కత్తి ఒకటి తీసుకువస్తా."

బండి ఒకమారు ఆపి మంచి సవన కరలు మాని తెగకొట్టుకొందాంలేండి! చేతికరల కేముచ్చే!" అన్నాడు పంతులు.

"మంచిమాట నెలవు ఇచ్చావు లే!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

ఉపాధ్యాయుల కట్టడికి పాఠికగజాల దూరంలోనే ఉన్న తన తాటాకు ఇంటికి వెళ్లి, పాలచేతికర తెచ్చి పెట్టాడు. దానిని చూడగా సింహాద్రిరావు ఆనందానికి మేర లేకపోయింది. దీన్ని ఇన స్పెక్టరు కూడ ముచ్చటపడ్డాడు. అతను ఎప్పటినుంచో నాలుగు కరలు సంపాదించి, అడిగిన పెద్ద మనుష్యులకి బహుమానం చేస్తామని అనుకొంటున్నాడు. కాని అంతవరకు కుదరలేదు.

వాకిటిలో బండి నిద్రిండా ఉంది. అడుగునంత గడ్డి గాదర వేసి, పైన ఈతాకులచాప పరిచారు. సామానులు బండిలో పడవేశారు సింహాద్రిరావు సొంతంగా తన నూట్ కేస్ తీసుకు వెళ్లి దానిలో పెట్టాడు. ఇద్దరూ బండెక్కి కూర్చున్నారు. ఎడ్ల తలతాళ్లు పట్టుకొని బండివాడు ముందు నిలుచున్నాడు. వెనక బడి పంతులు ఉన్నాడు. దూరంగా బంట్లోను నిలుచున్నాడు.

"సరేకాని అబ్బాయీ! ఇగుసున కంచెన పెట్టేవా?" అని బండివాణ్ణి సింహాద్రిరావు ప్రశ్నించాడు.

"నీ తంబాబయ్యా! అన్నాడు బండివాడు.

"మాటలలో ఏడవయ్యా!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"నీ తంబాబయ్యా!" అన్నాడు బండివాడు బెదురుతూ.

"సరే! నిన్ను బల్లో వేసి పుతం పెడితే నే గాని దమ్మిడికి పనికిరావు! నిన్ను డగడం ఎందుకో తెలుసా? ఇగుసున కంచెన పెట్టక పగ మేళ్ళగు బండినయిన బారదు సుమతీ! అన్నాడు శాస్త్రుకొంగు. ఇహ మన బండి ఓతెక్కా చెప్పరా!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"ఇగుసుకు కంచెన ఉండేదేంటి!" బాబయ్యా అని బండివాడు తలపాగా ఎత్తి బురగోకుకొన్నాడు.

"నేను ప్రశ్నించేసిన ఆట్టే కోకచించు కోకు! ఈ కాలంలో మిల్లుబట్టలేనా దొరక కుండా ఉన్నాయి!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

ముక్కు వీడేనా పోతే నేగాని మాలాంటి దిక్కుమాలినవాళ్లు బతికే ఎత్తు లేదండి బాబయ్యా!" అన్నాడు.

నీ బండిపని మాత్రమే నువ్వు మానుకో అన్నట్టుగా ఉపాధ్యాయుడు బండివాడి వైపు తీవ్రంగా చూశాడు.

"పాతగుడ్డ కేమివచ్చే! ఇచ్చే మాటుంటే కొత్తతోవతే నువ్వు అడగకుండా ఇచ్చేవాణ్ణి. ఈ పురాణాని కేమిటిగాని, వీటిలో దాపటెద్దు ఏది, వెల పటెద్దు ఏది? ఒక్క మాటలో చెప్పు. అతి నూత్నంగాహిని. ఆ సంగతిమట్టుకు కడుపులో ఉంచుకో?" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

పంతులు అడుగుచ్చి "ఎడం నెలవుది దాపటెద్దు, కుడి నెలవుది వెలపటెద్దనండి" అన్నాడు.

"అందులో ఏమీ తబ్బిబ్బులు లేవు కదా, గాదిలో పందికొక్క, గాదికింద కందిపప్పు" అన్నట్టు. ఎన్నిసార్లు బండెక్కినా, నాకూ అక్కడే తబ్బిబ్బు. నిఘంటుకారులకి అక్కడే తబ్బిబ్బు" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

"లేదు బాబయ్యా" అని బండివాడు ధ్రువపరిచాడు.

"సరే! అంతవరకు బాగానే ఉంది. అయితే, దీనికేమీని నడుపుతారు, దానికేమీని నడుపుతారు" అని సింహాద్రిరావు ప్రశ్నించాడు.

దాపటెద్దుని హే—హే—హే— అనీ, వెలపటెద్దుని చ్చో—చ్చో—చ్చో అనీ నడుపుతారండి!" అన్నాడు బండివాడు.

"నువ్వు బండిశాస్త్రంలో అఖండుశూలా గున్నావు!" అన్నాడు సింహాద్రిరావు.

సింహాద్రిరావు ముందర కూర్చుని బండి తోలుతున్నాడు. కాని బాండు ఇసకలలో బండిమట్టుకు ముందుకు జరగడంలేదు. అతను ఎడ్లతోకలు మెలియపెడుతున్నాడు. జువ్వతో బాదుతున్నాడు. ఏమిచేసినా, ఎడ్లు తాపీగా నడుస్తున్నాయి. అతను కొత్తమనిషి అవడంచేత ఎడ్లు బెదురుతున్నాయి. కాని ఇసక అవడంచేత వాటి బెదురు నిష్ప్రయోజనంగా ఉంది.

దారిలో బండి ఒకసారి ఆపారు. సింహాద్రిరావు పాలకరల కోసమని దిగేడు. ఇనస్పెక్టరు బండిలోనే పడుక్కొన్నాడు. సింహాద్రిరావు, ఉపాధ్యాయుడు కలిసి పాలచెట్ల దగ్గరికి వెళ్లి, నిబ్బరంగా ఉన్న కరలకోసం వెతికి, ఏలాగైతే యేమి, ఒక మోపెడుతెచ్చి, బండిలో పడవేశాడు. వాటిలో ఇనస్పెక్టరుకోసమని ఎంచిఎంచి

ఒక వంకర కరతీసి ఇవతల పెట్టాడు సింహాద్రిరావు.

అది చూసి ఇనస్పెక్టరు "దానిని కూడ నువ్వే దాచుకో!" అన్నాడు.

"మరీ మంచిది!" అంటూ సింహాద్రిరావు దానిని కూడ కట్టివేశాడు. అంతే కాని మరొక కరతీసి ఇయ్యడానికి ప్రాణం ఒప్పులేదు.

సింహాద్రిరావు గిజగి కొట్టుకొంటున్నాడు కాని బండి వడిగా వెళ్లేడంలేదు.

ఇనస్పెక్టరు బండిలో వెనక కూర్చుని, కాళ్లు కిందికి వేశాడ వేనుకొని, ఇటు అటు చూస్తూ, కిందనడిచి వస్తాన్న పంతులుతో మాట్లాడుతున్నాడు.

ఇసక నేల అయింది. ఇంతటిలో గట్టి నేల తగిలింది. గట్టి నేలకోసం ఎదురు చూస్తూన్న ఎడ్లు, ఆ నేల రాగానే కొంచెం జోరుచేశాయి. అదంతా తన ప్రతాపమే అని సంతోషిస్తూ, సింహాద్రిరావు ఎడ్లని అదలించడం మొదలుపెట్టాడు. అసలే బెదిరిఉన్న ఎడ్లు, ఆదారి విడిచి అడ్డదిడ్డంగా గబగబా పరుగెత్తడం మొదలుపెట్టాయి. "అ అ" అని అంటూనే ఉన్నారు. ఎడ్లు బండివాడిని లత్య పెట్టలేదు. వాడు వెనకపడ్డాడు. అడుగున్నర ఎత్తున్న మోడు విడిదికి చక్రం ఎక్కింది. గబుక్కున ఇనస్పెక్టరు కిందికిదూకి వేశాడు. బండి తలకిందులయింది. సింహాద్రిరావు బండిమించి పక్కకి పడ్డాడు. అతను బండిలో ముందు కూర్చుండబట్టి బతికేడు. కాని బండిలోనే కూర్చుని ఉంటే, ఏనడుమో విరిగిపోయేది. అతన్ని లేవదీశారు. పాపం! ఏవో చిన్న చిన్న బెబ్బలు తగిలాయి. ఎలాగో శ్రమ పడి బండిని లేవనెత్తారు అంతా కలిసి. సింహాద్రిరావు హాడిలిపోయాడు. ఇహ బండి దగ్గరికి పోదలచుకోలేదు. "బుద్ధిగా లోపలకూర్చో!" అని ఇనస్పెక్టరు అన్నాడు. కాని అతను బండిఅంటే బెదిరిపోయాడు. అతను "ఇవి వట్టి అడివి ఎడ్లు! చెల్లడి ఎడ్లయితే ఎంతబుద్ధిగా ఉంటాయి, ఏమిటి కథ! ప్రాణమిచ్చేస్తాయి సమయంవచ్చిందింటే! ఇవి ప్రాణం పుచ్చుకొంటాయి అవసరమైతే!" అన్నాడు.

బండిలో చాలస్థలముందికదా మేష్టరుని కూడ కూర్చోమన్నాడు ఇనస్పెక్టరు. కాని అతను కూర్చోలేదు. సింహాద్రిరావుకి తోడుగా నడచివస్తానన్నాడు. బండివాడు బండిలో కూర్చుని నడిపించాడు క్రమంగా అందరూ బోయపాడు చేరుకొన్నారు.



సనెలిగున్నదునిజి

[యూనివర్సిటీ యూనియన్ ఎలక్షన్లపై అర్థం ఎనిమిది వందల నవవ్యతూన్న ముఖాలు. ఎన్నాళ్లనుంచో వికలమైపోయిన మనస్సును మళ్ళీ ఒక్కసారి ఆనందంతో నింపాయి.

ఎప్పుడైనా విశాఖసముద్రంలో షెన్నెల గీడలు చూచారా? దూరాన్నుంచి చూస్తుంటే తాటిచెట్ల చాటుల్లోంచి అందాన్నింతా పిండి ఆరబోస్తుంది సముద్రం.

అందమైన ఆడపిల్ల ముఖం మీద కుంకుమరేఖలా కాచింది చంద్రబింబం - కష్టాల

నన్నింటిని మరిపించి చిరునవ్వులా.

దూరాన క్లాక్ టవర్ ఎనిమిది చూపుతోంది. మొగలి పాదల్లోంచి వాసన దూరదూరంగా వ్యాపిస్తోంది, చుటూ యూన్ పంచిన కస్తూరిలాగ.

చేతులు విసురుతూ జోరుగా నడుస్తున్నాను. అంతనూ మరచిమరిచిపోని గమత్తు మనస్థితిలో.

ఎవరు నేను? ఏం కావాలి? ఈ ప్రశ్నలన్నీ అజిగిపోయాయి. దూరంగా ఆలోచిస్తే నన్ను నేను మోసం చేసుకుంటున్నానా అనిపించింది. ఇంకాలో అడుగు కష్టంగా పడుతోంది. ఎదురుగుండా సముద్రం. ముందుకు పోవడం సాగదు. ఆలోచనలూ ఆగిపోయాయి]

సుబ్రమణ్యం నిజంగా తన్ను తాను మోసగించుకుంటున్నాడు. తన మాటల్లో ప్రపంచాన్నంతా మోసగిస్తున్నానని అతని ఆనందం. అసలు మోసపు కబుర్లు చెప్పి

“మోన్ను”

ముందు తనని తాను మోసగించుకుంటే తప్ప ప్రపంచాన్ని మోసగించటం సాధ్యం కాదని చెప్పినా, ఈ వాదనలో పస అతనికి కనిపించదు.

అతన్ని ఏదైనా ఓ ప్రశ్న అడగండి - వెంటనే ఎంత సమాధానం వస్తుందో, ఉదాహరణకి - ఘలానా సినిమా చూశావా అని అడగండి.

“ఇదివరకే చూశాను. ఆరు నెలలయింది! మధుబాల! ఫర్వాలేదు. నర్సింకన్న నయం. ఎందుకు బ్రదర్. మొన్న మనం బొంబాయి వెళ్లినపుడు అలా నిలబడి గంటన్నర సేపు చూశాను. చాలా అందంగా వుంటుంది. చాలామంది నేను చూసిన సినిమా తారలు తెరమీద కనిపించేటంత అందంగా వుండరు మామూలుగా చూస్తే. అలా కాదే మధుబాల. చాలా బాగుంటుంది లే. ఆవేశ మూడియోకి వెళ్లాను. ఇంగ్లీషు చూచక్కాగా మాట్లాడుతుంది. ఆంధ్రులంటే ఎంత అభిమాన మనుకున్నావ్... ఒక చిన్న రహస్యం చెప్పనా... ఆమె మొడుగున్నాడే వట్టి దద్దమల్లె. ‘మధు’ ముందు మన తెలుగుతారే అంత వర్ణచెత్త...

అంతెందుకు - మొన్న మద్రాస్ వెళ్లి వచ్చాడు...”

సుబ్రమణ్యాన్ని ఎప్పుడెల్లా వ మద్రాసు... ఎందుకెల్లా అని అడగక్కడదు. అవి చాలా చిక్కపరిచే ప్రశ్నలు.

సుబ్రమణ్యం ఆలోచనలు చాలా ఎత్తుని మేఘాల్లో ఎగురుతూ వుంటాయి అస్తమానం. అమెరికా వెళ్లడంగురించి ఆమలా పురం వెళ్లడం అంతే జేలిగ్గా మాట్లాడుతాడు.

“...ఎందుకు బ్రదర్? తెర్ రిజర్వ్ చేయమని ఈ వేళ వ్రాస్తే ఎల్లాండి సాయంకాలానికి ఉత్తరం వస్తుంది. ఓడ విజంట్లు నిన్ను ఈగలు ముసిరినట్లు మునుగుతారు. ఇంక ఓడ ఎక్కేక అసలు ఈ ప్రపంచమే నీది కాదనుకో. అక్కడనుంచి ఇంక భోజనం... స్నానం అంతి గొడవా వాళ్లదే... టెన్నీస్ ఆడేవాళ్లకి టెన్నీసు... సినిమా చూసేవాళ్లకి సినిమా... డాన్సు చేసేవాళ్లకు అదీ ఇంక అక్కడి కెల్లాక చగువంటావా? మన దేశంలో వుత్త వెధవలముందు వాళ్ల ప్రాఫెసర్లు ఎందుకూ పనికి రారనుకో... మన రామం వున్నాడు చూశావా... వాడూ...”

ఇంతకూ అమెరికా వెళ్లడానికి డబ్బు కక్కడిది? ఈ ప్రశ్న సుబ్రమణ్యం ఎప్పుడూ ఆలోచించినట్లు కనిపించదు. ఇలాంటి అల్పవిషయాలు అతను ఆలోచించడానికి టైమ్ చాలదు.

చెప్పాచ్చేదేమిటంటే సుబ్రమణ్యంతో మాట్లాడటమేదీ నిజంగా ఒక అనుభవం. అందరికీ లభించే సదవకాశం.

అతనితో ఒకసారి ఈ వాగుడు కొంచెం కట్టిపెట్టమన్నాను. ఇలా పేలుతూవుంటే వచ్చే లాభమేమిటి అని అడిగాను. అందరూ తన్ని గురించి వినుకుంటున్నారో కొంచెం ఆలోచించమన్నాను. నిర్భాంత పోయాడు. కొంచెం చిన్నబుచ్చుకున్నాడు కూడ. “నువ్వ పేదమిట్టా వాడు బోధపడటంలేదు. నాకు వాక్స్ వ్యతంత్ర్యం లేదా? అయినా నేనేమీ ఎవరికి హాని చెయ్యటంలేదే.” ఈ ఘోరణిలో ఇంకా సాగింది. చివరికి అతను తేల్చింది నాకు అనూయ మహాజానీగా వుందని.

నాకు వొళ్లు మండింది. “ఎందుకు - నువ్వు అమెరికా వెళ్తున్నందుకా?”

“నెల్లిననాడు అందువు గానిలే” అన్నాడు.

భారతప్రశస్తి



స్త్రీల ఆరోగ్య భాగ్యానికి

లోద్ర

కేసరికుటీకం విమిశెడి, మద్రాస్

ఇంతే జరిగిన దెబ్బలాట. సుబ్రహ్మణ్యం నాతో సరిగా మాట్లాడటం లేదు. ఒక విధంగా నేను విచారించాను. అతని వుద్దేశం కాస్తా వుత్సాహాన్ని అణిచివేసేమోనని. ఇలా ఆలోచించినప్పుడల్లా చాలా కష్టంగా వుండేది.

ఒకనాడు హాస్టల్ అరుగుమీద కూర్చున్నాను. వెనకాలే వచ్చాడు. చల్లగా చెయ్యి వేసి పక్కన కూర్చున్నాడు. ఆశ్చర్యపడి చూశాను... "...మా చెల్లెలు పోయింది. నిన్ననే వుత్తరం వచ్చింది... పదమూడేళ్లు..." అగాడు... "నేను ఎన్నో కలలు కన్నాను. ఒక్కటొక్కటే కూలి పోతున్నాయి..."

కష్టాల్లోకాని మానవుని నిజరూపం అలుపుపడదు. తనెవరో, తనకి అన్యాయం చేస్తున్న దెబ్బ, తన పరిస్థితి ఎందుకు ఇలా తయారయిందో వెనక్కి తిరిగి చూసుకుంటున్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం. ఏదో ఆలోచనల్లో ములిగిపోయి బడిటైప్ అయిందని తేచిన విద్యార్థిలా...

మనిషి తన్ను ఎక్స్-రే చేసుకుంటున్నపుడు మనిషి ముఖం పసిపాపల ముఖంలా వుంటుంది. దూరపు తన నిజజీవితాన్ని పొరలు పొరలుగా కప్పిన మోసపు తెరల నన్నింటినీ, చీల్చుకు చూడగలుగుతాడు జీవితాన్ని.

"అదే. అంతే జరిగింది. అంతా తన తేకాడు నాన్న. అమ్మ ఏదీచేద్దామనకుంటే

సాగుతుంది? తన కాయకేవలం ప్రయత్నించింది. ప్రతిఫలం? తిట్లు దెబ్బలా... ఇవ్వు జేమంటాడో తెలుసా నాన్న... అంతా అమ్మచేసిందంటాడు. దెబ్బలాడని తుణం లేదంటో... చెల్లికి జబ్బుచేస్తే డబ్బులే దింట్లో...నిజంగాలేదు. నువ్వు నమ్మకపోవచ్చు...అమ్మని కొడుకుంటే నమ్మకాగలించుకు కూర్చోవేదీ... "కళ్ళ మట్ట నీళ్లు గిరున తిరిగాయి... "యదంతా సముద్రం... ఇక ముందుకు సాగలేను..." గొంతు పూడుకుపోయింది... కన్నీళ్ళలోంచి ప్రపంచాన్ని చూస్తుంటే అంతా అలుకుపోయి ఏమీ లేనట్లు కనిపించిందేమో... మాట్లాడలేదు.

విచారపు మనస్సులకి చిరునవ్వుముఖాలు తగిలించి నడిచే మానవులెంతమంది? ఒక్కక్కరిని నిజం మాట్లాడిస్తే ఎన్నెన్ని గాధలు వెళ్ళిస్తాయి... అసలు నా చుట్టూ వున్న ఈ వందల నవ్వుముఖాల్లో, నాది కూడా కలుపుకొని, మొత్తం సుబ్రహ్మణ్యం లెంతమంది?

మనస్తత్వం తెలుసుకోవటం చాలా కులభం. సినిమాలంటే జవానికీ ఎందుకింత మోజా? ఆ రెండుగుంటలనీ పూహీరో పడే బాధలన్నీ తనవి... పీరోయింట్ పడే కష్టాలకీ, వెర్రి 'మెహబూబ్' పాటలకీ అన్నింటికీ తమ హృదయమూ కంపిస్తుంది. విలన్ చెట్టేకష్టాన్ని కేవలం తన్ని చెడుతూ న్నట్లే వుంటుంది. ఈ అనుభూతుల్లో తన చెల్లెలు జబ్బునీ, బట్టలు కనుక్కోలేక పోయిన దారిద్ర్యాన్ని అంతనీ అలా మరచి పోవడంకోసం.

అదే సుబ్రహ్మణ్యం చరిత్ర-అతని అమెరికా యాత్ర... మధుబాలా దివ్యదర్శనం మొదలైనవన్నీ అతని మనస్సులో గుడిగుండాలను చాచిపెట్టే మహా ప్రయత్నం.

మళ్ళీ సుబ్రహ్మణ్యం ముఖంమీద చిరునవ్వు కనిపించలేదు. కొన్నాళ్ళకీ అతను కనిపించడమే మోసేకాదు.

మాన్నే హీతుడు మూర్ఖాకాయణుడ అడిగాను. "సుబ్రహ్మణ్యం కనిపించటం లేదేం" అని.

"ఎవరతను?" అన్నాడు...

ఎవరనిచెప్పను? సుబ్రహ్మణ్యం... అంతే.

"ఇంతమందిలో ఎవరో అతను-వందల సుబ్రహ్మణ్య బన్నానీ హాస్టల్ లో-నోరు మూసుకు నడు... అన్ని గొడవలూ నీకే కావాలి..."

కథ అర్థమవుతూనే వుంది - చెల్లెలు ఎందుకు చనిపోయిందో, అందుకే సుబ్రహ్మణ్యం కాలేజీ మానేశాడు...

[గాలి రివున విసిరింది. సముద్ర తర

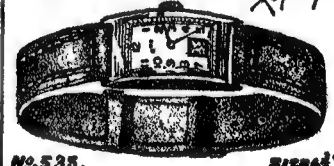
టాలు వొచ్చే యుద్ధాన్ని గురించి వార్షింగిస్తున్నట్లు ఏడుస్తూ మొరలెడుతున్నాయి. తాటిచెట్టు మీద పక్షి రెక్కలు టపటపలాడించింది. ఎన్నో కందలమంది నవ్వుతూన్న పళ్ళవరసలా సముద్రంమీద తరటాలు బొమ్మలురాస్తూ చెరిగిపోతున్నాయి. జీవితంమీద పుట్టిన ఆశ్చర్యంతో దూరంగా చూస్తే దాల్చిన్స్ నోస్ కదలకుండా చెదరకుండా అలానే నిలబడివుంది..... జీవితంలా... (ప్రపంచంనుంచి ఎప్పటికీ... అంతరించని చిరునవ్వులా...) ★

ONCE AGAIN AT LESS THAN Half Price.

FOR 10 DAYS ONLY. WRIST WATCHES MADE IN FAMOUS SWISS FACTORIES. EACH... £ 7.5 YRS.



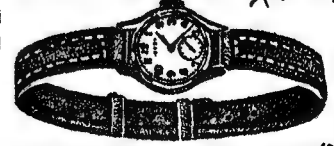
GERMAN POCKET WATCH... 24/- 11/-
" SUPERIOR QUALITY... 28/- 13/-
ENGLISH ALARM TIME PIECE... 26/- 15/-



NO. 535, 5 JEWELS ROLLED GOLD 36/- 34/-
15 JEWELS " GOLD 36/- 45/-
15 " R. GOLD 20 MICRONS 36/- 48/-



NO. 536, 13 SIZE CHROME CASE 36/- 18/-
5 JEWELS CHROME " 36/- 28/-
15 JEWELS ROLLED GOLD 36/- 48/-
15 J. " 20 MICRONS 36/- 52/-



NO. 537, MIRAJ SHAPE SIZE 64
5 JEWELS CHROME CASE 45/- 22/-
5 " ROLLED GOLD " 52/- 25/-
POSTAGE FREE ON ORDER FOR 2

H. DAVID & CO. POST BOX NO. 11424 (CALCUTTA).

పైట్రా గర్భావయ రాగనివారిణి

సర్వ గర్భావయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి, సత్సంతానమును కలుగజేయుటలో మా పైట్రా మిక్కిలి ఘనతనహించినది. అన్ని హెతులలో దొరకును.

రు 2-8-0



కృష్ణా రేబరేటరీ ★ బెజవాడ ★

కలిమి-లేమి

అయ్యోకూతురా! మమ్మల్నూ దిలి వెళ్ళి పోయావా తల్లీ! అని ఎలుగతి ఏడుస్తోంది ఒక తల్లి. తెల్లవారు ఝాము అయిదయ్యంటుంది. పల్లెటూళ్ళలో అయితే ఈ వేళకే పిడులన్నీ సందడిగ ఉంటాయి. అందలూలేచి పనులు చేసుకుంటూ వుంటారు. బస్తీలలో అంత తొందటగాలేచి చేసుకోవలసిన పనులెక్కువ వుండవు. అందువల్లే రోగంటలకు చాల ప్రశాంతముగ ఉంది. ప్రశాంతతను భగ్గుముచేస్తూ ఒక్కసారిగ రోధన ధ్యనులు వినిపించినవి.

నేను తొందరగ పిధి తలుపు తీసుకొని పిధిలోకివచ్చి చూచాను. మాయింటిప్రక్కనున్న కామాక్షమ్మ ఇంటి ముందు జనము మూగి ఉన్నారు. విషయమేమిటో తెలుసుకుందామని వెళ్ళావక్కడికి. ఇంట్లో చనిపోతే ఇల్లు విడిచి పెట్టాలిని వచ్చుందని ప్రాణం పోతూ పోతూ ఉండగా ఆ ఏడేళ్ళ పిల్లను బయటకు చేర్చారట. ఆ పిల్ల తల్లి, తండ్రి, అక్క, చెల్లెళ్ళు, ఇంకా తదితర చుట్టాలు ఏడుస్తున్నారు. వారందరూ ఆ పిల్ల ఎట్లా చనిపోయిందో వర్ణించుకుంటూ ఏడుస్తున్నారు. ఆ పిల్ల రాత్రికి రాత్రి కలరా వచ్చి గంటల మీద ఎగిరి పోయిందట. ఎంతమంది డాక్టర్లు మందులిచ్చినా లాభం లేకపోయిందట.

కొద్దిగ జ్ఞాపకం వస్తోంది. రాత్రి 8 గంటల ప్రాంతములో కామాక్షమ్మ ఇంటికి కార్లు రావటము, గడబిడగ మాటలు విని

పించినవి. భాగ్యవంతుల ఇళ్ళకు సామాన్యముగ దూరపు బంధువులకు కూడ ప్రేమలెక్కువై చూచి పోదామని, వారిని విడిచి వెళ్ళలేక అక్కడే వదిలోజాలు తిప్పవేసుకు కూర్చోటానికి వస్తూ ఉంటారు. అట్లానే తెల్లవారుఝామున ఎవరో చుట్టాలాచ్చారనుకున్నాను. చుట్టాలు రావటానికి వేళలు కూడ ఉండవు కదూ!

మాయింటి చుట్టుప్రక్కల నాలుగయిది రోజులనుండి కలరావల్ల ఎవరో ఒకరు చనిపోతున్నారు. ఈ రోజు కామాక్షమ్మ కూతురు ఏడేండ్ల ప్రమీల కలరా కావాల

తయ్యింది. ఆ అమ్మాయి మా అందరికీకూడ చాల ముద్దుగ ఉండేది. పెద్ద వాళ్ళు చనిపోయినప్పటికన్న ఈ వయస్సు పిల్లలు పోయినప్పుడే ఎక్కువ బాధగ ఉంటుంది. చిన్న పిల్లలు వాళ్ళ ముద్దు మాటలతో, చిలిపి చేష్టలతో, నిర్మల ప్రవర్తనలతో, కల్లపరసిత హృదయాలతో అందరికీ ప్రేమ పాత్రులవుతారు.

తెల్లవారింది. పరామర్శించటానికి చాల మంది వస్తున్నారు. మాయింటి ముందున్న ఖాలీ జాగాలో గుడిశె వేసుకు వుంటున్న ఎరికిది నాగమ్మ కూడ పనిలోకి వెళ్ళతూ మమ్మల్నిందరినిచూసి అక్కడికి వచ్చింది. ఆ అమ్మాయి ఎట్లా చనిపోయిందని అందరిని అడుగుతూ నా దగ్గర కొచ్చింది. విసుక్కొండ కొంచెము ఓపికగానే ఎట్లా చనిపోయిందో చెప్పాను. అంతా విని నాగమ్మ తన పిల్ల లేమయ్యారో, ఎట్లా ఉన్నారో అని త్వర త్వరగ గుడిశెలోకి తిరిగివెళ్ళింది. తన పిల్ల తీడు పిల్లలెవరైనా ఏదైనా ఆపదలో ఉండగా చూస్తే ఏ తల్లికైనా వెంటనే తన పిల్లలు సుఖంగా ఆసుకుంటూ వుండగా తనివితీర చూచుకొనే వలకూ మనస్సు కుదుటపడదు. నాగమ్మ గుడిశెవైపు చూశాను. తన పిల్లల నుముగి తీసి దగ్గటకు తీసుకొని తనిదీర చూసుకొని హృదయారాటము తీర్చుకొంటోంది.

ఆరోజే సాయంత్రము 6 గంటలకు

సంధ్యచీకటిలో మాయి టి ముందున్న గుడిశెలోనుండి రోదనధ్వని వినిపిస్తోంది. ప్రాద్దుటిలాగనే పిధిలోనికి వచ్చిచూచాను. నాకాళ్ళు నాకు తెలియకుండాగనే నాగమ్మ గుడిశెవైపుకు దారి తీసినవి. గుడిశెలోనే పిల్లను (చనిపోయిందని) వడిలో పెట్టుకుని నాగమ్మ ఏగుస్తోంది. మిగతా యిద్దలు చిన్న పిల్లలు "అమ్మా! ఆకలి!" అని ఏడుస్తున్నారు. ఏడవకమ్మ అని అనే వాళ్ళొక్కరుకూడ లేరు ఆపెను. ఆరోజు ప్రాద్దులే కామాక్షమ్మ ఇంటిముందు పిధిలో వచ్చేపోయే జనము, చుట్టుప్రక్కల

వాళ్ళు ఒకటే మూగి పోయారు. కాని ఇప్పుడు నాగమ్మ గుడిశెవారిలో ఏఒక్కరికి కూడ కనుపించ

టంలేదు. ఒక్కొక్కసారి మనుష్యులు కళ్ళుండి కళ్ళులేనివాళ్ళవలె ప్రవరిస్తారు. ఒక్కొక్కసారి వారే వారి కళ్ళకు, చెవులకు అవసరంగా ఎక్కువ సనికల్పిస్తారు. పాపం! ప్రాద్దుట కామాక్షమ్మ ఇంటిముందు ఒక్క నిమషం

కార్ బై డ్



కొత్తలాం తర్లు. ధరలు తగ్గింపబడినవి గీసం|| యిగ్యారంటి. గవర్నమెంటు ఆఫీసులలో ఆప్రావు కాబడినవి. మంచి ప్రకాశవంతమైన వెలుతురు

యిచ్చును వెంటనే ఆర్డర్ రివ్వండి. అంత తక్కువ ఖరీదుకు యితరదోట్ల దొరకవు. ఖరీదు రు 18/- యి పోస్టేజీ వగయిరారు 5/- యి మూడువారాల తర్వాత ఖరీదు రు. 36/- యి.

INTERNATIONAL TRADERS (A. D.) P. B. 6756, CALCUTTA-7.

గెలవండి! రూ.5,000

బహుమతులు

1, 2 క్రాసువర్క్స్ ఇప్పుడే తెలుగులో బయలుదేరినవి

ఎంట్ల కూపనులు ఉచితముగా పంపబడును. ఎంట్ల కూపనుల నేకరించి సంపు కెకెర్లు ప్రతి పూరియందు కావలయును. వేదే నాయుడి :

మురళీ క్రాసువర్క్స్

(గవర్నమెంటు రిజిస్టర్ నెం 1894)

పంపనేడు — చిత్తూరుజిల్లా.

లో శ్రమ అనుకోకుండా రెక్కలు కట్టుకు నాలారు ఎంతోమంది. డబ్బున్న కామా త్తమ్మకు అండలు, పరామర్శలు ఎక్కువవు తున్నాయి. పాపం నాగమ్మకు నిరాశ, నిస్పృహ లెక్కువవుతున్నాయి.

తమ బాధను ఇతరులతో చెప్పకుంటే కొంత ఉపశాంతి కలుగుతుంది. నాగమ్మ ఏడుస్తూనే తన విషయమంతా నాతో చెప్పింది. భర్త చనిపోయి రెండేండ్లయిం దట. ముగ్గురు పిల్లలట. చనిపోయింది పెద్ద పిల్ల. ఇంచుమించు కామాత్తమ్మ పిల్ల ఈజ్జో ఉంటుంది పిల్లకుకూడ. రెండో పిల్లకు నాలుగయి దేళ్ళుంటాయి. మూడోవాడికి రెండో, మూడో ఏళ్ళుంటాయి. నాగమ్మకు వాళ్ళు ఎప్పుడు పుట్టింది, వాళ్ళ సరిఅయిన వయస్సు ఏమి గుర్తుంటుంది? కామాత్తమ్మ పిల్లలవలె తన పిల్ల కేమ యినా పుట్టినరోజు పండుగలు చేస్తోంది గనక నా గుర్తుండటానికి. ఆ పెద్దపిల్ల గుడి తెలోనే డోకులు, విరేచనములు వెళ్ళి తను పనిలోనుండి తిరిగి ఇంటికి వచ్చేటప్ప టికి చచ్చి పడిఉండటం.

కాసేపటికి ఎవరో ఇద్దరు ఎరికలవాళ్ళు వచ్చి ఆ కవాన్ని తీసుకు వెళ్ళి పాతిపెట్టి

వచ్చారు. “పనిచేసి తెచ్చుకున్న డబ్బు ఆ పిల్లను పాతిపెట్టడానికి ఖర్చయిపోయింది. చిన్నపిల్ల లిద్దఱకు తిండి పెడదామంటే చిల్లిగవ్వ లేదు తల్లీ” అని ఏడ్చింది. చనిపో యిందని ఒక ఏడుపు, తిండిలేదని రెండో ఏడుపు.

ఇంటికి వచ్చిన తరువాత మా మామ్మ వాళ్ళు సతాయించటము మొదలుపెట్టారు. మాయంటిప్రక్కలవాళ్ళు దీనబంధువని ఇంకా ఏవో నూటి పోటిమాట లన్నారు. వీరూ బాగుపడరు, ఇంకొకరినీ బాగుపడ నీయరు! అన్నట్లుగ ఉంటుంది కొందఱి ప్రవర్తన.

మరుచటి రోజునుంచే ఏడుపు దిగ మ్రింగి నాగమ్మ పనిలోకి యధా ప్రకారంగా వెళ్ళిపోయింది. పనిలోకివెళ్ళక మిగతా ఇద్దరు పిల్లల్ని కూడ చంపుకుంటుందా తిండి పెట్టక.

“కూతురు చచ్చి పూర్తిగ ఒక రోజు అవశేధు. అప్పుడే నాగమ్మ పనికి ఎట్లా వెళుతోందో! ఆ!! అలాగా వాళ్ళకు ప్రేమలు, అపేక్షలు ఉంటాయా! కామా త్తమ్మగారు చూడు, నిన్నటి నుంచి ఆ

విధాన ఎట్లా పడి ఉందో అన్న ముసీరు ముట్టకుండా” అంది నాతో మా మామ్మ.

కామాత్తమ్మ రెండు రోజులు కూర్చు గదా పది రోజులు పడి ఉన్నా బాధ లేదు. సంపాదించి పెట్టక్కర్లేదు. వండి పెట్టక్కర్లేదు. డబ్బు తగలేనింత ఉంది. వండి పెట్టటానికి వంట వాళ్ళుంటా రుగా భాగ్యవంతులకు. ఇప్పటికే చుట్టాలు చాలమంది వచ్చారు. ఇంకా వచ్చి పడు తున్నారు. వండి పెడుతున్నారు. తింటు న్నారు. పెళ్ళిల్లులాగ ఉంది. పెళ్ళిలో సంతోషముగ తిరుగుతారు. ఇప్పుడు కొంచెము విచారముగ తిరుగుతున్నారు. అదే తేడా రెండింటికి.

నాగమ్మకెవరున్నారు. తిండి తినకుండా పనికి వెళ్ళకుండా పడి ఉంటే తన మిగతా పిల్లలను చూచేవాళ్ళేవరు. ఎవరైనా తన కులము వాళ్ళు ఒకరిద్దరు పరామర్శించి, ఒకటి రెండు రోజులు ఉండి పోదామని వస్తే మాత్రము తనెక్కడినుంచి తెచ్చి వాళ్ళకు పెడుతుంది. ★



జీవిత రేఖ

(10-వ పేజీ తరువాయి)

“ఆఁ. ఉండకేం చేస్తుంది. రెండు పూటలా లింటూనే ఉన్నారాగా.”
రాధ మొహం ముడుచుకుని జవాబిచ్చింది. ఆమె సమాధానం విని జానకి ఆశ్చర్యపోయింది. ఇంత నిర్లక్ష్యంగా ఆమె ఎప్పుడూ చెప్పనేలేదు. ఇదివరకెప్పుడైనా ఈ ప్రశ్న అడిగితే,
“అబ్బే నే నెంత చెప్పినా ఆయన వింటేనా? ఆరోగ్యం కాస్తా సరిగా చూసుకోండి! అని చెబితే ‘ఇప్పుడు నా ఆరోగ్యానికేం లోటు వచ్చింది లే! అంటారు.’ అని చెప్పేది. కాని ఈసారి ఈ ప్రశ్న వేసేసరికి ఎంతో నిర్లక్ష్యంగా సమాధానం చెప్పింది. దాంతో జానకికి కాస్త అనుమానం కలిగింది. ఇంట్లో అతనితో పోట్లాడి రాలేదు కదా! అనుకుంది ఆమె. లేకపోతే ఎంతో ఇన్ సెక్యూర్ గా ఉన్నా మూత్రం వారం రోజుల భాగ్యానికి పుట్టింటికి పంపిస్తాడా? అన్న ప్రశ్న ఆమెలో అంకురించటంతో ఆ అనుమానం మరింత

దృఢపడింది. తేల్చుకుందామని అంది జానకి—

“అయితే మీ వారికి పని ఇప్పుడు ఎక్కువగా ఉందా?”

“పోనీలేదు. ఆ గొడవ ఇప్పుడెందుకు. ఇంకా ఏవైనా విషయాలు చూట్టాను.” అంది రాధ విసుగ్గా ప్రసంగం మార్చుతూ మన్ను ఉద్దేశంతో.

ఆమె ఈ విషయంలో విసుగుదల చూపిస్తున్న కొద్దీ జానకికి కుతూహలం పెరుగుతోంది. ఆమె ఎలాగైనా రాధకి చేత అసలు విషయం బయటపెట్టేద్దామని ప్రయత్నిస్తోంది.

“అది కాదు. మొన్న మధ్య మీ వారు మా ఆయనకి కనబడి ఓ సెలరోజుల దాకా ఎటువంటి తొందర పనులూ ఆఫీసులో లేవని చెప్పారట, అందుకని అడుగుతున్నాను.”

రాధ ఇది విని తెల్లబోయింది. తమ అనుకోని సంఘటన జరిగినందుకు ముందు ఆమె నోట మాట రాలేదు. జానకి తనని పరీక్షించటానికి ఇలా చెప్పిందని ఆమె గ్రహించక మెల్లగా అంది—

“ఏమో. నాతో మరి అలా చెప్పారు.” కాని ఈ మాటలు ఆమె నోరు దాటి వెళ్ళాయో, లేదో ఆమెకే తెలియదు. జానకి కాస్త పెద్దగా అంది.

“ఈ సంగతి రిజమేవా?”

రాధ మాట్లాడలేదు. ఆమె మానానికి జానకి నవ్వుతూ “నిజంగా నువ్వు మీ ఆయనతో పోట్లాడి రాలేదా?” అనడిగింది.

రాధ తల వాల్చుకుంది. “ఏం?” అంది జానకి రెట్టిస్తూ.

రాధ ఆమెకుంక దిగులుగా చూసింది. “పరవాలేదులే రాధా. నాతో చెప్ప, అసలేం జరిగిందో.” రాధకి ఇక చెప్పక తప్పలేదు. అంతా చెప్పి చివరకి,

“పోనీలే, మళ్ళీ ఓ వారం రోజులూ ఆయనేవచ్చి మహారాజులా తీసుకు వెడతారు.” అంది అహంకారంతో.

“ఏం? ఎందుకు వస్తారు?” అంది జానకి.

“లేకపోతే ఆయన కా హోటలు లింజేం పడుతుంది?”

“మావారు లేరా?”

“మీ ఆయనకంటే అలవాటు, ఎప్పుడూ ‘కాంపు’లకి వెళ్ళాడంటారు కాబట్టి. కాని మా ఆయన ఎప్పుడైనా హోటల్లో తిన్నార గనకనా పడటానికి.”

“ఏమోలే. ఆయనా కోపంమీదనయినా రాకుండా ఉండవచ్చు.”

“మా స్వాంగా” అంది రాధ పంచె చేస్తున్నట్టు.

పొద్దున్నే రామమూర్తి వచ్చి గోపాలాన్ని నిద్రించి లేపాడు. ఇద్దరూ మొహాలు కడుక్కుని కాఫీ హోటలుకి దారితీశారు. మధ్యలో రామమూర్తి విచారంగా అన్నాడు—

“సారీ బ్రదర్. ఇవాళ అర్జంటుగా ఏదో ‘కాంపు’ కెళ్ళాలని ఆఫీసరు కలురు పంపించాను. పొద్దున్నే పూర్తిమీదగా నిద్రలేపి ప్రయాణానికి సిద్ధం కమ్మన్నాడు. నీతో చెప్పిపోదామని ఇలా వచ్చాను.”

గోపాలం నిరుత్సాహంగా, “అలాగా అయితే మళ్ళీ ఎప్పుడు రావటం?” అనడిగాడు.

“బహుశా ఓ వారం రోజులు పట్టవచ్చు” నన్నాడు రామమూర్తి సందేహంగా.

“సరే పోయిరా. ఏంచేస్తాం.” విచారంగా అన్నాడు గోపాలం.

ఇద్దరూ కాఫీతాగి సెలవు తీసుకుని చెరోచోట పట్టారు. గోపాలం బరువుగా అడుగులు వేసుకుంటూ ఇంటికి చేరాడు. అతనికి ఇంట్లో ఏమీ తోచలేదు. నిన్నంతా ఆటలతోనూ, పాటలతోనూ గడిపేశారు. కానీ ఇవ్వాలి రామమూర్తి లేడు. పదకొం డింటికి ఆఫీసు ఉందిగాని అందాకా ఏం చేసేటట్టు?

గోపాలం రిన్న విసుగుపుట్టి అవతల పెట్టిన పుస్తకాన్నే గతిలేక మళ్ళీ బయటికి తీసి పఠించటం ప్రారంభించాడు.

ఎలాగోలా పదిన్నరదాకా ఆ పుస్తకం తోనే గడిపి హోటల్లో భోజనంచేసి అటు నుంచి అటు ఆఫీసుకి వెళ్ళిపోదామని టైలు దేరా డతను.

హోటలుముందు ‘విల్సన్ రెడ్డి’ అన్న బోర్డు వేశాడుతూండటం చూసి లోపలికి వెళ్ళాడు గోపాలం.

ఓ కుర్చీలో కూలబడ్డ అతనికి కొంత సేపటికి సర్వరు విస్తరి తీసుకువచ్చి టేబిల్ మీద పెట్టబోయాడు. అంతకు పూర్వమే అక్కడ ఎవరో తిని వెళ్ళినట్టున్నారు. ఇంకా ఎంగిలి సరిగా పోనేలేదు. ■ తుడిచిన మహానుభావు డెవరో గాని గోపాలం ■ సర్వర్ని వారించి ■ ఎంగిలి చూపించాడు.

“కడగకపోతే పీడాబోయిరి. ఆ ఎంగిలన్నా సరిగా తుడిపించు” అన్నా డతను చిరాకుగా.

“ఏమిటయ్యా పెద్దవ ఆచారాలు.” అని సర్వరు విసుక్కుంటూ లోపలికి వెళ్ళి

కార్ బై ద్ గాస్ లాంతరు

(కడవటి కనెక్షన్ గడుపు)



కొత్త లాంతరు. సరలు ఆఖరుసారి తగింపబడినవి. ర సంతృప్తములు గ్యారంటీ.

రీజిస్టరు డిజైను. ఇంగ్లీష్ బర్నరు. డిడిపర్మ మానమైన వెలుతురు నిచ్చును. వెంటనే ఆర్డరు యివ్వండి. ఇంత తక్కువ ఖరీదుకు ఇతరచోట్ల దొరకవు. వెల రు 18/- పోస్టేజీవగై రు 5/-లు మూడు వారాల తరువాత ఖరీదు రు 36/-లు అవుతుంది.

Midland Trading Co. Ltd.
P. Box No. 16605, Calcutta 4.

క్లిగనరుని పిలుచుకువచ్చి 'టేబిల్ క్లీక్' చేయించాడు.

ఈ దృశ్యం చూసి పక్కటేబిల్ మీద అన్నం తింటున్న ఒకాయన నవ్వుతూ "అసలీహా! బలు వాళ్ళకి శుభ్రత తెలియ దండీ." అంటూ ఏదో చెప్పబోయాడు. అతను మాట్లాడుతున్నప్పుడు నములుకున్న మెతుకులు గోపాలం విస్తరిదాకా వచ్చి పడ్డాయి. గోపాలం విసుక్కుంటూ అతను చెప్పబోయే దాని కడ్డవచ్చి,

ముందు మీరు ఆమెతుకులు మింగి మాట్లాడండి." అన్నాడు కాస్త కఠినంగా. ఆ పెద్దమనిషి మొహం ముడుచుకొని "చాణేవగూర్చి." అన్నాడు.

ఇంతలో సర్వరు ఆటు పోతూం "గోపాలం అతన్ని పిలిచి "నెయ్యి తీసుకురా." అన్నాడు.

"అజా అవుకుంది ఎక్కాని." గోపాలం చిరాకుగా, "సరే తీసుకురా." అన్నాడు.

ఎలాగో ఆటాట భోజనం కానిచ్చి గోపాలం సరాసరి ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు.

ఆఫీసులో అయిదుగంటలదాకా గడిపి అటునుంచి అటు పార్కుకెళ్ళాడు, ఎవరైనా స్నేహితులు కనిపిస్తారేమో కాసేపు కూసాగా గడపొచ్చు అనుకుని, కాని ఆనాడేవగూరాలేదు. అక్కడో గంటకూచుని చివరికి విసుగుపుట్టి ఇంటికి బయలుదేరాడు.

అరుగుమీద ఇంటిని కావలికాస్తా శ్రీధరరావు కనిపించాడు. అతన్ని చూసి 'ఎందుకొచ్చినట్లు' అని అలోచిస్తూ సమీపించి "ఏమోయే?" అని పలకరించాడు గోపాలం.

శ్రీధరరావు ఒక చిటునవ్వు నవ్వాడు. గోపాలం ఇంటికి తాళం తీసి లోపలి కగుగు పెడుతూ, "రా" అన్నాడు. శ్రీధరరావు అతన్ని అనుసరించి లోపల ప్రవేశించి ఓ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

"ఏదో పనిమీద వచ్చినట్లున్నావ్?"

"అబ్బే, ఏమంత పెద్దపని కాదు" అని, "మాడు గోపాలం. ఆ మధ్య నీకు కొంత చేబడు లిచ్చాను మాశావు. అది ఇప్పుడు కాస్త కొవలసివచ్చిందోయి. నా దగ్గర ప్రస్తుతం దమ్మిడికూడా లేదు. అవతల అప్పలవాళ్ళు వచ్చి నెత్తిమీద కూచున్నారు. లేకపోతే నిన్ను సలు అడిగేవాణ్ణి కాదు మళ్ళా. నువ్వు తప్పక ఇస్తావని ఆశించివచ్చాను. మొన్ననే కదూ ఘడ్డు తారీకు." అన్నాడు సిగ్గుపడుతున్నట్లు.

"అలాగా." అన్నాడు గోపాలం నీరసంగా. శ్రీధరరావుకి ఇవ్వవలసింది పాతిక

రూపాయలు. అతనిదగ్గర ప్రస్తుతానికి ఉన్నవి పది రూపాయలు. ఈ పది రూపాయలే మళ్ళీ ఘడ్డు తారీకు వచ్చేవరకు వాడు కోవాలి. నిన్ననే పాలూ, పెరుగు వాళ్ళని పిలిచి వాళ్ళకి రావలసింది ముట్ట చెప్పాడు. ఇంటి యజమానిని పిలిచి అతనికి వ్వవలసింది ఇచ్చేశాడు. ఇప్పుడు శ్రీధరరావుకి ఏం చెప్పాలో అతని కర్థంకాలేదు. కొంతసేపు ఆలోచించి, "అయితే రేపు పొద్దున తప్పకుండా ఇస్తానోయ్" అన్నాడు. ఆమాట అన్నాడే కాని అతనిలో ఒకవిధమైన నిరుత్సాహం ప్రబలింది. ఇవాల్టి సాయంత్రం దాకా లేనిడబ్బు రేపు పొద్దుటికల్లా ఎక్కడనించి మొలుచుకొస్తుంది.

శ్రీధరరావు విచారంగా అడుగులు వేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. గోపాలం చిరాకుగా తలవట్టుకుని మంచంమీద వాలాడు. రేపు పొద్దున శ్రీధరరావు కివ్వాలిసిన డబ్బు ఎలా ఇస్తాడో అతనికి అర్థంకావటం లేదు.

పాంటు విప్పేసి లుంగీకట్టుకుని హోటలు కెల్లామని లుంగీకోసం బీరువా తెరిచాడతను.

లుంగీపక్కన మొన్న అతను తెచ్చిన చీర అతనివంక ఎగతాళిగా చూస్తూకనిపించింది. గోపాలానికి మండింది. తను ఎంతో ఆనందంతో తెచ్చిన చీరని మొత్తానికి తీసుకు వెళ్ళకుండానే వెళ్ళిపోయిందన్నమాట రాధ ఇక తన జన్మలో రాధకి మళ్ళీ చీర తేగూడదనుకున్నాడు.

దాన్ని వాపసుచేసి ఆ డబ్బుతో శ్రీధరరావు బాకీ తీర్చేద్దామని బట్టలకొట్టుకి బయలుదేరాడతను.

పావుకారు ఒక పట్టాన ఒప్పుకోలేదు, ఆ చీర తిరిగి తీసుకోటానికి. కాని గోపాలం ఒదిలిపెట్టుకుండా డబ్బులాడి చివరకి ఓరూపాయి తగ్గించుకుని ఒదిలించుకున్నాడా చీరని.

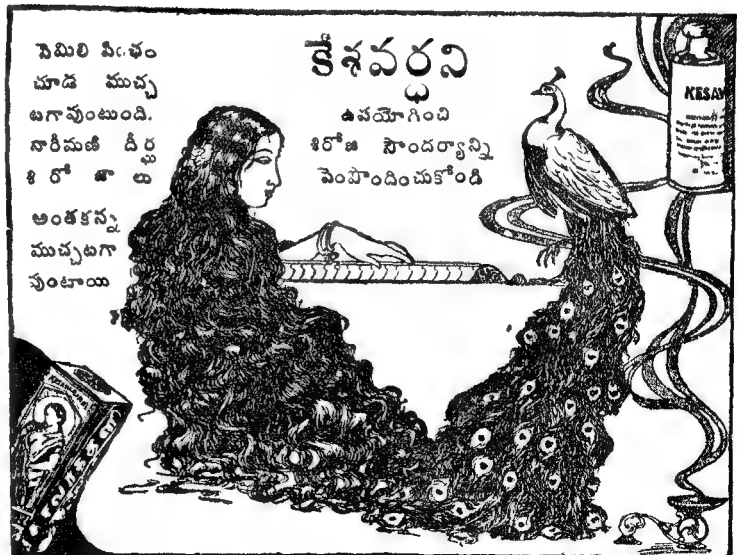
డబ్బు తీసుకుని ఎక్కా ఎక్కి హోటలు కొచ్చేశాడు గోపాలం. ఈసారి కావాలని కిందనే పెట్టించుకున్నాడు విస్తరి. నేలమీద చీమలు బారులు తీర్చి పైనికల్లా నడుస్తున్నాయి. విస్తరివేయగానే దాన్ని మానుస్తపులనించీ చుట్టుముట్టాయచీమలు. ఈగలు అన్నంపైన విమానాలా తిరుగుతున్నాయి. విస్తరిచుట్టూ అవు పోసనపట్టిన నీళ్ళలో యుద్ధనౌకల్లా ముందుకు చురుచు కొస్తున్నాయి కొన్ని పురుగులు. నీటన్నిటితో గోపాలం హోరా హోరిగా యుద్ధం ఆరంభించాడు. అతనికి ముద్ద మింగుకు పడటంలేదు.

చిటచిట లాగుతున్న అతని మొహం వంక చూస్తున్న కొద్దీ సర్వరుకి మండుతోంది.

తింటూతింటూ ఉన్న గోపాలానికి ఒక్కసారి దోడుకువచ్చినంత పర్యంతిపైంది. అతనికి తలతిరుగుతున్నట్లు నిపించింది. సర్వరు వంక క్రూరంగా చూస్తూ.

"ఏమిటిది?" అన్నాడు.

"ఏదీ?"



కేశవర్ణి అ. 14; పాంపూ అ. 14, అందరు డీలర్లవద్ద లభిస్తాయి.

లేక సౌత్ ఇండియా కెమికల్స్, క్రాస్ కట్ నోడ్, కోయంబుతూరుకు వ్రాయండి.

“ఇదుగో ఇదే కనపడటంలే?”
 “బాగుకాబోలు.”
 “ఏమిటి!” అన్నాడు గోపాలం ఆశ్చర్యంగా. అతని కంఠకంఠిక కోపం ఎక్కువైపోయింది.

“బాగుకదా? అడిగాడు సర్వరు. అది నిన్ను గోపాలానికి మొన్న తనభార్య కూర చేసినప్పుడు తనన్న మాటలు జ్ఞప్తికి వచ్చాయి. అప్పుడు అంగులూ పడ్డది పురుగుకాదని తెలిసికూడా తనన్న మాటలకి ఇప్పుడు కాస్త చింతించాడతను.

“నీ కేమైనా కళ్ళున్నాయా, ఊహాయా-చూడు సరిగా.” గోపాలం మంశిపగుతూ చేత్తో ఇంతలాపు బొద్దంకిని చూపించాడు.

సర్వరు అతనివంక కోపంగా మాన్తూ—
 “మాటలు సరిగా రానియ్యవచ్చు” అన్నాడు.

మాటలు సరిగా రానివ్వాలే? నువ్వు పెట్టే అన్నం సరిగా ఉండక్కర్లే.”

“నా ఇష్టంవచ్చిన అన్నం పె్తాను. ఇష్టమైతే తిను కష్టమైతే మాను. అంతే కాని ఇక్కడికొచ్చి మాటలంటే పడేవాడెవరూ లేడు.”

“పాపం. అలాకేం?”

“శేకపోతే...”

“నోరు ముయ్యవోయ్.”

నీలు ఆన్సరు

నిలువు : 1. గువ్వ, 2. కేదారము, 3. సభ, 7. కనకము, 8. కామపాలుగు, 9. శివుని, 10. శివనము, 12. శివలి, 13. పలము, 15. విధి. 16. గగనము, 17. నిజము, 18. అవ్వ, 19. నావ

అడ్డము : 1. గుహ్య కేవలము, 3. గానము, 5. దాహరి, 6. చారిత్ర, 7. కరోటి, 8. కారము, 11. మది, 12. శివుని, 14. బలము, 15. విహగము, 17 నిధి, 20. అవ్వ, 21. జలము, 22. క్రమువ.

పైన చూపించినది లక్ష్మీ క్రాస్ వర్డ్స్ No. 1 యొక్క నీలు ఆన్సరు. మీకు ప్రయోజన వచ్చినది అని నమ్మకముఉండి మీ పేరు ప్రయోజనలిస్టులో లేనియెడల, ప్రయోజనలిస్టు ప్రచురించిన లేదీ మొదలు పదిరోజులలోగా Scrutiny claim (స్క్రూటి నీ క్లెయిమ్.) మాకు రిజిస్టరీ పోస్టు ద్వారా పంపవలయును. (స్క్రూటి నీఫీ క్రింద రు 2/- M. O. ద్వారా పంపిస్తూ M. O. రసీదును జతచేసి పంపవలయును. ప్రయోజనలిస్టు 30-10-51 లోగా పంపబడును.

LAXMI CROSS WORDS

“ఇదుగో మళ్ళీ కాబుతున్నావు మాటలు జగత్తెగ...”

“రానివ్యక్తపోతే ఊహతావా?”

“కాటక.”

“అదేమీ నీబోటివాళ్ళని సవా లక్ష మందిని చూశాను తెలుసునా?” గోపాలం నిర్లక్ష్యంగా ఎక్కిరిస్తూ అన్నాడు. దాంతో సర్వరుకి నుండి, “ఏరా కొట్టిక” అంటూ చొక్కా చేతులు పైకి తీస్తూ సిద్ధమౌతాడు. గోపాలం కెయ్యియినా కనుక్కొనుండా తేచి ఒక్క రంకే వేశాడు. కెయ్యి కెయ్యి కలిసే సమయంలో అయ్యరు ప్రభృతులంతా వచ్చి సదృశ రిద్దరినీ.

* * * * *
 మర్యాదనుంచీ ఇంకొక చోటలుగా తిండా మనుకొన్నాడు గానీ ఊహకల్పా మంచి చోట లన్న పేగుగన్న ఆ చోటలే అంత లక్షణంగా ఉంటే ఇంకా తతియ్య వాటి సంగతి చెప్పాలా అనుకున్నాడు గోపాలం ఆరాత్రి.

అసలీ చోటల్లో తినేకంటే ఓ “పాకబోధిని” పుక్తం తెచ్చుకుని స్వయం పాకం ప్రారంభిస్తే బావుంటుందనిపించి దతినికి.

తెల్లవారి నిద్రలేవగానే బజారు కెళ్ళి, పుక్తము, కావలసిన ఇతర వస్తువులూ తెచ్చుకున్నాడతను.

నాలుగు బొక్కెన్ల నీళ్ళు తోడగానే అలవాటు లేని అతని చేతులు కమిలిపోయాయి. అంగుల పక్క ఇంటివాళ్ళ సహాయంతో ఓ పనిమినిషిని కుగుర్చుకున్నాడు.

లుంగీ కట్టుకుని, బుజంమీద ఓ శువ్వలు వేసికుని తోమ్మడి గంటలకి హాయిమీద పిల్లని లేవదీశాడు అతను. ఒక పెద్ద గిన్నెలో ఓ తవ్వకు బియ్యం పోసి దానికి నాలుగురెండు నీళ్ళుపోశాడు ఇంతకాలం నుంచీ ఎంత బియ్యం తనకి సరిపోతాయో తెలియని గోపాలం.

ఇంకో కుంపటినిండా బొగ్గులు పోసి వాటిని అరగంబిసేపటికి అంటించి దాని మీద కూరవేయిద్దా మన్న ఉద్దేశంతో ముక్కలు తరగటానికి కత్తిపిట తెచ్చుకున్నాడతను.

వేళ్ళని ఆగుసాగు కోసుకుని ఎలాగోలా ముక్కలు తరగటం పూర్తిచేసి కుంపటి మీది కక్కించాడా కూరముక్కల్ని.

ఇంతలో బయట “లెటర్ సార్” అంటూ పోస్టుమన్ కేకవేశాడు.

రాగ దగ్గరనుంచి గావుల్లు నుకున్న అతని మనసు ఆనందంతో ఊయల లూగింది.

త్వరలోవచ్చి తన్ని తీసుకువెళ్ళమని రాసి ఉంటుందనుకొన్నాడతను. తినే నేగా నన్న ఉత్సాహంతో పోస్టుమన్ నుంచి ఉత్తరం తీసుకున్నాడు. ముంగు కింది సంతం చూసి రాధేనని తెలుసుకున్న అతని కళ్ళు ఆనందంతో విప్పారాయి. ఎంతో వేగంతో దదివాడా ఉత్తరాన్ని అంగులూ ఇలా ఉంది—

ఈ ఊరుచేరాను. నన్ను చూవాల్సేంతో ఆప్యాయంగా ఆదరిస్తున్నాడు. ఇక్కడ నా కెంతో సుఖంగా ఉంది. పాపం మీ కక్కడ చోటలు తిండి సరిగా పడక చాలా ఇబ్బందిగా ఉందనుకుంటును.

రాగ.

ఈ ఉత్తరం దదివిన గోపాలానికి ఒళ్ళు పై తెలియనంత కోపం కలిగింది. అతను ఆశించింది అంగులూ ఏ మాత్రం లేనందుకు అతని కెంతో పశ్చాత్తాపం కలిగింది. ఆమె రాసిన “నన్ను చూవాల్సేంతో ఆప్యాయంగా ఆదరిస్తున్నాడు.” అన్న ముక్క అతని హృదయాన్ని కలచి

నవంసకతైలం

అంగ, నరములు బలహీనత ఉండి చిన్నదైన, తిగి యధాప్రకారమే పూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 45 యెండ్ల ప్రఖ్యాతి చెందినది.

1 సీసా రూ. 10/ వి. పి. రూ 1-0-0.

డా॥ రత్నం నన్నే మెడికల్ హాల్

మలక పేట బిల్డింగ్స్,
 హైదరాబాద్, దక్కన్.

సమృద్ధిమైన సంజ్ఞాగూడు

కూటుంబ ఔషధములు

కాసమున కస్తూరిమాత్రలు.	జింజిమ్ జిల్లపిక్కి, పిత్తశాంతికి
కర్మన గోరొజనమాత్రలు.	జ్వరెన్ సకల జ్వరములకు
బాలకెన్ బిరడనమాత్రలు.	కాలరెక్కు కాలరా, అజీర్ణములకు

తదితర మందులకై మాకు వ్రాయండి

సంజ్ఞాగూడు. పత్తహాల్

సోల్ ఎజంట్లు యునైటెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్, 14-0-0-00 పిడి, మద్రాస్, బెజవాడడిపో. సూర్యారావుపేట.

వేసింది. తనక్కడ కొరుక్కుతిన్నాడని కాగోలు ఆమె అభిప్రాయ మనుకున్నాడు గోపాలం. "పంపం మీ కక్కడ హోటలు తిండి సరిగా పడక చాలా ఇబ్బందిగా ఉందనుకుంటాను." అని తన సానుభూతి తెలియజేసిన ఆమె ముక్కులు అతనిని అమితంగా బాధించాయి. అంగవల్ల అతనిలో ఆమెమీద ఉన్న క్రోధం మరింత వృద్ధిపొందింది.

అతని ఉత్తరాన్ని ముక్కులు ముక్కులు గాచించి జాబ్బుల్యమానంగా వెలుగు తున్న పొయ్యిలో పడేశాడు.

అకస్మాత్తుగా తలుపు తెరుచుకుని లోపల ప్రవేశించిన శ్రీధరరావు గోపాలం అవతారం దూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

ఇంతలో లోపల అన్నం పొంగిన శబ్దం విని శ్రీధరరావుతో కూగ్గోమని చెప్పి లోపలి కెళ్ళాడతను అన్నపు ఎ సరు పొంగి పొయ్యంతో ఆరిపోతోంది. అతను ఆదరా బాదరాగా, ఉత్తచేత్తో మూతతీసి కింద పడేశాడు కాని అతని చెయ్యి దానివేడికి అంటుకుపోయింది. బాధ భరించలేక 'అబ్బా' అని కేక వేశాడు గోపాలం

అధునిక కామశాస్త్రం

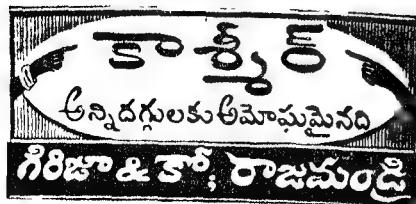
శ్రీ పురుషులకు సంబంధించిన ఆనెక రహస్య విషయములు, మన ప్రాచీన కామ శాస్త్రములనుండియు, పాశ్చాత్యుల కామ కళా గ్రంథములనుండియు సేకరింపబడిన పలు సంగతులు కేట తెనుగున విపులీకరింపబడినవి. నూతన దంపతులు చదివి అనుష్ఠింపవలసిన విషయము లనేకములు గలవు. వల 2-0-0

ఇంగ్లీషు విద్యాబోధిని

ఒకరి సహాయ ముక్కుర లేకయే ఆంగ్ల భాషను తెలికగ సాగుకొనుటకు వీలుగ వ్రాయబడినది. 30 గినములలో మంచి భాషాజ్ఞానమును చేర్చవచ్చును. వల 1-0-0 ఖర్చు చేరు.

ఈ శ్వర్తి & కో

పోస్టు బాక్స్ 139 - మద్రాసు



కేక విని అదుర్దాగా లోపలికి పరిగెత్తుకొచ్చిన శ్రీధరరావు ఈ దృశ్యంమాసి నవ్యాపుకోలేకపోయాడు. అతను నవ్వుతూ ప్రశ్నించాడు.

"ఏమాయ్. స్వయంపాకమా ఏమిటి?" ఈ ప్రశ్నకి గోపాలం ఎంతో సిగ్గు పడ్డాడు. అతను జాలిగా శ్రీధరరావు వంక చూస్తూ—

"అవునోయ్." అన్నాడు.

"ఏం?" అన్నాడు శ్రీధరరావు.

"ఆవిడ పుట్టింటికి వెళ్ళింది."

"అలాగా - పోనీ హోటల్లో తినక పోయావు?"

"ప్రయత్నించాను. కాని హోటలు మీల్సు నాకు పడలేదోయ్." అని లోపలి కెళ్ళి అతని కివ్వవలసిన పాతిక రూపాయలూ తెచ్చి అతనిచేతి కిస్తూ -

"చాలా ఆలస్యంగా ఇస్తున్నందుకు ఊహించు" అన్నాడు.

శ్రీధరరావు అందుకు సమాధానం చెబుతూ, "పరవాలేదులే ఏమంత ఆలస్య మయింది కనక. అయినా ఈ వ్యవహరం కావలసివచ్చినప్పుడుండక అక్కరైనపుడు కొల్లలు కొల్లలుగా ఉంటుంది. అది సహజ మేలే" అని. "ఒస్తానోయ్" అంటూ నెలపు తీసుకున్నాడు.

గోపాలం లోపలికి వెళ్ళి మాడిపోతున్న కూరని ఓసారి కలియబెట్టాడు.

ఇంతలో ఇశ్రీ, గుడ్డలు తెచ్చిన చాకలతను బయట గోలపెడుతున్నాడు. గోపాలం విసుక్కుంటూ బయటికి వచ్చి అందరూ ఇప్పుడే వస్తారు అనుకుంటూ "ఊరికే అరుస్తావెందుకా?" అని కనురుకు న్నాడు. అతనూ ఊరుకోక "అరగంట నుంచీ పిలుస్తుంటే, ఏమిటండీ" అన్నాడు కాస్త కోపంగా. "తెచ్చేది నాలుగు గుడ్డలూ, వేసేది నలభయి కేకలూనా" అని అలిసిపోయిన వాడలే గుడ్డలపద్దు మాసి అతనిని పంపించేశాడు.

అప్పుడే పదకొండు గంటలైంది. ఇంత వరకు తను అన్నం తినేలేదు. అక్కడ ఏమాత్రం ఆలస్యమునా అధికారి అరుస్తాడు.

ఒకచోట గుజ్జుగుడ్డల మరోచోట బియ్యం బియ్యంగా ఉన్న అన్నం చూసేసరికి అతనికి మరింత చిరాకు పుట్టింది. దానికితోడు నల్లగా మాడిన కూర. పాపం రోజూ రాధ పీటితో అవస్థపడుతూ ఎలా ఉండేదో అని పించింది దతనికి. అనవసరంగా ఆ నాడామెతో పోట్లాడి పుట్టింటికి పంపకుండా ఉంటే తనకే నాడీ అవస్థ ఉండేది కాదుగదా, అనిపించింది

దతనికి. కాని వెంటనే ఆమె రాసిన ఉత్తరం స్ఫురణకి రావటంతో అతనికి ఆమెమీద కలిగిన దయద్వేషం గా మారింది. పోనీ తనే కోరి తెచ్చుకుని వెళ్ళిపోయిందిగా అనుభవించనీ అక్కడ. మరోవారం ఉంటే బాగా తెలిసవస్తుందిలే పుట్టిల్లంటే ఏమిటో అనుకున్నా డతను.

ఆ అన్నమా, ఆ కూర వేసుకు తిని అతను తీరిగ్గా పదకొండున్నరకి ఆఫీసుకి తరలి వెళ్ళాడు.

అరగంట ఆలస్యం గా వచ్చిన గోపాలాన్ని మాసి ఆఫీసరు ఉగ్రుడైపోయాడు.

"ఏం? ఇంత ఆలస్యంగా వచ్చావ్?" అనడిగా డధికారి.

"లేటయిందండి." తల వొంచుకు సమాధానం చెప్పాడు గోపాలం.

"అదే నే నడిగేది. లేటెందుకయిందంటా?" మరింత మండిపడ్డాడు ఆఫీసర్.

గోపాలానికి కారణం చెప్పాలా తెలియలేదు. అందుచేత—

"లేపటినుంచి త్వరగా రావటానికి ప్రయత్నిస్తాను సర్." అన్నాడు.

(ఇంకా వుంది)

గాస్ లాం తర్ను



పూర్తిగా ఆమెరికాలో చేయబడినవి 400కాండిల్ సవరు సరికొత్త ప్యాకు. ధరలు విశేషంగా తగ్గింపబడినవి. వత్తులు, రెండీలు, అన్ని పనిముట్లతో అమ్మబడును.

(ప్రకృతమైనది. పెద్ద పైజా 10 సం॥లు గ్యారంటీ. ఖరీదు రు 39/- ప్యాంగు పోష్టేజరు 6/-లు అదనము 2 వారాల తరువాత ఖరీదు రు 72/-లు అగును.

STANDARD W. COMPANY.
Post Box 288, Calcutta 1

జీవనభారం

మనిషివైపుటి నీ స్వశక్తితో ప్రపంచ కంటా బ్రతకగలవా? బ్రతకగల ధైర్యమంటే కళ్ళు లేకుంటే మానీ. మనిషిజన్మ యొక్క మళ్ళా బీతనమనడం బాగుండదు అని గోపాలం పుటిసప్పడు దైవసన్నిభు లెవరూ హెచ్చరించలేదు గనకే భూలోకంలో మనిషే భారవహ మయిన సంసార యాతనల్లో నలిగి పతన మయ్యేడు.

రామగోపాలం సమర్థుడైన వ్యక్తి అని నలుగురూ అనుకున్న ఎన్నో సమయా లున్నాయి. కానైతే అతని అదృష్టశేఖ అతని సమర్థతని బయటకు తేలేదు.

రామగోపాలం ఎలాగో చదువు కున్నాడు. చదువు పూర్తయేసరికి మాత్రం చేతిలో ఎట్టని ఏగాని లేదు. చిన్నప్పటి నుండి చాలామందికివలె రామగోపాలానికి పెద్దపెద్ద ఆశయా లేవి లేవు. సుఖజీవితమే అతడి పరమాశయం. అం దుకు డబ్బు కావాలి. అలోచించేడు. ప్రయత్నిం చేడు. కాశ్యపిని పోయేట్టు తిరిగి వచ్చేడు. ఆ త్త యిం చేడు. బ్రతిమలాడేడు. కొనుటి కొట్టువద్ద పద్దు వ్రాసేడు. నీనీమా బుకిం గులో టిక్కెట్ల మేడు. ప్రైవేటు ట్యూషన్లు చెప్పేడు. ఆఖరుకు ఒక సుముహూర్తాన చేకిగుమాస్తాగా కుడి చేడు.

నెలకో అరవైరూపాయల పెచిలుకు చేతబడుతూ వచ్చింది. అప్పటప్పటా చలాటలో స్నేహితులయింటా భోజనం చేస్తూ కాలక్షేపం చేసేవాడలా ఒక చిన్న యిలు అదైకు తీసుకొని స్వయంపాకం ప్రారంభించేడు. వేళపట్టిన యంత అన్నం తిని కుభ్రమయిన బట్ట వేసుకొనే స్థితి కలి గింది. యింట్లో సదుపాయంగా జరగటా నికి విధవ అక్కను తీసుకువచ్చేడు. అవి డతో తమ్ముడొకడు చదువుకు వచ్చేడు.

కొన్నాళ్ళవరకూ జీవితం ఒక విధంగా సౌఖ్యవంతంగానే గడచింది. కాని ఆ తరువాత ఆ నవరూఢ యవ్వనునిలో ఏదో ఒక అజ్ఞాతశక్తి బయలుదేరి అంతరంగికంగా పీడిస్తోంది.

అప్పటప్పటా సంబంధాలు రాసా గేయి. బంధువుల యోగ్యయోగ్య నిరూ పణలో ఏర్పిక్కుర్పిన ఒక కన్యకను పాణి గ్రహణం చేసుకున్నాడు.

ఇన్నాకూ అలా గడిచిపోతూన్న బ్రతుకు హేమ కాపురానికి వచ్చింది తరు వాత క్రమ క్రమంగా నడి సముద్రంవంక చారితీసింది.

చదువుకునేరోజుల్లో తనకు సహాయపడే మారపు బంధువురా లొకామె తను పెండ్లి సంబంధాలు వెతుక్కుంటున్నాడని తెలిసి ఒకసారి అంది.

రామగోపాలం తొందరపడి సంసార భారం నెత్తిన వేసుకునే ముందు ఒక్క విషయం తెలుసుకో. సంసారం అంతా యింతా భారంకాదు. లోకమంతా నీనెత్తిన వుంటే ఎంతభారమో అంతభారం. నువ్వు పోసిం చే మనుష్యులే నిజంగా నీతలమీద కూర్చుంటే నువ్వు లేచి తిరగడానికి ఎంత

"మసూనా"

కష్టపడతావో. ఎంతభారం అనిపిస్తుందో అంత భారంగానూ వుంటుంది సాధారణ సంసారికి. నీవయినా నీ చక్కదనమూ సంసార సముద్రానికి అర్పితం చేసేముందు పై విషయంకూడా దృష్టిలో పెట్టుకో అంది—

కాని రామగోపాలం అవిడమాటలు విని పించుకోలేదు. ఆమె అలా చెప్పడంలో అంతర్యం గ్రహించ లేదు సరికదా ఎందు కలా అందనైనా అలోచించలేదు. కానీ ఒకనాటికి తెల్పింది.

హేమతో కూడా నలుగురు వ్యక్తుల చిన్న సంసారాన్ని గడుపుకొనివచ్చేసరికే తలక్రిందు అ నవలసి రావడం రామగోపా లానికి విస్మయము, విచారము కలిగించేయి.

రోజురోజూ అనుకొని కొత్త అవు సరాలు వచ్చేవి. వాటికోసం డబ్బు కావలసి వచ్చేది. ఒక నియమితవేతనం, కాలమూ కల రా మ గో పాలం, కాలం కాని కాలంలో అనియమితమైన అవుసరాలు

తీర్చుకోవలసి వచ్చేసరికి చెడ్డ చికాకని పించేది.

పదిహేనోతారీకు తరువాత దమ్మడి మిగల్పు లేకపోయేవాడు. ఒకప్పుడు హేమ మిగిల్చిందనే సంతయమున్నా ఆమె సహాయనిరా కరణం చేసేది. నెలాఖరులో మళ్ళా యధా తథంగా ఒడుదుడుకులు. వియ్యంకానారి. బొగులు, కాటగుండ కొనారి. రోజువారీ కూర, పప్పు, ఉప్పు అనీ యివీ యేంటి ఎన్నెన్నో అవుసరాలు తుణ్ణిజానికి వస్తూండేవి.

ఒకమారు ఒక స్నేహితుడ్ని అప్పుడుగు తాడు ఒకటో తారీకున తీర్చేస్తాడు. మరో సారి నెలాఖరు అవుసరానికి మరో స్నేహి తుని అడుగుతాడు. అలాగా ఒకరు, యిద్దరు, ముగ్గురు ఆసరా అవుతారు. మళ్ళా వర్షాయం మొదటమిత్రుడే. ఆ తరువాతే రెండోమిత్రుడే. పిమ్మట మూడోమిత్రుడు యిలా తన అవుసరాలను అంచీలమీద

ముగ్గురు నలుగురి మిత్రు
■ ముట్టాతిప్పవలసిందే.
కొత్తవా రెక్కడ నుడు
రుతారు? ఎవరిస్తారు?
అంచేత ఈ సహాయ

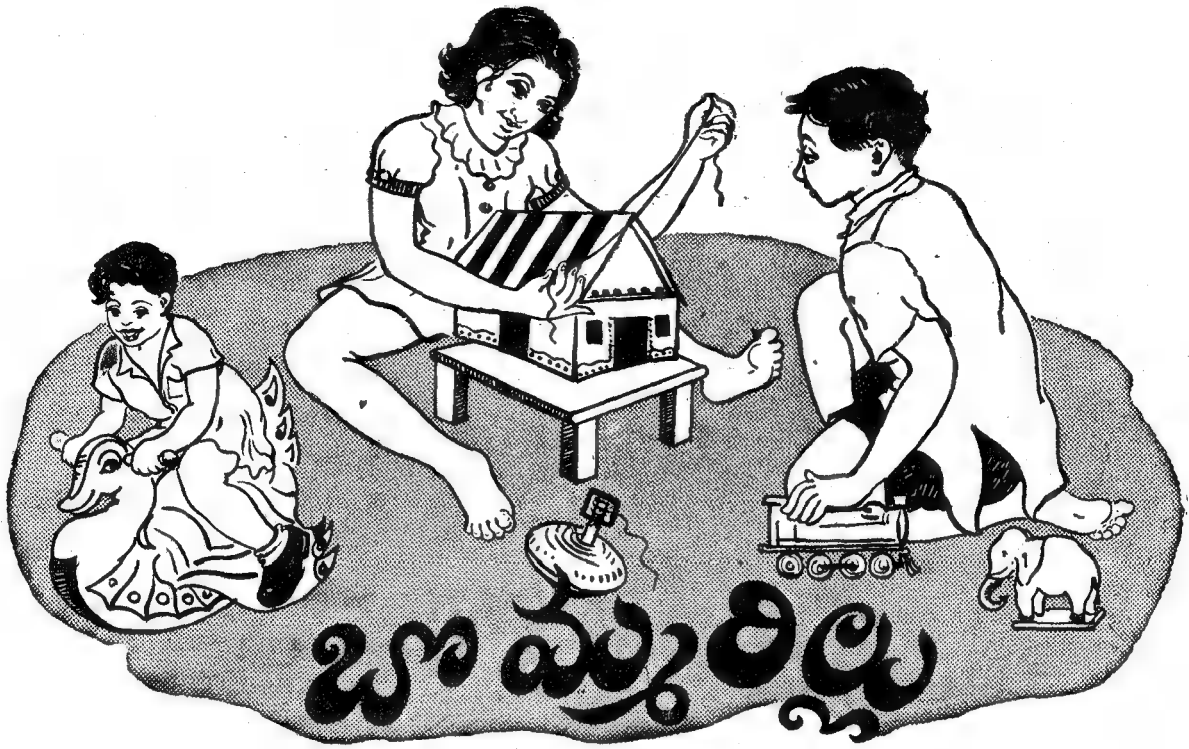
చక్రంపాతపడిపోయింతరువాత రామగోపా లానికి పరపతి సన్నగిలిపోయింది. నెలలా, సంవత్సరాలు యీ సహాయచక్రం గరులు అరిగిపోయేయి. కొత్తది మార్చ వీలుండేది కాదు.

ఇంట్లో అందరికీ బట్ట, తిండి, చదువు దినోదం యింకా వున్న అవుసరాలు తనే తీర్చాలి తన ఒక్కని సంపాదనే యింత మందిని సుఖపెటితీరాలి. తప్పుకొని స్వేచ్ఛగా తిరిగే అవకాశం మృగ్యం. యింట్లో ప్రతివారూ బాధ్యతల్ని సమంగా

(45-వ పేజీ చూడండి)

కు స్తు ★ బొ ల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, నెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యాంగ్రింటి చికిత్స, క్యాట లాగు ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డ్) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాల పురం, తూ. గోదావరి.



ఎ త్తు కు వై యె త్తు

శ్రీ కవరావు



అనగా, అనగా, ఒక గ్రామములో
ఆలీ, మగడూ, ఉన్నారు.
చాలాకాలము గడువగ ఒకనా
దానితో మగడిట్లన్నాడు:
“ఇంకొక పెండ్లముపై కోరికనా
కున్నది నీ వేమంటావే?”

“ఒక మనుజునకొక భార్య”నిపెద్దలు
ఊరకె సెల విచ్చారండీ?”

“పెద్దలు చెప్పారని నాకేవో
సుద్దులు చెప్పగ జూస్తావే,
బహు భార్యల పెండ్లాడిన కృష్ణుడు
మహనీయుడు కాలేదంటే?”

‘అయితేనరి’ లెమ్మనుకొనిపెండ్లము
అప్పటి కేమియు అనలేదు.
ఇద్దరు భార్యల కోరికనుగనికి
బుద్ధి చెప్పవలెననుకొంది.

మరియొకరోజున మగనితోపెండ్లము
మాటల సందున నిట్లంది:

“మరియొక మగనిని పెండ్లాడగ, నా
మనసున కోరిక గలదండీ!”

మగడదివిని, “నీ తస్మాదియ్యా!
తెగదిని పొగరెం తెక్కిందే,
ఆడుది రెండవ మగనిని కోరికే
యాచారము మనకేడిందా?”

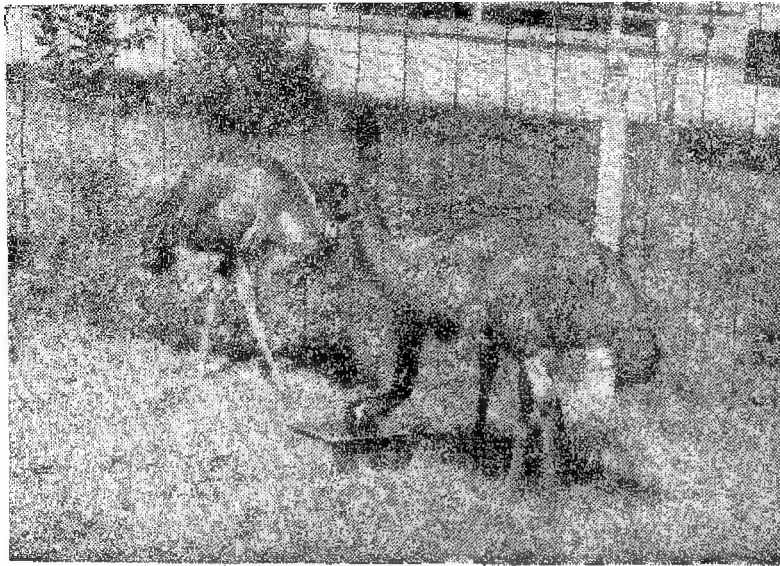
“మగవారము గడ మనకేమనుకొని
తెగమాట్లాడగ తగునండీ?
పతులైదుగురను గలిగిన ద్రాపది
నతికాదని మీరనగలరా?”

నక్కిళ్లయ్యకు బడి పాపమ్మిక
గ్రుక్క-త్రిప్పకొనగా లేక,
“లెంపలు వేసితి నిక మాటలతో
చంపక నీ పుణ్య”మృనగా.

తగిన శాస్త్రీ జరిగిందని పెండ్లము
తనలో సంతస మందింది.

తాడితన్న వారొకరుంటే
తల దన్నే వారింకొకరు.





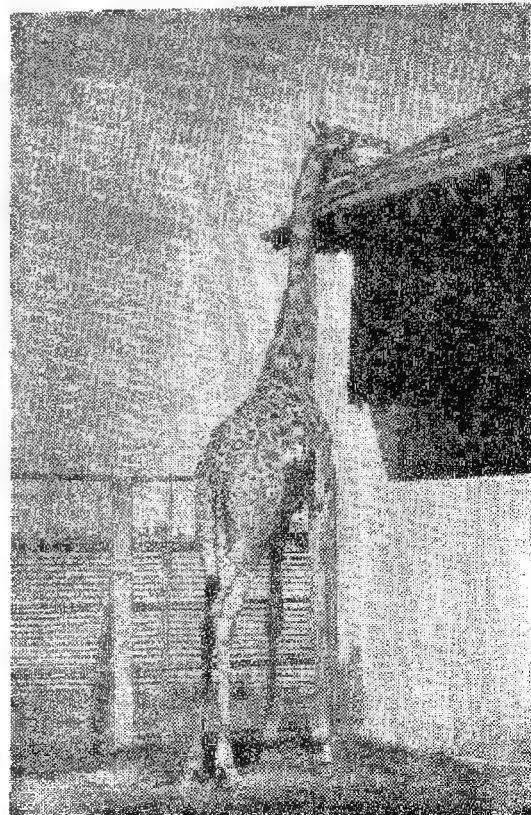
నిప్పు కోడి

నిప్పు కోడి

దీనిని 'ఎమూ' అంటారు ఇంగ్లీషులో. 'ఆప్రిస్' అనబడే నిప్పు కోడి కంటే ఇది చిన్నది. ఇది పక్షి జాతికి చెందినదైనా ఎగరలేదు. దీని స్వదేశం ఆస్ట్రేలియా. దీని ఎత్తు 5 నుండి 1 అడుగుల వరకూ, అంటే మనిషి ఎత్తున వుంటుందన్న మాట. ఇది 14 నుండి 25 ఏళ్లవరకూ బతక గలదు.

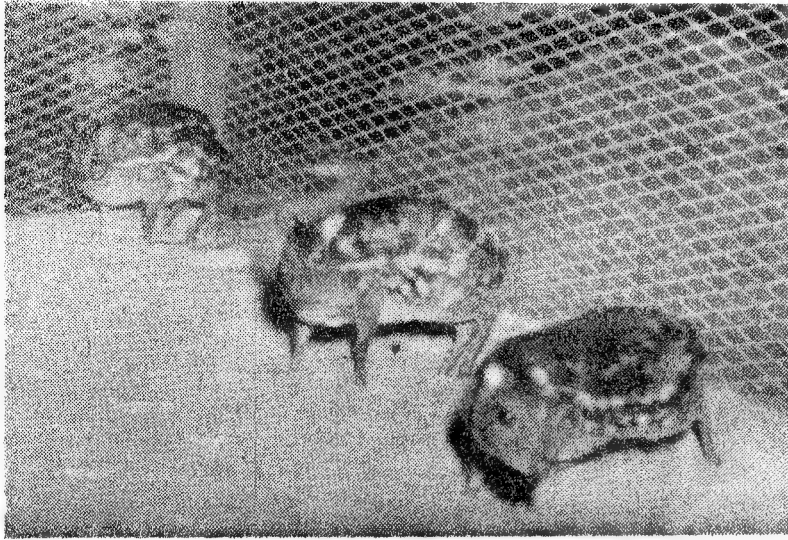
జిరాఫీ

ఆఫ్రికాలో అక్లాన్ పర్వతాల దిగువభాగం జిరాఫీలకి ఉనికి పట్టు. బాగా ఎదిగిన జిరాఫీ నిటాకుగా నిలబడితే 17, 18 అడుగుల ఎత్తు ఉంటుంది. జంతువుల గొప్పదనాన్ని ఎత్తును బట్టి నిర్ణయించే పక్షంలో జిరాఫీకే అగ్రతాంబూలం వస్తుంది. దీనిపై పెదవి పొడుగ్గావుండి, ఆహారాన్ని పట్టుకో



జిరాఫీ

దానికి పనికొస్తుంది. నా లి క 18 అంగుళాల పొడుగుంటుంది. ఇది ఎక్కువగా గుబురుగా పిరిగే మొక్కలను, పొదలను తింటుంది. విచిత్ర మేమంటే ఈ జంతువు దాదాపు మూగది. ఎంత బాధలో వున్నా సరే కిక్కురుమని కూడా శబ్దం చెయ్యదు. జిరాఫీ చర్మం రెండంగుళాల మందం వుంటుంది. ఇంత మందమైన చర్మంవల్ల దానికి ఉపయోగం వుంది. ఏ కూరమృగమైనా వెంటిడిస్తే ఇది పారిపోయి దట్టమైన ముళ్లచెట్లమధ్యకు, అంటే, ఇతర జంతువులేవి చేరలేని ముళ్ల



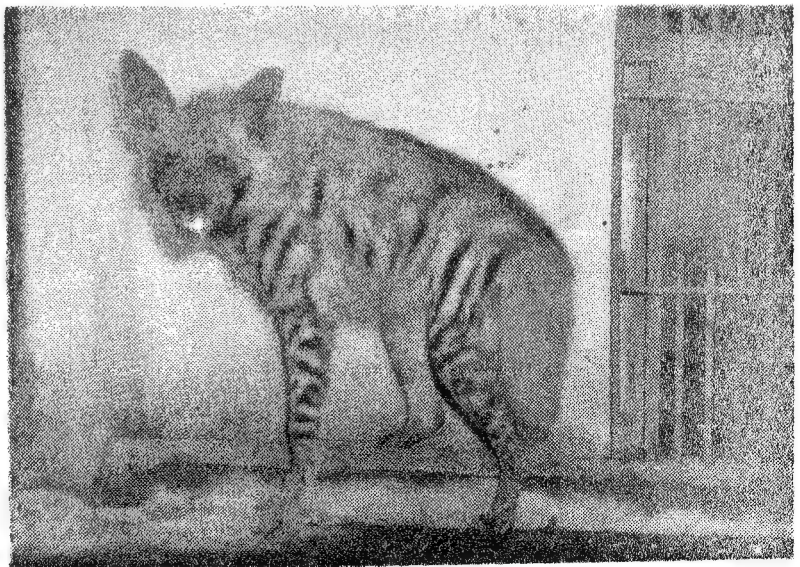
చిట్టి జంతులు

కంపల మధ్యకు పోయి దాక్కుంటుంది. మొద్దు చర్మం మూలాన ముట్లుగుచ్చుకోవు. వీటిని చర్మం కోసం వేటాడతారు. ఒంటె మొదలైన ఎడారి మృగాల్లాగా నే ఇది కూడా కొన్ని నెలల దాకా స్త్రీలతో అవసరం లేకుండా ఉండగలవు. ఇది సాధారణంగా పిరికిగా, సాధువుగా ఉన్నప్పటికీ కోపం వస్తే ముందరి కాళ్లతో తీవ్రంగా తన్ని పడవెయ్యగలదు. పాపం దానికలాంటి శరీరం చేపు డెందుకిచ్చాడో గాని చాలా అవస్థపడుతూనే వుంటుంది. నేల మీదున్న దేన్నైనా అందుకోవాలంటే అది ముందరి కాళ్లని అడ్డంగా బాల్లజాపి కష్టం మీద పొడుగాటి మెడవంచి అందుకుంటుంది. అప్పుడు చూడాలి దాని వికృతాకారం. దాని నడక నడక లాగుండదు. కుడివేపు రెండు కాళ్లనూ ఒకసారి, ఎడమ వేపు కాళ్లను ఒకసారి జరుపుకుంటూ పోతుంది, జిరాఫీ గర్భధారణ కాలం 400 నుండి 481 రోజులు. దాని ఆకారం మాట ఎల్లా

వున్నా పరిగెత్తడం మాత్రం గంటకి 32 మైళ్లు పరిగెత్తుతుంది. ఇది 13 నుండి 28 ఏళ్లవరకూ బతకగలదు.

చిట్టి జంతులు

ఇవి దక్షిణ భారత దేశంలో కనిపిస్తాయి. ఆఫ్రికాలో ఉన్నవి ఇంకో మాదిరివి. చిట్టి జంతుల ఒక అడుగుకంటే ఎక్కువ ఎత్తు పెరగవు.



దుమ్ముల గొండి

దుమ్ముల గొండి

ఈ జంతువు భారత దేశం లు తటా కనబడుతుంది. వంటి మీద చారలు, దట్టమైన బొచ్చు వుంటాయి. వెనక కాళ్లు పొట్టి. ఇతర జంతువులు చంపి తినగా వదలిన మృగాల మాంసాన్నో, లేక జబ్బు చేసి చచ్చిన మృగాల మాంసాన్నో ఇది ఆస్వాదంగా భుజిస్తుంది. అరణ్యంలో ఎక్కడ కుళ్లుతున్న మాంసం వున్నా ఇది తినేసి శుభ్రం చేస్తుంది. ఎముకల్ని కూడా వదలి పెట్టదు. అతి తేలిగ్గా వాటిని విరిచి నమిలి జీర్ణం చేసుకోగలదు. రాత్రిళ్లు దుమ్ములగొండి అడవుల్లో చాల గొడవ చేస్తుంది. దీని అరుపు భయంకరంగా, ఎవడో రాక్షసుడు వికటాట్టహాసం చేసినట్లు వినిపిస్తుంది.



(బొమ్మలు వార్తడిస్తే ప్రాడక్షన్సు,
ఆర్. కె. ఓ. రెడియోవారి సౌజన్యంతో)

10 సముద్రయానం

రాత్రి మేము ప్రయాణానికి ఆఖరు ప్రయత్నం లన్ని చేసుకున్నాము. జమిందారుగారి స్నేహితులు, బ్లాండ్లీ మొదలైన వారు మాకు వీడ్కోలు ఇవ్వడానికి చిన్న చిన్న బోట్లలో మా ఓడదాకా వచ్చారు.

తెల్లవారు జామున నాలుగంటలవేళ తండేలు బాకా ఊదాడు. వెంటనే కళాసీలు ఎవరిస్థానాల్లోకి వాళ్లు వెళ్లి పనిచేయ సాగారు. రాత్రి అంతా సామాన్లు సర్దుడంలో వివేకంగా అలిసిఉన్నాను. అయినా సరంబీ మీదనుండి కదల బుద్ధికాలేదు. అంతా కొత్తగా, వింతగా ఉంది; తండేలు బాకా ఊదటం లంగరు పైకి లాగటం, కెప్టెన్ ముక్తసరిగా ఆజ్ఞలివ్వటం, కళాసీలు లాంతర్లు పట్టుకుని ఎవరిస్థానాలకు వాళ్లు పరిగెత్తటం అంతా తమాషాగానే వుంది.

“సిల్వర్! పదంపాడాలి నువ్వు,” అన్నాడొకడు.

“మన పాతపాట,” అన్నాడింకొకడు.

సరంబీ పిట్టగోడలను ఆనుకుని నుంచున్న సిల్వర్ —

“రాసులకొడ్డి రత్నాలోయ —”

జరిగినకథ :

మాకు బ్రిస్టల్ నగరసమీపంలో ఒక హోటల్ ఉంది. ఒకరోజున మా హోటలుకు ‘బిల్’ అనే సముద్రపుదొంగ తనతోటి దొంగలనుండి తప్పించుకుని పారిపోయినట్లు చెప్పాడు. అతడు మా హోటల్లో ఉన్నాడని మిగతా దొంగలకు తెలిసి, అతన్ని చంపేస్తామని బెదిరించారు. అతడు ఆ బెదిరింపుకే భయపడి చనిపోయాడు. అతడు మాకు కొంత డబ్బు బాకీ ఉన్నందున మా అమ్మ, నేను అతనిపై తెరిచి కొంత డబ్బు, ఒక వింతపార్సీలు తీసుకుని సముద్రపుదొంగలనుండి తప్పించుకుని పక్క గ్రామానికి పారిపోయాము. పార్సీలును మాడాక్తురుగారికి, జమిందారుగారికి మాపాసు. దాన్ని తెరిచిచూడగా కాంచనద్వీపపటం కనిపించింది. వెంటనే అక్కడి ధన నిక్షేపాలు సంపాదించే ఆశతో అక్కడికి ప్రయాణమయ్యాము. జమిందారుగారికా ఓడను సిద్ధం చేశారు. స్కాట్ అనే అతన్ని కెప్టెనుగాను, లాంగ్ బాన్ సిల్వర్ అనే వాణ్ణి వంటవాడుగాను తుదింపురు.

అని గొంతెత్తాడు. కళాసీలు

“యో—హో—హో—బతి గుమ్మెనరమ్”

అని పల్లవి అందుకున్నారు. వెంటనే లంగరు గొలుసులు పైకిలాగటం ప్రారంభమైంది. లంగరు పైకి రాగానే, తెరచాపలు ఒకదాని తరవాత ఒకటి పైకి లేవసాగాయి. నెమ్మదిగా ఓడ కదిలింది. ఒడ్డు క్రమంగా దూరం కాసాగింది. నేను ఒక గంటగాపును గుమ్మను తీసి లేచేసరికి ఓడ సముద్రమధ్యంలో వుంది. కాంచన ద్వీప ప్రయాణం ప్రారంభమైంది.

సముద్రయానాన్ని పూర్తిగా వర్ణించ దలుచుకోలేదు నేను. అంతా సక్రమంగానే జరిగిపోయింది; ఐవనాలు అనుకూలంగానే వున్నాయి; ఓడ ఏ ఒడు దుడుకులూ లేకుండా నడిచింది; కళాసీలు సమర్థులని పించుకున్నారు; కెప్టెన్ సమయానుకూలమైన తెలివి తేటలు చూపించాడు. కాని కాంచనద్వీపం చేరే లోగా రెండుమూడు వింత సంఘటనలు జరిగాయి; అవి వివరించవలసిన అవసరం వుంది.

కెప్టెన్ ఊహించిన దానికంటే దరిద్రంగా తయారయ్యాడు మా తండేలు మిస్టర్ యారో. అతన్ని ఎవ్వడూ లెక్క చేసేవాడు కాదు. అతడు ఒకపని చెయ్యమంటే ఇంకోపని చేసేవాళ్లు. అంత

అనువాదం : శ్రీ నండూరి రామమోహనరావు

చులకనై పోయాడు అతడు. అదల్లా ఉంచి రెండు మూడు రోజుల తర్వాత నిత్యమూ చింత నిప్పుల్లాంటి కళ్లు, లోతుకు పోయిన దవడలు, తూలుడు, బూతులు, హఠాత్తుగా తెలివి తప్పిపోవడం మొదలైన లక్షణాలతో కనిపించ సాగాడు మిస్టర్ యారో. ఒక్కసారి ఓడమీద పడి అటూ ఇటూ దొర్లేవాడు; ఒక్కసారి రోజంతా మాట్లాడకుండా మత్తుగా పడుకునేవాడు; మళ్ళీ రెండుమూడు రోజులపాటు తెలివిగా ఉండి చక్కగా పనిచేసేవాడు.

మాకు విచిత్రం కలిగించిన విషయమేమంటే అతనికి రమ్ ఎక్కణ్ణింభి వస్తోందా, అని. ఎంత వెదికినా ఎక్కడా రమ్ సీసాలు కనిపించలేదు. “నీక్కెక్కడిది రమ్?” అని అతన్ని అడిగితే పగలబడి నవ్వి అవతలికి పోయేవాడు; లేకపోతే “నేను చచ్చినంత ఒట్టు. కటికిసీళ్లు తప్ప ఇంకేం తాగలేదు,” అని అడ్డమైన ప్రమాణాలు చేసేవాడు.

చివరికి మే మనుకున్నంత పో జరిగింది. ఒక రోజు రాత్రి అంతర్ధానమై పోయి, మళ్ళీ కంటపడలేదు. తెగతాగి, ఒట్టు తెలియక నీళ్లల్లో దూకి వుంటాడని కెప్టెన్ అన్నాడు. కాని మా ఓడకు తండ్లు లేకుండా ఎల్లా? కనుక జాబ్ ఆండర్సన్ అనే అనుభవజ్ఞుడైన కళాసీని తండ్లుగా నియమించారు. అతనికి సహాయం చేసేందుకు మా సరంగు (చుక్కాని నడిపేవాడు) ఇబ్రాయెల్ హోండ్స్ను నియమించారు.

అందరికంటే విచిత్రమైన వ్యక్తి మా వంటవాడు లాంగ్ జాన్ సిల్వర్. ఊతకర్రతో ఎప్పుడో గాని అతనికి పనివచ్చేది గాదు. సాధారణంగా దాన్ని మెడలో వేళ్ళాడే సుకుని, తాళ్లు పట్టుకుని, గోడలు పట్టుకుని నడిచేవాడు. ఎంత పెనుగాలిలో నైనా సరే సరంబీ మీద అటూ ఇటూ పచార్లు చేసేవాడు.

అతన్ని గూర్చి మా సరంగు చెప్పాడు: “సిల్వర్ సామాన్యమైన మనిషి కాదు. ఇప్పుడంటే ఇల్లా కుంటుతూ అదో మాదిరిగా ఉన్నాడు కాని ఇదివరకు రోజుల్లో అయితేనా? సింహాలతో అయినా పోట్లాడేంత పొగరుగా ఉండేవాడన్న ఊహ. మాలోకల్లా కాస్త డొక్క శుద్ధి ఉన్నవాడు వాడే. ఇప్పటికైనా తల్పుకుంటే పుస్తకంలో మాదిరిగా

మాట్లాడగలడు. ఇంకెందుకూ? ఒకసారి నేను చూశాను—నలుగురు దున్న పోతుల్లాంటి మనుషుల్ని టపటప పడగొట్టేశాడు, చేతులో కర్రకూడా లేకుండా.”

కళాసీని లండనూ సిల్వర్ అంటే గడగడలాడే వారు. కెప్టెన్ స్మాలెట్ కూడా అంత గౌరవ మిచ్చే వారు కాదు. అతడు కూడా ఎవరిదగ్గర ఎలా ఉండాలో అలా ఉండేవాడు. అందరితోనూ మంచిగా ఉండేవాడు. ముఖ్యంగా నేనంటే ఎంతో ప్రేమ చూపేవాడు. వంటగదిలోకి పిలిచి ఏమన్నా తింటానికి పెట్టేవాడు.

“రావోయ్, హాకిన్స్! రా. కాసేపు కబుర్లు చెప్పకుండాం. ఇడుగో మా కెప్టెన్ స్లీంట్ ను చూశావా? సముద్రపు దొంగల నాయకుడులేదా? స్లీంట్—అతని పేరేపెట్టాను, దీనికి,” అంటూ తన చిలకని బుజాలమీదికి ఎక్కించుకునే వాడు. “కెప్టెన్ స్లీంట్! ఏమిటి విశేషాలు? తనస్సదియ్య చూశావా హాకిన్స్, మన ప్రయాణం విజయవంతం అగుగాక, అని దీవిస్తోంది చిలక?”

చిలక “పెసో. పెసో, పెసో, పెసో,” అని అతి వేగంగా అనేది. (పెసో అనేది స్పెయిన్ దేశపు నాణెం) చివరికి “ఆగు,” అని సిల్వర్ గడమాయించే దాకా ఆగేదికాదు.

“ఈ చిలకవయస్సు ఏ రెండు వందల ఏళ్లో వుంటుంది. చిలకలు చాలా ఏళ్లు బతుకుతాయిలే. ఈ చిలక కెప్టెన్ ఇంగ్లండుతో కొంతకాలం వుండేదిట. మడగాస్కార్, మలబారు, సూరినాం, ప్రావిడెన్స్, పోర్టోబెలో—అబ్బ, ఎన్ని చోట్లు చూసిందో, ఎన్ని హత్యలు చూసిందో, ఎన్ని ఓడలు ధ్వంసమవుతుండగా చూసిందో చెప్పలేను. తనస్సదియ్య, గోవా వైస్రాయిగారు దీన్ని కొందామని కూడా అనుకున్నారట. చూడు దాని ముఖం చూస్తే ఎంత చిన్న దానిలా వుంటుందో. కెప్టెన్! నీ కెన్నేళ్లు?”

“తెరచాప లెత్తండి!” అని అరిచేది చిలక.

“బలే చిలకలే, తనస్సదియ్య,” అని జేబుల్లోంచి గుప్పిళ్లతో పంచదార తీసి చిలకకి పెట్టేవాడు. చిలక



“ఒక చిలకలే, తప్పదియ్యో.”

తాత్కాలికంగా ఇష్టమొచ్చిన బూతులు తిడుతూ పంచదార తినేది.

కెప్టెన్ స్మాలెట్ కు, జమిందారుగారికి మధ్య సంబంధాలేమీ అభివృద్ధి కాలేదు. కెప్టెన్ మీద టెలూసిగారికి కంఠండాకా వుంది.

తన కోపం దాచాలని కూడా ప్రయత్నించే వారు కాదాయన. మింగేద్దామన్నట్టు చూసేవారతని వంక. కెప్టెన్ తన పని తను చేసుకుపోయేవాడు. పలకరిస్తేనేగాని పలికేవాడు కాదు. అదైనా ముక్తసరిగా మూట్లాడేవాడు. గుచ్చిగుచ్చి అడగ్గా అతడు ఒప్పుకున్నాడు: కళాశీలను గూర్చి మొదట్లో తను అపోహ పడ్డానని, హిస్సాని యోలా వంటి మంచి ఓడను తా నెప్పుడూ చూడలేదని, అయినా ఈ ప్రయాణం సక్రమంగా ముగిసేవరకూ తన కనుమానమే నశిస్తాను.

ఈ మాట వినిగానే జమిందారుగారు కళ్ళ నిప్పులు గక్కుతూ అవతలికి వెళ్ళిపోయేవారు.

“ఎప్పుడో మే మిద్దరం చెబ్బలాడుకునేదాకా వస్తుంది. ఆ,” అనేవారు.

ఓడ మధ్యభాగంలో అందరికీ అందుబాటుగా ఉండేటట్లు ఆపిల్ పళ్ళ పీచా ఒకటైంది. ఎవడి క్కావల సినన్ని వాడు తెచ్చుకుని తినేవాడు.

“ఎందుకంటే ఆ పీచా అక్కడ, వట్టి దంశక కాకపోతే?” అని ముఖం చిట్టించుకుని అనేవాడు కెప్టెన్.

కాని ఆపిల్ పీచా చివరికి మా ప్రాణాలు రక్షించింది. అదేగనక అక్కడ లేకపోతే మేము ఏమైపోయి వుండేవాళ్ళమో. అనలు జరిగిన దిది:—

మేము కాంచన ద్వీపాన్ని సమీపిస్తున్నాం. రాత్రింబగళ్లు తడేకదీక్షగా టెలిస్కోపులు పెట్టుకుని చూసేవాళ్ళం భూమి కనిపిస్తుండేమోనని. ఆ రోజు రాత్రితో, ఆ మర్నాడు మధ్యాహ్నానికో ద్వీపం చేరుకోగలమని కెప్టెన్ అంచనావేశాడు. ఓడలోని దిక్కు చిని బట్టి మేము నైరృతిమూలకి దక్షిణంగా పోతు

న్నాము. హిస్సానియోలా ఒడుదుడుకులు లేకుండా ఉండునూ, తూగుతూ పోతున్నది. అందరం మహా త్యాహంలో ఉన్నాము. ఎందుకంటే మా ప్రయాణం అంతం కావస్తున్నది.

సూర్యుడే స్తమించాడు. కెరటాలమీద ఎర్రటి కాంతులు పొడుగ్గా పడ్డాయి. నేను చేయవలసిన పనులన్నీ ముగించుకున్నాను. నేను విశ్రమించే స్థలానికి వెళుతూ మధ్యలో ఆపిల్ పీపాను చూసి ఆగాను. ఒక ఆపిల్ తిందామని బుద్ధిపుట్టింది. చుట్టుపక్కల ఎవ్వరూ లేరు. ఒకల్పిద్దరు కళానీలు పాడుతున్న పల్లెపదాలు గాలి అలలమీద తేలివస్తూ నిశ్శబ్దాన్ని భంగం చేస్తున్నాయి. పీపాలోకి దూకాను. ఎంత తడిమినా ఒక్క ఆపిల్ పండు కూడా దొరకలేదు. అన్నీ అయిపోయాయి. పీపాలో ఒక్క చిమిషం కూర్చున్నానో లేదో ఓడ ఊపుకూ, దూరంనించి అస్పష్టంగా వినిపించే పాటలయకూ ఏదో మత్తు ఆవహించినట్లే, అలాగే ఒరిగి నిద్రపోయాను.

ఎంతసేపల్లా నిద్రపోయానో తెలియదు. ఎవరో బరువైన మనషి వచ్చి పీపాపక్కనున్న కుక్కపీటమీద కూర్చుని పీపా నానుకోవడంతో నాకు మెలకువ వచ్చింది. ఆ మనిషి బరువుకు పీపా కదిలిపోయింది. నేను వెంటనే లేచి బయటికి రాజోయాను. ఇంతలో ఆ మనిషి మూల్గాడసాగాడు. అతడు లాంగ్ జాక్ సిల్వరే. అరడజను మాటలు వికేసరికల్లా ఎల్లా వున్నవాణ్ణి అల్లాగే పాడుకుపోయాను గజగజ వణుకుతూ, ముచ్చెమటలు పోస్తుండగా, సిల్వర్ చెప్పే మాటలు వింటూ, కిక్కురు మనకుండా కూర్చున్నాను. ఆ అరడజను మాటలు విన్నగానే నాకు తెలిసిపోయింది— ఓడమీద గల నా స్నేహితులందరి డ్రైవర్లూ నా ఒక్కడిమీదే ఆధారపడి వున్నదని.

11. సిల్వర్ కుట్ట

“ఉహూ. నేను కాదు,” అంటూ సిల్వర్ ప్రారంభించాడు. “నేను సరంగుగా ఉండే వాణ్ణి. ఫింటే మా అందరికీ కెప్టెన్ గా ఉండేవాడు. మా ఓడ పేరు వాల్లస్, ఎల్లా ఉండేదనుకున్నావ్? తన్నదియ్య.

ఈ హిస్సాని యోలా దానిముందు ఎందుకు పని కొస్తుంది?”

“కాని ఫ్లింట్ చాలా గొప్పవాడనుకుంటాను. ఆయన పేరు చెబితే రాజులే గడ గడలాడేవారుట,” అన్నాడు రెండోవాడు. వాడి పేరు డిక్. కళానీలందరి లోకీ చిన్నవాడు.

“నా చిన్నతనంలో డేవిస్ అని ఒక గొప్ప సముద్రపు దొంగ ఉండేవాడు. తన్నదియ్య పచ్చి నెత్తురు తాగే వాట్ట. ఆయనతో పనిచేసే అదృష్టం నాకు కలగలేదు. మొదట కెప్టెన్ ఇంగ్లండు కింద, తరవాత కెప్టెన్ ఫ్లింట్ కింద అదీ నా చరిత్ర. మొత్తం మూడు వేల దాకా సంపాదించాను. అదంతా ఎక్కడుంది? ఎక్కడేమిటి? బ్యాంక్ లో భద్రంగా దాచాను. కెప్టెన్ ఇంగ్లండు మనుషులిప్పు డేమయ్యారు? ఏమో, నాకు తెలియదు. కెప్టెన్ ఫ్లింట్ మనుషులేమయ్యారు? దాదాపు అంతా ఇక్కడే వున్నారు. పూర్వ చచ్చిపోయాడు. వాడు నా కంటే ఎక్కువ సంపాదించాడు. కాని తన్నదియ్య పార్లమెంటులో లాడ్లులాగా, ఏడాదికి పన్నెండువందల చొప్పున తగలేసేవాడు. చివరి రోజుల్లో వాడి గతి ఏమయింది? అడుక్కుతిన్నాడు. దొంగతనం చేసేవాడు పీకలుకోసేవాడు. అయినా మల మల మాడేవాడు.”

“పాపం,” అని జాలిపడ్డాడు డిక్.

“పాపమేమిటి, పెథవకి. అదే నాకు వల్లుమాట.

ఎవడు తగలెయ్యమన్నాడు డబ్బు? నాలాగా జాగ్రత్తగా ఎదుకు దాచుకో గూడదు? నేనేం కడుపు మాడ్చుకోలేదే. శుభంగా తిన్నాను, తాగాను, అనుభవించాను. కాని మితిమీరి ఎప్పుడు ఖర్చుచెయ్యలేదు నేను. ఇక్కడ కొంత, అక్కడ కొంత అల్లా దాచాను. అంతా ఒకచోట దాస్తే ఎవరన్నా అనుమానపడవచ్చు. నా కిప్పుడు యాభయ్యేళ్లు. ఈ ప్రయాణం నుంచి తిరిగివచ్చాక, ఇక నేను ఘరానాగా పెద్దమనిషిగాగా బహక దలుచుకున్నాను. కాలు మీద కాలేమకుని, జరిగిపోయినదాన్ని తలుచుకోకుండా నిశ్చింతగా బహక దలుచుకున్నాను. నేనెలా ప్రారంభించాను? నీలాగే. నేనూ ఒకప్పుడు చిన్నకళానీసే.”

“సీ డబ్బుంతా ఇంకా బ్యాంకులోనే వుందా?”

“నేను పిచ్చివాణ్ణా నీ ఉద్దేశం? చావు బతుకుల ప్రయాణం మీద బయలుదేరుతూ, బ్యాంకులో వుంచుతానా డబ్బు? అంతాతీసి, మా శ్రీమతి కిచ్చాను. నా హోటలు కూడా అమ్మేశాను. శ్రీమతిని ఫలానా చోట నా కోసం ఎదురు చూస్తూఉండమని చెప్పి పంపాను.”

“నరే అసలు విషయం మాట్లాడదాం. ఓడ మీద మనం నమ్మదగినవాళ్లైతమందున్నారా?” అని అడిగాడు డిక్.

“సామాన్యంగా దొంగల్లో దొంగలకి నమ్మకం ఉండదు. కాని సిల్వర్ తో వ్యవహారం పాముతో చెలగాటం లాంటిది. నన్ను మోసం చేస్తున్నాడని తెలిస్తే

పజిల్ నెం. 2

ముగింపు తేది 12-11-51

గ్యారంటీ బహుమతులు..

సీలు ఆన్వరు 21-11-51 ఆంధ్ర వారపత్రికలో

గెల్వండి రు. 1,500

మొదటి బహుమతి, రు. 1,000 (ఆల్కరెక్టు)
ఎంట్రీ ఓ|| రు. 1-0-0.

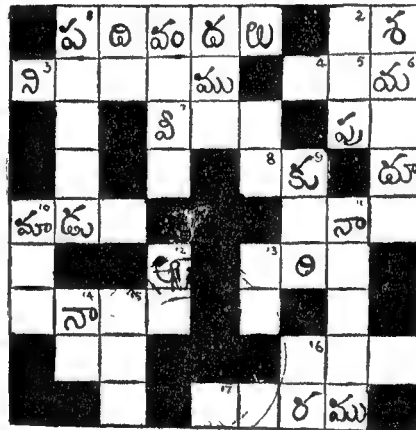
(రెండవ బహుమతి 800 (ఒక తప్పకుండా)
మూడవ బహుమతి రు. 200 (రెండు తప్పకుండా)

మూడు ఎంట్రీలు రు. 2-8-0 వా|| ఎన్ని ఎంట్రీలైనను పంపవచ్చును.

—అడ్డము—

—నిలువు—

1. మొదటి ఫజిల్ ఇంత మొత్తముతో ప్రారంభించితిమి.
2. డబ్బు సంపాదించుటకు మనము బయలుదేరినప్పుడు ఇది తప్పక ఉండవలయును.
3. తిరస్కారము.
4. నేమునికి ఇవి కొట్టెదరు.
5. వేసవికాలములో ఇది లేనిదే గదిలో కూర్చొనలేరు.
6. అసత్యముడు.
7. మిచెటిల్లు.
8. స, రి, గ, మ, లో మూడు అక్షరములు.
9. వ్యవసాయదారులు పొలమును నెట్టిడిది.
10. నీటిలోను నేలపైనను జీవించగల జంతువు.
11. ఎడారులలో ఇవి విరివిగా దొరకును.



1. లోబడినవాడు.
2. వ్యవసాయదారుని ఇలా పిలిచెదరు.
3. గాలిలో ఎగురు నల్లటి చంద్రుకలుగల పక్షి.
4. వీళ (యాధాతాపము).
5. కుండలు చేయువాడు.
6. వరిపంటలు పండేడు నేల.
7. పాతాళలోకము.
8. చెలికత్తె.
9. సందశి.
10. అడుది.
11. ఇల్లాలు.

నిబంధనలు : ఎన్ని ఎంట్రీలు అయినను తెల్లకొగితముమీదవాసి పంపవచ్చును. ముగింపు లేదీనాటికి మా ఆఫీసుకు చేరవలయును. ఆ తరువాత వచ్చు ఎంట్రీలు అంగీకరించబడవు. కూపనుతో బాటు M. O. రసీదు, గాని క్రాస్ చేయని ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డరు గాని జతచేసి పంపవలయును. ఈ ఫజిల్ తాలూకు ప్రయోజనాలిస్తు కావలసియున్నవారు మీ సొంత అడ్రసు వ్రాసుకున్న రెండు అణాల స్టాంపుగల కవరు కూపనుతో బాటు జతచేసి పంపవలయును.

ఎడిటర్ దే, అన్ని విషయములలోను తీర్పు ఖాయము, న్యాయమయినది. పూర్తి రూల్స్ కావలసినవారు 0-0-9 స్టాంపులు పంపవలయును.

గవనిక - ఇంతవరకు ఈ ఫజిల్స్ విజయవాడనుంచి నడిపితిమి. కాని కొన్ని కారణములచేత మేడ్రా ఆఫీసు రాజమండ్రికి మార్చడమైనది. కాబట్టి ఇకమీదట Laxmi Cross words Rajahmandry అని వ్రాయవలయును. ఇకమీదట విజయవాడలో బ్రాంచి మాత్రమే యుండును.

ప్రతి పూరుకును ఎంట్రీలు కరెక్టుచేసి మాకు పంపించుటకుగాను మంచి కమీషనుపై ఏజంట్లు కావలయును. ఏజంట్లుగా పనిచేయు గోరువారు 0-0-9 స్టాంపులు జతపరచి మాకు దరఖాస్తులు పంపవలయును.

LAXMI CROSS WORDS RAJAHMANDRY (M S M Ry)

అవతలివాణ్ణి ఇంకో లోకానికి సాగనంపినదాకా నేను నిద్రపోను. కొందరు ఇదివరకు పూర్తి అంటే గడ గడ లాడే వారు. కొందరు ఫ్లింట్ అంటే భయపడేవారు. కాని ఫ్లింట్, పూర్తి ఇద్దరికీ సిల్వర్ ని చూస్తే సింహ స్వప్నంగా ఉండేది, తన్నదియ్య. కాని డిక్! నీకు తెలుసుగా, నాతో మంచిగా ఉంటే నే నెంత మంచిగా ఉంటానో. నేను ఊరికే డాబులు కొట్టేవాణ్ణి కాను. వ్యవహారం దగ్గర మొహా మాటం లేదు నాకు. నువ్వు నన్ను పూర్తిగా నమ్మితే, నేను నిన్ను పూర్తిగా నమ్ముతాను. అది నా పద్ధతి."

"సిల్వర్! నువ్వు నివ్వల్లో దూకమన్నా దూకుతాను. నువ్వు ఏం చెయ్యి మంటే అది చేస్తాను," అన్నాడు డిక్.

"నాకు తెలుసు. నీ ముఖం చూడగానే నీ మంచి తనం కనిపిస్తోంది. నేను చెప్పినట్లు విను, నిన్ను పైకి తీసుకువస్తాను," అన్నాడు సిల్వర్.

నాకు ఆ క్షణంలో సిల్వర్ ను పొడి చెయ్యాలన్నంత కోపం వచ్చింది. నా దగ్గర నన్ను పొగడినట్లే, ఆ పెదవ? కూడా పొగడుతున్నాడు. అతడు ఎంత

నీచుడో అప్పుడు తెలిసింది నాకు.

ఇంతలో మరి ఏడైనందుకు గురు కళాసీలు వచ్చారక్కడికి. నేను కూర్చున్న ఆపిల్ పీచా చీకట్లో ఉండడం మూలాన బతికి పోయాను. వాళ్ళ కంట బడితే బహుశా నన్ను అక్కడే గొంతు విసికివుందురు. మృత్యువుకు బెత్తెడు ఎడంలో వున్నా నా మనస్సంతా వాళ్ళ మాటల మీదనే వున్నది.

"డిక్ కూడా ఒప్పుకున్నాడు," అన్నాడు సిల్వర్.

"డిక్ ఒప్పుకుంటాడని నా కిదివరకే తెలుసు. ఇప్పుడదికాదు, సిల్వర్! ఎంతకాలం నన్నిట్లా చేతులు కట్టి వుంచుతావ్? కెప్టెన్ స్మాలెట్ ఇచ్చే ఆజ్ఞలు చూస్తుంటే నాకు వొంటిమీద తేట్లు, క్షేరాలు పాకుతున్నట్లుంది. అసలిప్పటికే నన్ను చాలసార్లు అవమానించాడు. వాణ్ణి ఎప్పుడు కనితీరా తందామా అని తొందరగా వుంది. ఈ పళంగా పెళ్లి వాళ్ళు తినే ఊరగాయలు, మంచి మంచి కూరలు, ద్రాక్ష సారాలు అన్నీ జ్వర కోవాలనుంది. నువ్వు 'ఊ' అను, నేను దూకుతాను," అన్నాడు సరంగు ఇజ్రాయెల్ హౌండ్స్.

రూ 1000 బహుమానం

లెప్పర్ క్యూర్

(రిజిస్టర్డ్)

కుష్ఠ, బొట్టి, సుఖరోగాదులకు
గ్యారంటీ చికిత్స.

అన్ని భాషలలోను కేటలాగు ఉచితం.

లక్మీ అండ్ కో

(రిజిస్టర్డ్)

H. O. వాల్తేరు, ఆర్. యన్.

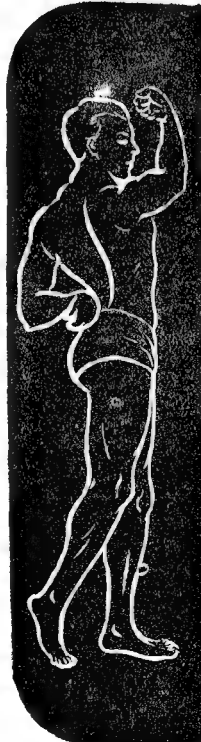
బ్రాంచీలు:

2/135 బ్రాడ్వే మదరాసు.

గాంధీనగర్, విజయవాడ.

కటక్, సికింద్రాబాదు,

రాజమండ్రి etc.



ఆనందోత్సాహములనిచ్చే

ఆరోగ్యము

పండిత, డి. గోపాలాచార్యుల వారి

జీవామృతం

50 సం. పైగా ప్రఖ్యాతి చెందిన
ఉత్తమ బలవర్ధక ఔషధము



ఆయుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్.

మద్రాసు-17

“ఇజ్రాయేల్! నీకు ఇంత తలకాయ ఉందన్న మాటగాని, అందులో ఉన్నదంతా మట్టే. నేచెప్పేది విను. నువ్వు మాట్లాడకుండా నీ పని చెయ్యి. నీకేదిస్తే అది తిను. అందరితోను మర్యాదగా, నమ్మకంగా మాట్లాడు. నేను చెప్పినప్పుడు నీ పిస్టల్ ఉపయోగించు మునుగాని,” అన్నాడు సిల్వర్.

“అది సరే లేరా. నే నిప్పుడు నువ్వు చెప్పినట్లు చెయ్యనంటున్నానా? నేననేదల్లా, ఎప్పుడూ అని.”

“ఎప్పుడేమిటి ఎప్పుడూ? నాకు ‘ఆ, ఇదే సమయం,’ అనిపించినప్పుడు. మతి పోయినట్టు మాట్లాడతా వేమిటి? కెప్టెన్ స్మాలెట్ మంచి అనుభవమున్న నావికుడు. ఓడని మనకోసం శుభంగా నడిపించు తున్నాడు. ఇక ఆ జమీందారు, డాక్టరు ఉన్నారు; ఆపటం వాళ్లదగ్గరే వుందో, మరెక్కడుందో. నేచెప్పే దేమిటంటే, ఆపటం వాళ్లదగ్గరే వుండనీ. వాళ్ల నే

అడబ్బెక్కడుందో వెదకనీ. వాళ్ల నే తప్పి తియ్యనీ. అది ఓడలో భద్రంగా చేర్చటానికి కావలిస్తే మనం కూడా ఓచెయ్యి అందిద్దాం. తన్నదియ్య, అప్పుడు చూస్తే మన తడఖా. మీ కొంపెం ఓర్పుఅనేది వుంటే తిరుగుప్రయాణం సగం అయిందాకా ఊరు కుంటాను. ఆతరవాత దేవుడు కాదు, దేవుడుబాబు వచ్చినాసరే ఊరుకోను.”

“మనకి ఓడ నడపటం చేతకాదనా నీభయం?” అని అడిగాడు సరంగు ఇజ్రాయేల్.

“ఇదుగో, ఇజ్రాయేల్! నువ్వు సరంగువి. దారి చూపిస్తే చుక్కాని పట్టడంలో నిన్ను మించినవాడు లేడు. కాని దారిచూపించే దేవరూ అని నే నడిగేది. అంచేత నేను చెప్పినట్టు విను. సమయం వచ్చినప్పుడు నేను పిస్టల్ పేలుస్తాను. ధన్ ధన్మని ఒకళ్ల తరవాత

(43-వ పేజీ చూడండి)



“ధన్ధన్మని ఒకళ్లతరవాత ఒకళ్లని పేల్చేయటం, సముద్రంలోకి తోసేయటం—”

దానిమ్మపళ్లు

గంగి నేని పాలెం అనే పూల్లో

రాముడు అనే కుర్రవాడువుండేవాడు. వాడికో ముసలితల్లి గంగమ్మవుండేది. రాముడి తండ్రి వాడి చిన్నప్పడే చనిపోవటంచేత ముసలి గంగమ్మ అష్టకష్టాలూపడి వాడిని పెంచి పదిహేనేళ్లవాడిగా చేసింది.

రాముడికి పదిహేనేళ్లూ నిండినయి. వాడి దినవనీతం వంటి మనస్సు. తనకోసం తల్లి పడుతున్న కష్టాలను చూడలేకపోయేవాడు. అందుచేత తనే ఏమయినా పనిచేసి తల్లి కష్టాలను పోగొట్టాలనుకున్నాడు. ఈసంగతి తల్లితో చెప్పి ఒప్పించి బయలుదేరాడు.

రాముడు అలా పోయిపోయి దూరంగావున్న రామాపురం చేరుకున్నాడు. చేరుకున్నాడేగాని అక్కడ వాడికి పని ఎవరిస్తారు? పనికోసం పూల్లోవున్న ప్రతిమోతు బరిని యాచించాడు. కానయితే బక్కపలచగా బలహీనంగా వున్న రాముడిని చూసి ఎవ్వరూ పనిలో పెట్టుకోటానికి సాహసించలేదు. ఆఖరికి ఎలా అయితేనేమి తిరగ్గా తిరగ్గా రంగయ్య అనే పెద్దరైతు వాడిని తనయింట్లో పనిచేసి పెట్టేందుకు ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. జీతమయితే రెండు రూపాయలేగాని

భోజన సదుపాయాలూ, అవి తనే చేసేందుకు ఒప్పుకున్నాడు. అందుచేత రాముడు అతనిదగ్గర వుండటానికి అంగీకరించాడు.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. రాముడు యజమాని మెప్పుకోసం వల్లవంచి పనిచేసేవాడు. రోజులయితే దొర్లి పోతున్నవిగాని రాముడి జీతంలో మార్చేమీలేదు. తనకితర ఖర్చు లేమీ లేనందువల్ల ప్రతినలా వచ్చే రెండు రూపాయలనూ భద్రంగా దాచుకునేవాడు.

సంకాంతి వచ్చింది. దసరా వచ్చింది. రాముడు యింటికి పోవటానికి రంగయ్య అనుమతి యివ్వలేదు. దీపావళికూడ వచ్చేసింది. రాముడికి తల్లిని చూడాలన్న వుబలాటం హెచ్చయింది. యజమానిని బ్రతిమిలాడాడు. ఆయన వచ్చే సంకాంతికిగాని వెళ్లటానికి వల్లకాదన్నాడు. పాపం రాముడు హతాశుడయిపోయాడు. అయితే గంగినేనిపాలెంనుంచి వర్తకంకోసం యీవూరు వచ్చిన కొంతమంది వ్యాపారులు తమవూరు తిరిగి పోవటానికి సంసిద్ధులవుతున్నారు. రాముడికి వాళ్లతో కొంచెం పరిచయముంది. వాళ్లతో తన తల్లికి యిష్టమయిన వస్తువేమయినా

పంపించాలని బుద్ధిపుట్టింది. రాముడి తల్లికి దానిమ్మపళ్లంటే చాలయిష్టం. కానయితే వాళ్ల పూరి చుట్టుపట్ల దానిమ్మపళ్లు కాయవు. రాముడికి తన తల్లికి యిష్టమయిన దానిమ్మపళ్లు పంపించాలనిపించింది. వెంటనే బజారుకు పోయి రెండు మంచి దానిమ్మపళ్లుకొని ఆ వర్తకులకుయిచ్చి తన తల్లికి యిమ్మని చెప్పాడు. వాళ్లు సరేనని బయలుదేరారు.

వాళ్లు అలా గుర్రాల మీద

సమస్త జనుల ఉత్సాహమునకు



ఆనందసుధ

15 దినములకు సరిపోవు
8 టా సీసా 1 కి ద 3 అ

శ్రీ వాడ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి & సన్స్
రాజమండ్రి

శ్రీ కొమ్మూరి వేణుగోపాలరావు

బయలుదేరి మూడురోజులు ప్రయాణంచేసి ఒకపూరు చేరుకుని అక్కడ నత్రంలో బస చేశారు. ఆ పూరికో జమిందారుగారున్నారు. ఆయనకో ముద్దుల కుమార్తె వుంది. పాపం ఆమెకు కొన్నిరోజుల క్రిందట ఒక చిత్రమయిన వ్యాధి సంక్రమించింది. ఎంతమంది వైద్యులు వచ్చినా అనలు వ్యాధి పేరేమిటో కూడా కనుక్కోలే పోయారు. పాపం జమిందారుగారు చాలా దిగులుపడిపోయారు. అయితే ఏరో జయితే వర్తకులు నత్రంలో బస చేశారో, సరిగ్గా ఆరోజునదూరదేశం నుంచి యీ జబ్బు మాటవిని ఒక ఘనవైద్యుడు ఆపూరికి వచ్చాడు. ఆయనకు తెలిసి వైద్యం లేదు. ఆయన జమిందారుగారి కుమార్తెను జాగ్రత్తగా పరీక్షచేసి యిలా



ప్రెసిడెంట్ వనస్పతితలనూనె
ప్రెసిడెంట్ స్క్రప్
ప్రెసిడెంట్ టాల్క్ షాడర్

సుందర వారీమణుల ఎన్నిక



తయారుచేసినది :

రతోడ్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ,
మద్రాసు 1.

అన్నాడు. “ఈవ్యాధి యిప్పటికి చాలా ముదిరిపోయింది. ఇంక యిరవయినాలుగు గంటల్లోగా ఒక వస్తువును తినిపించకపోతే యీమె జీవించటం కష్టం” అని. ఇది విని జమిందారుగారు “అదేమిటన్నారు” దిగులుగా. “అవా? దానిమ్మపళ్లు. కనీసం రెండు దానిమ్మపళ్లయినా తినకపోతే యీమె జీవించదు” అన్నాడు వైద్యుడు. ఇది విన్న జమిందారుగారి ముఖం వాడి పోయింది. ఎందుచేతనంటే ఆ ప్రాంతాల్లో ఎక్కడా దానిమ్మపళ్లు దొరకవు. పరాయిపూరు పోయి తీసు

కురావాలంటే రెండు మూడు రోజులు పడుతుంది. ఇంకో యిరవయినాలుగు గంటలలోగానే తీసుకురావాలాయె.

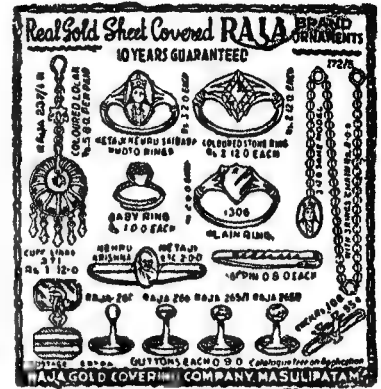
నరే ప్రయత్నం చేద్దామని కొంతమందిని పరాయిపూర్లోకి పంపించి, మరి కొంతమందిని ఆపూర్లోనే ఎవరన్నా విదేశస్థులు దగ్గర వుంటామేమో వెతుక్కురమ్మని పంపించారు.

ఆ భటులు పూర్లో కనిపించిన ప్రతివారిని అడుగుతూ నత్రంలో ఎవరయినా విదేశస్థులు వుండక పోరని అక్కడికికూడా పోయారు.

రాజాబ్రాండ్ బంగారు కవరింగ్

ఆభరణములు

కలరు 10|| సం|| గార్లరంటి



రొండు, బాదం, కాపి వందహారములు 4% యించి, పేట 1-8 రు. 11/- సాదా నల్లపూసల చైన 18 యింది 1-8 రు. 5/- ప్లవర్ నల్ల పూసల చైన 18" యింది 1-8 రు. 7/8/- అర దతో 800 దీక్షే నుదుగల క్యాంటాగువంపబడును ప్యాకింగు పోస్టేజీ రు. 1-0-0 అదనము.

రాజాగోడ్డు కవరింగ్ కంపెనీ; (రిజిష్టర్డ్) రాజాబిలింగు, మచిలీపట్నం

గంగమ్మ ఆనందాశ్వర్యాలలో మునిగి పోయింది. ఇవి కొడుకు సంపాదించి పంపించిన వేలను కుని వాటివిషయం బయటపెట్టక కొడుకు వచ్చేదాక వుంచుదామని వాటిని దాచేసింది.

రోజులు ఎంతలో గడుస్తాయి? సంక్రాంతి వచ్చేసింది. ఈసారి ఎలా అయితే నేం యజమాని కాల్లా వేల్లాబడి, ఆయన అనుమతి తీసు కుని స్వంతపూరు చేరుకున్నాడు రాముడు. వాడు రాగానే తల్లినింగ తంతా చెప్పింది. రాముడుకూడ వింతపడ్డాడు. అయినా అదంతా భగవంతుని కృపేనని తలచి పెద్ద భవనం కట్టించి, అందులో సుఖంగా జీవించసాగాడు. అదృష్టమంటే అది.



వీళ్లు వెళ్లగానే అక్కడ వర్తకులు కనిపించారు. వాళ్లదగ్గర వుండ వేమానని అనుమానించి కూడ “అయ్యా మీదగ్గర ఏమయినా దానిమ్మపళ్లు దొరకుతాయా?” అని అడిగారు. వర్తకులు యిలా ఎందుకు అడుగుతున్నారో అర్థంకాక వున్నా యన్నారు. ఇక ఆభటుల సంతోషం చెప్ప నలవికాదు. “కాబట్టి కాస్త దయచేయించండి. మీకెంత యినా” పుణ్యం వుంటుంది అని బ్రతిమిలాడారు. వాళ్లిలా పళ్ల కోసం ఎందుకు ఆశ్రుతపడు తున్నారో తెలియక కారణం అడి గారు. అప్పుడా భటులు వున్న యథార్థం వివరించారు. అయితే పాపం వర్తకులు చిక్కులో పడ్డారు. అక్కడేమోతల్లికోసం ప్రీతితో ఆపళ్లు పంపించాడు. ఇవి కాస్తా వీళ్ల కిచ్చేస్తే గంగమ్మ మనస్సు చాలకష్ట పడుతుంది. ఇక్కడేమోజమిందారు పుత్రిమరణావస్థలోవుంది. ఈ విష యాన్నే ఆభటులతో చెప్పారు. వాళ్లు “ఇంకో రెండు రోజులాగితే పరాయిపూళ్లకి పోయిన మావాళ్లు తిరిగివస్తారు. అప్పుడు మీక్కావలి సినన్ని పళ్లు పట్టకపోవచ్చు” నని చెప్పారు. ఇక విధిలేక ఆ వర్త కులు రెండు దానిమ్మపళ్లు తెచ్చి భటులకి యిచ్చేశారు.

దానిమ్మపళ్లు కళ్లబడేటప్పటికి జమిందారు గారికి ప్రాణం లేచి రాజమండ్రినుండి దీపావళికి విడుదల “కాంతి” (వైజ్ఞానిక మాసపత్రిక) విడి ప్రతి 0-4-0. సాలుచందా రు. 2-12-0 ఏజంటు 12 కాపీలకు 2-8-0 చొప్పున ముందే పంపాలి. 100 & 20/- ప్రకటనలకు వ్రాయండి. సంపాదకుడు : చెరుకుమిల్లి భాస్కరరావు.

వచ్చింది. వైద్యుడు జాగ్రత్తగా ఆపళ్లు మధ్యకు కోయించి జమిం దారు పుత్రిక కు తినిపించి వేరే వైద్యం చేశాడు వెంటనే. ఆయన చెప్పినట్లు జమిందారు గారి కుమార్తె నిమ్మడిగా కళ్లు విప్పింది.

ఇక జమిందారు గారి ఆశం దానికి హద్దు లేక పోయింది. ఆయన భటులవల్ల దానిమ్మ పళ్ల విషయాన్ని విని దీనికంతటికీ కారణం రాముడు అని తెలుసుకు కున్నాడు. వెంటనే రక్షాలు తెప్పించి యిందాకటి దానిమ్మపళ్ల చెక్కలలో పోసి మళ్లీ మామూలుగా అంటించేసి భటులతో జమిం దారుగారికి వీటి అవసరం లేక పోయిందిట. అందుచేత అక్కడే దన్నారు అని చెప్పి వర్తకులకు యిచ్చేసి రమ్మన్నారు. వారలాగే చేశారు. వర్తకులు కూడా తమ ప్రయాణం ఆగకుండా పోయింది కదా అని సంతోషించి దానిమ్మ పళ్లు తీసుకుని, ఆరాతికి అక్కడే శయనించి మరునాటి పుడయమే బయలుదేరి మరో నాలుగు రోజుల కల్లా తమపూరు చేరుకున్నారు.

వెళ్లి వెళ్లటంతోనే ఆ దానిమ్మ పళ్లను ముసలావిడి కిచ్చేశారు. ఆవిడ కొడుకుపంపిన బహుమతి కదా అని మురిసిపోయి వాటిని తినకుండా దాచిపెట్టింది. రెండు రోజులు గడిచింతర్వాత యింకా వుంచి తే వడిలిపోతాయేమోనని భయంచేత వాటిని బద్దలుకొట్టింది. చూస్తే ఏముంది? కళ్లు జిగజిగ మెరిసిపోయేరత్నాలు. వీటిని చూసి

నా మొదటి నవల

తూలికాభూషణ్

నా చిన్న తనంలో నేనొక నవల వ్రాశాను. నవల వ్రాయడానికి తగినంత శక్తి సామర్థ్యాలు నాకు అప్పట్లో లేవు. అయినా వ్రాయక తప్పింది కాదు. దానికి దీపావళితో సంబంధం ఉంది అదే చెబుతాను.

చిన్న తనంలో గోరంత విషయమైనా కొండంతగా కనపడుతుంది. ప్రేమ ఆదరము సానుభూతి ఏకొంచెమైనా చూపినవారు కథల్లో మహా కార్యాలు నిర్వహించే రాజకుమారుల్లా కనపడతారు. నిర్దాక్షిణ్యం క్రూర్యం చూపేవారు రాక్షసులనిపిస్తారు. అలాంటి దుర్మార్గుల్ని అధః పాతాళంలో కానికి అణిచి వేద్దామని పిస్తుంది. కాని దానికి తగినంత శక్తి లోపిస్తుంది. అప్పుడు ప్రతీకారం తీర్చుకోడానికి, కోపం ప్రదర్శించడానికి

మార్గాంతరం అన్వేషించ వలసి వస్తుంది. అలాంటి ఘట్టమే నా జీవితంలోకూడా ఉంది.

హైస్కూల్లో నాలుగవ ఫారమ్ చదువు కుంటున్నాను. మాది పల్లెటూరు. అక్కడికి పదిహేను మైళ్ళ దూరంలోఉన్న మరొక ఊళ్లో హైస్కూలుఉంది. అది పట్టణమూ కాదు, పల్లెకాదు. నగరాల్లోనే పుట్టి అక్కడే చదువుకునే పిల్లలకు, పల్లెటూళ్ళకు చెందిన పిల్లలకు ఒకటే భేదంఉంది. నగరాల్లో పిల్లలకు పుట్టుకతోనే నాగరికత అబ్బుతుంది. చదువుకుంటూ ఉన్నప్పటికీ పల్లెటూరి పిల్లలకు పల్లెటూరి దనం పోదు. నా విషయంలో కూడా అంతే.

ఆపడాది దీపావళి వచ్చింది. దీపావళికి పదిరోజులు ముందే మతాతయ్యని పీడించి, అనారోగ్య కారణాలపై సెలవు తీసుకున్నాను. దీపావళి సరకులు కాల్పుకోడంలో మూడు ప్రధాన మైన దశలు ఉన్నాయి. మొదటిది. తల్లి అమ్మమ్మ బామ్మ అక్కయ్య వగైరా చెయ్యిపట్టుకుని తాళాకుటపాకాయలు, కాకర పువ్వుత్తులు, మతాబులు కాల్పించే బాల్యదశ. (ఇక ఫెంట్ క్లాస్) రెండవది. కొంచెం స్వతంత్రించి అరుగుదిగి, తిప్పుడు పొట్లాలు త్రొప్పకుంటూ, రోలురోకలి పేల్చుకుంటూ, కొంచెం పెద్దమనిషి తరహాగా చిచ్చుబుడ్లు వెలిగిస్తూ బాల్యదశని ఏవ

గించుకుని, ఆఖరి దశలో ప్రశంశించడం ఎప్పుడా అని ఉవ్విళ్ళూనే మధ్యదశ (మిడిల్ స్కూల్ దశ) మూడవది. ఇల్లు, వీధి ఊరుకూడా విడిచి గుంపులు గుంపులుగా ఏ ఆటల మైదానానికో, చెరువు గట్టుకో, కాలవ గట్టుకో పోయి తూటాలు, తారాజువ్వలు, పిచికలు, వెలక్కాయలతో హోరా హోరి యుద్ధాలు చేసే ఆఖరిదశ. (కాలేజి దశ. పల్లెటూరివారికి హైస్కూల్ దశ.) నేను అప్పుడప్పుడే ఈ మహోన్నతమైన ఆఖరిదశలో ప్రవేశించాను. సరం జామా తయారు చేసుకోవడం కోసం వ్యవధి కావలసివచ్చింది. అందువలనే సెలవు పెట్టాను. మావీధిలో కొంతమంది కుర్రాళ్ళు పోగై తూటాలు, తారాజువ్వలు కట్టించి, మా ఇళ్ళలో మధ్యదశ పిల్లలకు తిప్పుడు పొట్లాలుకట్టి ఇచ్చాం.

సరక చతుర్దశికూడా తయారు చేయడంలోనే గడిపాము. దీపావళి నాడు అన్యస్తవశాస్త్రా ఎండ బాగా కాసింది. సరకులన్నీ ఎండ బెట్టించి, ఊళ్లో మాతూటానికి ఎక్కువ ప్రసిద్ధిఉంది. అవితిరిగినంత అయోమయంగా (చూచేవారికి) చురుకుగా మరెవరుకట్టిన తూటాలు తిరగలేవు. జువ్వలసంగతి కూడా అంతమాత్రమే. సరాసరి నక్షత్ర మండలంలోకి, మేము కోరుకుంటే మాకు ఇష్టంలేని ప్రతి ఇంటిమీదికి దాడి చేయవలసిందే. చెరువు గట్టుమీద తూటాలతో ఇతరజట్లమీద యుద్ధం చేయడానికి నిశ్చయించు కున్నాము. సాయంత్రం చీకటిపడిన తరువాత పూజలు (44-వ పేజీ చూడండి)

బిడ్డల ఆజీర్ణమా?

GRIPSELIX

త్పిటిలోవారికడుపు నొప్పి, వాంతి, భేగులు, ఉబ్బరము, వ్యర్థము, దగ్గు, ఈడ్పులు మొదలగు వాని నెల్ల హరించి, వారికి హాయి, మీకు ఆనందము గూర్చును. ఏమరకండి. ఈదివ్యా



గ్రెపెలిక్స్

మృతము, బిడ్డల ఆరోగ్యము కాపాడుచు, బలవంతుల గావించుటలో శ్రేష్ఠమైనది.

Mfrs Synthetic Medical Products.

Madras 10.— Ongole
Stockists : Standard Drug & Chemicals
131, Nainiappa Naik St., Madras

కర్టార్ - కోలినోస్ - "పెరిజా" అందాల పోటీ



సినిమా ప్రొడ్యూసర్ కర్టార్, కోలినోస్ (టూత్ పేప్ట్) కంపెనీ, మెట్రో గోల్డ్విన్ మేయర్ ప్రతినిధులు కలిసి జరిపిన అందాల పోటీలో మిస్ పేస్ కమల్ అనే మెడికల్ స్టూడెంటూ, సేపాల్ రాజు మేనల్లుడు సహదేవరాజూ ఉత్తములుగా నిర్ణయించబడ్డారు. అక్టోబరు 12 న బొంబాయి మెట్రో థియేటర్ లో "పెరిజా" చిత్రం ప్రారంభించబోయే తరుణంలో పోటీలో సైగిన వారంతా ప్రేక్షకులకు పరిచయం చేయబడ్డారు. పోటీకి జడ్జిలు బొంబాయి మేయరు ఎస్. కే. సాటిల్, ప్రొడ్యూసరు ఎ. ఆర్. కర్టార్, లీకామర్స్.

పోటీలో గెలిచినవారు మరి రెండు వారాలలో ఇటలీకి బయలుదేరి అక్కడ రెండు వారాలు గడిపినట్లారు. అక్కడ వీరు రోమ్, ఫ్లారెన్స్, పేసా, జినోవా, కాన్రీమా, రహాలా, వెనిస్ నగరాలు సందర్శిస్తారట. ఇటలీలో వారికి బ్రహ్మాండమైన స్వాగతం ఇవ్వటానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయట.

కనుక రాజాల్లు కాక, మిగిలిన వారిలో ఇద్దరు యువకులకూ, ముగ్గురు యువకులకూ కూడా సినిమా కంట్రాక్టులు లభిస్తున్నవి.

ప్రపంచ చిత్రప్రదర్శనం

మనదేశంలోని బొంబాయి, మద్రాసు,

ఢిల్లీ, కలకత్తా నగరాలలో జరుగనున్న ప్రపంచ సినిమా చిత్రప్రదర్శనం రానున్న జనవరి 24 కు వాయిదా పడింది. ఈ ప్రదర్శనం బొంబాయిలో జనవరి 24 నుండి ఫిబ్రవరి 18 దాకా, రెండు వారాల పాటు సాగుతుంది. అనంతరం మద్రాసుకు వచ్చి ఫిబ్రవరి 18 దాకా, ఒక వారం పాటు మాత్రమే ఉంటుంది. అనంతరం ఢిల్లీలో ఒక వారమూ, కలకత్తాలో ఒక వారమూ ఉంటుంది. బొంబాయిలో సమంగా కలకత్తాలో కూడా ఈ ప్రదర్శనం రెండు వారాల పాటు జరుపుకోగలండులకై కలకత్తా వారు ప్రదర్శనాన్ని తాము చివరకు జరుపుకోవటానికి ఒప్పకున్నారు.

మద్రాసులో ప్రదర్శనం నిర్వహించటానికి ఏర్పడిన స్థానిక కమిటీలో డైరెక్టర్ ఎన్. ఎం. రెడ్డి, ఫిలిం చేంబర్ అధ్యక్షుడు వీ.రామయ్య, జెమినీ వాసన్ గార్లుంటారు. కేంద్ర సెన్సార్ బోర్డు యొక్క మద్రాసు ప్రతినిధి కే. (ఫ్రాన్స్) కీనివాసన్ ఈ కమిటీకి కార్యదర్శి. అవసరమని తోస్తే ఇతరులనుకూడా ఈ కమిటీలో చేర్చుకుంటారు.

ఈ ప్రదర్శనానికి ప్రత్యేకాహ్వానాలు పొందిన వారిలో చార్లీ చాప్లిన్, వాల్ డిజ్నీ, సర్ లారెన్స్ బెలివియర్, సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ హిచ్ కోక్, సెసిల్ బి. డిమిల్, తోసెలినీ, ఇన్నిజ్ బెర్గ్ మన్ ఉన్నారు.

ప్రదర్శనానికి 45 దేశాలు ఆహ్వానించబడ్డాయి. రష్యా, తూర్పు యూరపు దేశాలనుంచి ఆహ్వానాలకు ప్రోత్సాహకరమైన జవాబులుకూడా వచ్చాయి.

ప్రతి దేశమూ తాను ఏటా తీసే చిత్రాల సంఖ్యకు అనుగుణంగా చిత్రాలను ప్రదర్శనానికి పంపాలి. 80 చిత్రాలకు తక్కువగా తయారుచేసే దేశాలు ఒక్క చిత్రాన్ని పంపవచ్చు; 80 లగాయకు 80 లోపు చిత్రాలు తీసే దేశాలు రెండు చిత్రాలనూ, 100 లోపు చిత్రాలను తయారుచేసే దేశాలు మూడు చిత్రాలనూ, 100 పైగా తయారుచేసే దేశాలు నాలుగు చిత్రాలనూ పంపవచ్చు.

బొంబాయిలో ప్రదర్శనం జరిగేటప్పుడు ఈ కింది తరగతుల చిత్రాలలో ఉత్తమమైన వాటికి బహుమానా లెవ్వబడతాయి.

- కథా చిత్రాలు
- డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలు
- విద్యా విషయక చిత్రాలు
- కార్టూను చిత్రాలు
- కామ్రే విషయక చిత్రాలు
- ఆనీయా చిత్రాలు
- భారతీయ చిత్రాలు

ఉత్తమ భారతీయ చిత్రానికి ఇండియా ఫిలిం ఫెడరేషన్ వారు బహుమానం ఇస్తారు.

మద్రాసు కమిటీవారు కోరిన పక్షంలో ఉత్తమ డాక్యుమెంటరీ చిత్రానికి ఒక బహుమానం ఏర్పాటు చేయవచ్చు.

చిత్రాల యోగ్యత నిర్ణయించటానికి గాను కలకత్తా, ఢిల్లీ, మద్రాసు, బొంబాయిలనుండి 20 మొదలు 80 వుండి వరకు జడ్జిలు ఏర్పాటు కానున్నారు.



నారసింహలే హ్యూము



బంగారు చెర్చబడినది. మేహము, నిక్కొక, నిస్సతువకుక్లవప్తమును హరించి బలమును, కొంతని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 మి. డబ్బులు. 3-4-0 పోస్తేజ 10 ఆ. ఐ. సి. సి. డ్రీకం పెన్. "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిజే- నెల్లూరు జిల్లా.



యువసిక్వర్ సవారి "టింగురంగా"లో ఒకదృశ్యం.

ఉపపాత్రలు



క్రిస్టి సెన్ట్రల్ కళలలో నాయికో నాయకుల కన్న ఉపపాత్రలు ఆయువుపట్టు ఆవడంపట్ల కళ సజీవంగా కనబడడం సహజం. నిత్యజీవితంలో ఒక సర్వసాధారణ వ్యక్తిని తీసుకొంటే అతని జీవిత కళ ఆతడి మనస్తత్వం ఎంత ప్రాతిపదికో - అతడి చుట్టూ వున్న తదితర వ్యక్తులకూడా అంత అవసరం. అసలు మనస్తత్వం అన్నది నిర్వచనానికి చుట్టూ ఉన్న వ్యక్తుల చేతలు, రీతులు కారణభూతులు. "నేను" అన్న చాచి జీవితంలో 'నువ్వు' అన్న వ్యక్తి తేకపోయినా భరవాలేదు గాని, 'వాడు' 'అది' 'ఆమె' మొదలైన వ్యక్తులు బస్తువులు, ప్రాణులు తేకపోతే అసలు కళే లేదు. 'వాడు' 'అది' 'ఆమె' అనే జీవుల ప్రభావం ఒక వ్యక్తిమీద ఎంత బలీయంగా ఉంటుందో, కళ కూడా అంత సకారణంగా ఉంటుంది. ఉప పాత్రలవల్లే కళ సాగడం ఎన్నడూ ప్రమాదం కాదు; అది విధాయకం. అయితే ఫలానా పాత్రవల్ల కళ పడిలింది అని ప్రశ్నుటంగా కనబడక పోతే ఇబ్బంది లేదు సరికదా, కథా రచనలో 'సేర్పరితనం' కూడా అవుతుంది.

'కన్యాశుల్కం' లో గండు దృశ్యాలు

ఈ మాదిరివి వున్నాయి. ఒకటి సారా దుకొణం దృశ్యం, రెండు పేకాల దృశ్యం. ఈ రెండూ నాటకంలో అటు తరువాతి కళ జరగడానికి 'సామూహిక' లయి నాయి. రెండూ ముడిగాలు. రెండింటి వల్లా కళ సజీవినట్లు మొట్టమొదట నడిచిన వాడికి చప్పన కనబడక పోవచ్చు. అయినా - రామప్పంతులు దుకొణానికి వచ్చి ఖాన్ కేసు అని బుబ్బుడికి చెప్పించ మని 'పొద్దు'ని అడగడం - సాక్షులని తయారుచేయడం నాటకంలో ఆఖరి కళ నడవడానికి బీజాలు అయినాయి.

“ఆరుద్ర”

అలాగే నేటి చలన చిత్ర కళల్లో కూడా కొన్ని దృశ్యాలు, కొన్ని ఉపపాత్రలు కళ నడిచిన విధంగానే నడవడానికి తోడ్పడడం వచ్చినవి తనన విషయం. ఈ సంవత్సరం విడుదల అయిన కొన్ని చిత్రాలలో ఈ విషయం, అక్కడక్కడ మన్నితంగా, అవ్వజేస్తున్న సహజంగా, కొన్ని చోట్ల గంభీరంగా ఉన్నది. వాటిని నిర్మాతాత్మకమైన విమర్శనా దృష్టితో పరిశీలించడం సాంకేతిక నిపుణుల ధర్మం.

పాతాళభైరవి చిత్రం అంతటికీ ఆయువుపట్టు అయిన ఉపపాత్ర 'సదాజపుడు'! ఈ పాత్రని మాంత్రికుడే గౌరవించడు. బావిసగా, నే న ను నీ గా మూత్రమే ఈ పాత్రని ఎన్నిక చేస్తాడు. ఎన్నడూ కిక్కుడికింద ఎంచడు, ఎప్పుడూ 'డింగరి' అనే బిలుస్తాడు. మాంత్రికుడి తదితర డింగరీలు (నేవకులు) మట్లనూ అతడికి 'చిన్న సురువు' అని బిలుస్తాడు. గౌరవిస్తాడు. ఆ పాత్ర - ఒక ఘట్టంలో మాంత్రికుడికి మొత్తంమీద చిత్రానికి ప్రాణం పోసింది. ఈ పాత్ర పరిపూర్ణంగా రచయిత, దర్శకుడూ చాలా శ్రద్ధవహించారు. పాత్రాన్ని మాత్తు విడుదలలో వాగమూకల చూపేదు. కళ ప్రాసకోసేలేవ్వలే ఫలానా ఉపపాత్రవల్ల కళ నడుస్తుందని సుర్రగడం రచయితకూ, దర్శకుడికీ, ప్రాసమీద ధర్మమైనా, నేటి పరిస్థితులలో అది ప్రశంసనీయమైన విషయం. కళలో మధ్య భాగంలో ఎప్పుడో మాంత్రికుడికి ప్రాణం పోయాల్సి కావట్టి, మొదటి దృశ్యంలోనే 'సంతోషిని' చూపడం, సంతోషి ప్రసంగించే విధానం సదాజపుడికి తెలిసి ఉండడం చాలా ముఖ్యమైన అంశాలు. దీనిని బలీయం చేయడానికి గాను మార్చితిమి. ఒకటి రెండుసార్లు 'సదా జపా' అని కేకసి, "సంతోషి సిద్ధము కాయరా" అని పురమాయిస్తాడు. "సిద్ధియకాయరా" అని గట్టిస్తాడు. వాస్తవానికి సదాజపుడు ప్రభుభక్తి పరాయణుడు. అటువంటి వాడు "వామేవా ముజూర్న ఉండడం" సహజం. అదీకాక - వాస్తవికతాన్ని బలీ చేయడం



అరుణోదయ వార్షికోత్సవంలో పాల్గొన్న పెద్దలు-పిన్నలు.

క్రియనులు గోకినండ్, గాజేప్పరావు, వార్ల సంకటేశ్వరరావు, కృష్ణమూర్తి, పి. జి. కృష్ణ శేఖర్, మిర్జా రామకృష్ణరావు, యస్. కనకరావు మొదలైనవారున్నారు.

మాట ముఖ్యమైనా - ఆరాధనా విధులలో గురు సన్నిధిని ఉండక తప్పదు. గాని, పాత్రని తొలివారి ప్రవేశ పెట్టడంకాబట్టి, సంజీవి విషయం ప్రగాఢంగా ప్రేక్షకునికి తెలియచేయాలి కనుక రచయిత, ధర్మకుడూ, ఒకటికి రెండుసార్లు సదాజపుడి పేరూ, సంజీవిని సిద్ధము చేయడం చెప్పించారు.

సదాజపుడు - జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ఉండేటప్పుడు - మొఖాన్ని కప్పకొనడం కూడా కథకి చాలా అవసరం. సదాజపుడి దిరుగులు వేసుకొని అతడి గొంతుకని అనుకరించి, 'అంజి' అడిస నాటకంవల్ల మాంత్రికుడి మంత్ర శక్తులకి మూలమైన గడ్డం - పోవడం కథకంచికి చెళ్ళడం జరుగుతుంది. అంజి కూడా సదాజపుడిలాగ మొఖం కప్పుకొనడం వల్ల మాంత్రికుడు కూడా మోసపోగలిగాడు. అయితే సదాజపుడికన్నా అంజి పాత్ర ఆయువుపట్టుకదా అన్న మీమాంస రావచ్చు. కానీ సదాజపుడే లేకపోతే, బలేరాముడివల్ల బలి వేయబడ్డ మాంత్రికుడు మళ్ళీ బలికేవాడు కాదు - సదాజపుడు లేకపోతే - పోయిగా, మాయాభవనంలో బలేరాముడూ అతని ప్రియురాలూ ముఖంగా బ్రదికేవారు.

పాతాళ ధైరవి చిత్రానికి ఈ పాత్ర యంత జీవం పోయ్యడం ఒక యెత్తూ - ఈ పాత్రని దర్శకుడూ, రచయితా గుర్తించడం మరొక యెత్తూ. ఇంతవరకూ వచ్చిన చిత్రాలలో ఉపపాత్రలని గౌరవించిన విధంలో ఇదే ఉత్తమమయినది.

కథాగమనానికి, అసలు ప్రభవానికి ఉప పాత్రలు ఎలా అవసరమో సమస్యకి అవతల ప్రక్కని చిత్రించడానికి కూడా ఉప పాత్ర అవసరం. ఈ విషయం, రెండు చిత్రాలలో విపులంగా కనబడుతుంది. ఒకటి సంసారంలో, రెండు నీక్షలో.

సంసారంలో - సీతారాం పాత్ర సమస్యని సమగ్రంగా చిత్రించడానికి వీలయింది. ఈ పాత్రవల్ల కథ ఏమాత్రం సడలదు. హాస్యం తగ్గవచ్చు. కానీ ఈ పాత్ర లేకపోతే సమస్య సంపూర్ణంగానే ఉండి పోతుంది. సంసారాన్ని కథానాయకుడు ఆర్థిక కారణాల వల్ల మానసిక కష్టాల వల్ల పరిత్యజించుతాడు. సీతారాం, పూర్తిగా తన ఆశయ రుద్దే వల్ల త్యజించి, జైరానుల్లో కలసిపోతాడు. కథానాయకుడినున్న ఆర్థిక బాధలు ఇతడికి లేవు. పై పెచ్చు - యింటి పట్టున ఉండి, మహారాజులాగ బతకమని తిట్ల శత్రువులు కుంది. చివరికి ముండవం కూడా కాని



'సనం' హిందీ చిత్రంలో మీనాకుమారి

స్తుంది. అయినా అతడు వెర్రిబాగులవాడు. భార్య అంటే అమితవ్యాపాహం ఉన్న వాడు. తల్లి అత్తగారూ పరమ మూర్ఖులు. తమ పట్టుదలే తప్ప-యవకులసౌఖ్యాన్ని పిసరంతా గమనించనివాళ్లు. అతిభార్య కూడా భాతరులేని మనిషి. తల్లి పెంపకంలో - సాంఘిక బాధ్యతల వల్ల ఏమాత్రం లక్ష్యం లేనది. ఉన్న యింట్లోనే దొంగతనం చేసి స్వలాభం చూసుకునే స్వార్థపరురాలు. అయినా అటువంటి భార్యకోసం - సంసారముఖంకోసం అతడు చెయ్యరాని వన్నీ చేస్తాడు. గాడిద బరువులు మోస్తాడు. బతికున్న వాళ్లువచ్చి పోయినట్టు అబద్ధమడుతాడు. అందుకు ఋజువుగా అరిసెలు కూడా తెస్తాడు. అయినా చివరకి అతడు వైతం చేగలేక, విసుగెత్తి "ఇందుకేకావాలి మర్యాద సంసారంవదిలిపెట్టి పోయాడు" అని గుర్తించి తాను జైరానుల్లో కలిసిపోతాడు. "జాగ్రత్త జాగ్రత్త" అని హెచ్చరిస్తాడు. అయినా - ఇతడి సమస్యపరిష్కారం - సులభం. నేను సలహా యివ్వగానే అతడు పన్యాపానికి విడాకులిచ్చి కొరడా చేత పట్టుకొని తల్లిని, అత్తగారినీ, భార్యనీ ఆదుపాజ్ఞలలో పెట్టుకొంటాడు. తాళం

చెవులు పుచ్చుకొని యింటికి యజమాని అవుతాడు.

మానసిక దుర్బలత్వం చేత సంసారాన్ని విడనాడితే - అది పరిష్కరించడం సులభం అని దర్శకుడు సమస్యలో ఒక భాగాన్ని యిందు వల్ల చాలా చక్కగా చిత్రించాడు. అందుకే సీతారాం సమస్య ముందుగానే పరిష్కారమైపోతుంది. ఇక కథానాయకుడి సమస్య, పూర్తిగా ఆర్థికమై వే - అతడిలోనూ మానసిక దుర్బలత్వం ఉన్నది. దానిని ఆర్థిక దాడివ్వం అతి ప్రమాదకరంగా చేసింది. అందుకే అతడు ఒకంతట తిరిగి సంసారంలో యిముడలేక పోయాడు. విరక్తి - అహర్నిశగా మరణానికి కొంచెం వ్యవధి కావలసివచ్చింది. సీతారాం మటుకూ, మానోవదేశం అయిన బంటనే ఎగిరిగంటే అది ఆచరణలో పెట్టుకొని - సౌఖ్యజీవి అవుతాడు. సంతానవంతుడౌతాడు. పాలబుడ్డి పట్టుకొని భార్యవంట తిరగడం - తల్లిని అత్తగారినీ ఉర్రవి చూడడం ఆ చిత్రంలో ఈ పాత్రకి ఆఖరి దృశ్యం. అందులోనే దర్శకుడు అసాధారణ ప్రజ్ఞచూపాడు. వాస్తవానికి సీతారాం భార్య వ్యాపాహి. అది అరెడి నైజంకనుకనే చివరి దృశ్యంలో కూడా అతడు



‘లావణ్య’ తమిళచిత్రంలో సూర్యప్రభ

భార్య వెనువెంట తిగుతున్నాడు - గాని తన సౌఖ్యానికి అడ్డువచ్చే తనివీటి ఆత్మగారినీ - మొదట అనుసాక్షులలో పెట్టుకొనలేక అతడు యిబ్బందిపడ్డాడు గాని చివరకి వారిని కనుగొనుటతోనే కట్టిన క్రూర మృగాలలాగ చేయగలిగాడు. సీతారాం పాత్ర లేని "సంసారం" అసంపూర్ణ సమస్యగానే ఉండేది.

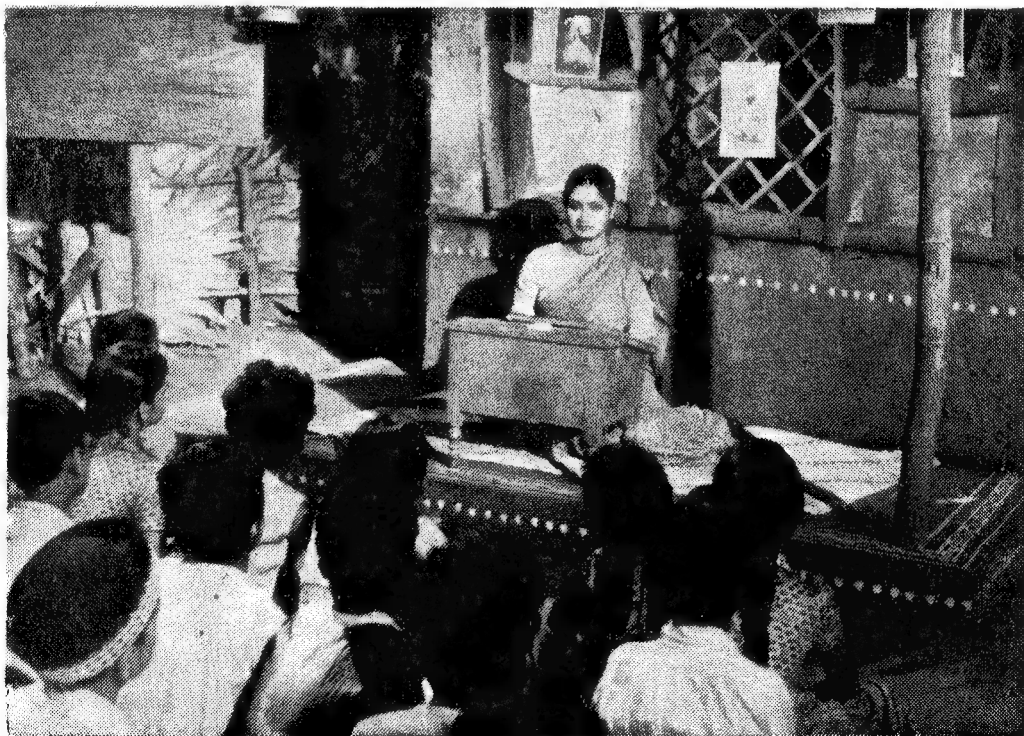
దీక్షలో దుర్గమ్మ పాత్ర యిటు కథా చలనానికి, అటు సమగ్రసమస్య చిత్రణకి తోడుపడ్డది. దీక్ష మాత్రపు పేరుకి సంబంధించిన కథ. కన్నతల్లి కాకపోయినా, పెంచిన మమకారం, వాత్సల్యం గల ఉత్తమ నాయిక - యింగులో ప్రధాన భూమిక, యశోద ఉత్తమ యిల్లాలు. చల్లని తల్లి. కల్లకపటం లేనిది. మూర్తిభవించిన మాతృమూర్తి. మురిదిని తన బిడ్డతో సమానంగా, కొన్ని వేళ్లలో తన బిడ్డకన్నా ఎక్కువగా చూసుకొంటుంది. ఇది ఉత్తమ విధానం. అయినా లోకంలో నిర్మలమైన మాతృపేమే కాకుండా పాశవికమైన, మూర్ఖమైన తల్లిపేమకూడా లేకపోలేదు. ఆ భాగంకూడా చూపెడిలేనే గాని మాతృపేమ సమస్యగా తీసుకొన్న 'దీక్ష' చిత్రానికి పరిపూర్ణత లేదు. దుర్గమ్మ పాత్ర చిత్రానికి నిండుతనాన్ని యిచ్చింది.

('దీక్ష' శరత్ చరణకు అనుసరణ కావచ్చు గాని చిత్రకథను చిత్ర కథగానే పరిశీలించడం సమంజసం.)

దుర్గమ్మ ఆంధ్రదేశంలోని అసంఖ్యాక మైన తల్లులకి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. అజ్ఞానంలో పుట్టి పెరిగిన తల్లుల తరిఫీదులో పెరిగిన యిల్లాల్లోకి ఉదాహరణ. ఈమెకి కూడా కడుపుతీసి ఉంది. అయినా అది విపరీతం. తన కడుపున పుట్టినవాళ్ళూ - ఆసంతానం మట్టుకే లోకంలో సుఖించాలి. యితరు లెవరూ సుఖపడకూడదు. తన కడుపున పుట్టినవాళ్ళ సౌఖ్యంకోసం ఈమె ఎంతకైనా తెగించుతుంది. అయితే ఆ సౌఖ్యానికి ఈమె నిర్వచనంమట్టుకూ వేరు. వాస్తవానికి యశోదకి గోపీ సుఖపడడమే కావాలి. అయినా అది దుర్గమ్మకి కిట్టదు. తన మనవడికన్నా - అల్లుడి తమ్ముడు యింట్లో అన్నివిషయాలలో మొదట లెక్కకొస్తున్నాడన్నది ఆమె సహించలేదు. ఆమాట ఆమె మొదటే కూతురితో చెపుతుంది. కూతురు తనమాట లక్ష్యంపెట్టలేదని తెలుసుకొని - తనే కత్తికడుతుంది. గోపీ పరాసికాని కన్న మాటలను పట్టుకొని పీక్కుంటుంది. పదేపదే - "నేను ఈనాటికి ఈ యింట్లో రాక్షసిని దెయ్యాన్ని అయినాను" అని

ఏడుస్తున్నట్టు నటిస్తుంది. వాణ్ణి నానా బాధలు పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. కూరలో భరించలేనంతకారం కలిపి వడ్డిస్తుంది. అలా తాను కలిపినట్టు తెలిసిపోయినా ఏమీ ఎరగనట్టు - "నీకో పొయ్యి, వాడికో పొయ్యి పెట్టి వండేరా?" అని సర్ది చెపుతుంది. వాడు ప్రాణాలకన్నా ఎక్కువగా చూసుకొంటున్న రామలక్ష్మణులను కోయిస్తుంది. ఇదంతా - తన కూతురి కొడుకుకన్నా యింకొకడు సుఖపడుతున్నాడనే!

దుర్గమ్మ ఎంత పట్టుదలగలమని మో అంత మూర్ఖురాలు. ఈమెకి కూతురినిద చెప్పలేనంత ప్రేమ. కూతురికి కొంచెం జ్వరమొచ్చింది. అని ఉత్తరం రాగానే రెక్కలు కట్టుకొని వచ్చి వాలుతుంది. కూతుర్ని కూర్చోపెట్టి - అన్ని పనులూ తనే చేస్తుంది. అయినా ఈమె ఒక విషయంలో తన స్వాధీనాన్ని వైటపెగుతుంది. తనకు తగలవలసిన రాయి యశోదకి తగిలి గాయం అవుతుంది. "కొంచెంలో తప్పి పోయిందిగాని యింత దిబ్బా నాకు తగలవలసిందే కదా!" అని మాటిమాటికీ - విగుస్తుంది. ఇంత మూర్ఖం ఉండటమే తల్లి పేరు ప్రదర్శించే ఘట్టాలలో కూడా



సవయుగ పిక్చర్స్ వారి సాంఘిక చిత్రం 'జ్యోతి' లో జి. వరలక్ష్మి, పిల్లలకు పాఠం చెబుతున్నది.

ఈమె పసుపుగా ప్రవర్తిస్తుంది. ఏ కూతురు ముఖపడాలని ఈమె అనుకొని పట్టుదలకి దిగిందో - ఆ కూతుర్నే మరిచిపోయి పట్టుదలనే పట్టుకొని ఈమె సాగుతుంది. పేరులు పడ్డాక యశోద గోపికి అన్నం తీసుకు వెళుతూఉంటే ఈమె సహించ లేకపోయింది. కూతుర్ని వారించింది. లాభం లేకపోయింది. తన క్షతువుకి తన కూతురు అన్నం పెడుతూఉంటే - ఆ పెట్టెది తన కూతురని ఆమె విస్మరించి - ఆమె మీద అల్లుడితో ఫిర్యాదు చేస్తుంది. అంత దాకా పోయింది. ఆమె తల్లి పేగు.

ఈ మనస్తత్వం - మాతృప్రేమ సమస్యలో అవతల భాగాన్ని బాగా తూకంలో ఉంచింది. ఇక దుర్గమ్మ పాత్ర కథకి తోడ్పడడం కూడా యితో క్లాఫునీయంగానూ ఉంది. దుర్గమ్మ వచ్చి ఆ కుటుంబంలో అగును పెట్టకుండా ఉంటే, గోపీ గర్భ కోప ప్రదర్శనాలు, విధ్వంసనోద్యమాలు సాగినన్నట్లు సాగి చల్లబడేవి. గాని ఈమె రాకవల్ల ఆ కుటుంబంలో ప్రశాంతత చిచ్చి - పేగులు పడడం దాకా పోయింది. ఈమె లేకపోనే కథ సడవదు.

ప్రధానపాత్రలకి అండగా నిలబడి కథని ఉపపాత్రలు నడిపిస్తే - అది హర్షించ తగ్గట్లు ఉంటుంది. గాని కొన్ని చిత్రాలలో ప్రధాన పాత్రలను మించిగిసి ఉప పాత్రలు కథని నడుపుతాయి. కథని నడిపడమే ముఖ్యమైనప్పుడు ఇది సమర్థనీయమైనా, ప్రధానపాత్రల పరిపోషణలో లోపం వచ్చేటంత బాగా ఉన్నవాడు ఔచిత్యం భంగం అవుతుంది. "స్త్రీ సాహసం"లో రాణిపాత్ర, పేరుకి ఉపపాత్రగా ఉండవలసినా, ప్రధాన భూమికన్నా ఉన్నతి మైనది. మనోహరి ఉత్తమక్షత్రియ కన్య. తాను వలచిన యువకుణ్ణి పతిగా నోచుకొనేందుకు అతడు విధించిన మూడు షరతులని పూర్తిచేయడానికి సవాలు చేస్తుంది. అయినా ఆ మూడు షరతులు ఆమెకి మారుగా రాణియే పూర్తిచేస్తుంది. ఒక్క పసరాకు తేవడంతప్ప మనోహరి షరతులు నిర్విఘ్నంగా సాగడానికి ఆట్టే పనికిరాలేదు. రాణి తన మానాన్ని పోసి, మాణిక్యభవనం కట్టిస్తుంది. తన చాక

చక్కాన్ని ప్రదర్శించి, కోమలిని దండయ్య చెరనుండి విడుదలచేసి, మూడో షరతు పూర్తవడానికి పిలుగా శిక్షప్రదేశానికి తీసుకొస్తుంది. ఇక ఎటొచ్చి షరతులో గర్భం దాల్చువలసినదీ మనోహరిగా విధించబడడంవల్ల ఊరుకొంది గాని లేకపోతే రెండో షరతు కూడా ఆమె పూర్తిచేసి వుప్పులో మనోహరికి అది సమర్పించేది. ఇంతకూ రెండో షరతు పూర్తవడానికి తగిన తతంగం అయిన గూడారం లోకి పంపడం - దుస్తులు అసవాలుకి దాచడం మొదలైనవి అన్నీ రాణియే చేసింది. ఇంతి కథ ఉపపాత్రవల్ల నడవడం మంచిచేనా? దర్శకుడు, రచయిత ఆ పాత్రని ఉపపాత్రకింద పరిగణించక పోయినా ప్రేక్షకులు పరిగణించుతారు. రాణి మనోహరికి ప్రాణం కావచ్చు. అయినా ఉత్తమక్షత్రియకాంతగా చిత్రం చుబడిన కథానాయిక చెయ్యవలసిన పనులన్నీ ఉపపాత్ర చెయ్యడం, చుబుగా ఉండిదు. కథ పేరు 'స్త్రీ సాహసం' అనడంన్న మిత్రగర్భం అనే అర్థంవచ్చేది పెడితే రాణి కథానాయిక అయి యిన్ని పనులు చేసినా సమంజసంగా ఉండేది. రాణి కూడా స్త్రీయే కనుక ఈమె చేసినది కూడా సాహసమే కనుక కథకి పేరు తగినది అని సమర్థించవచ్చు గాని - "స్త్రీ సాహసం" అనగానే ప్రేక్షకులు పేరులోని "స్త్రీ"ని కథానాయిక కింద జమ కడతారు.

పేరుకి కథకి సంబంధంలేని చిత్రాలు లేకపోలేదు. వాటి ప్రసక్తి లేదు. కథ బాగుండి, పరిపోషణ చక్కగా ఉండి - ఔచిత్యం తలవెంట్రుకనానిలో భంగం అయినట్లు కనబడితే పాత్రల స్థానాన్ని నిర్ణయించడంలో విమర్శకుడు సానుభూతి ప్రదర్శించడానికి వీలులేదు.

కథారచనలో పటుత్వం, నిర్మాణంలో చాకచక్యం లేకపోబట్టి - కొన్ని చిత్రాలలో ప్రజ్వలించ వలసిన ఉపపాత్రలు నిపురు కప్పినట్లు నిర్లవంగా కనిపిస్తాయి. కాని ఆ పాత్రలని అభినయించిన నటీనటులు తమ ప్రతిభవల్ల కొద్దిగా ప్రాణం పోయడం కద్దు. నిగోషిలో చంద్రయ్య, మాయలమారిలో కురవంజి యిందుకు ఉదాహరణలు. నిర్మల బ్రతుకు కడంగండ్లపాలవడానికి చంద్రయ్య మంచిసాధనం. ఇందుమతి కష్టాలుగట్టేక్కడానికి కురవంజి సహాయం అత్యవసరం. ఈ రెండు చిత్రాలూ తిక్కన హంశాలలో రాణించినట్లయితే ఈ పాత్రలు ఆ చిత్రాలకి మెరుగు పెట్టేవి.

ఉపపాత్రలు చిత్రానికి ప్రాణం పోసి నట్టే - ప్రాణాన్ని కూడా తియ్యగలవు. విజయవంతంకాని చిత్రాలలో చాలావరకు ఈ వ్యాస రచయిత వీక్షించలేదు కాబట్టి ఉదాహరణలు చూపడానికి ఆ స్కారం లేదు. చిత్రం దెబ్బతినడానికి పూర్తిగా కారణభూతం కాకపోయినా, అనవసరంగా, ఇటుకథకూ అటు సమస్యకూ సంబంధంలేని పాత్రలు మన చిత్రాలలో తరచుగా కాకపోయినా అరుదుగా ఈ సంవత్సరం కనబడ్డాయి. పేరంటాలులో సంతోషం కనబడ్డాయి. పేరంటాలులో మాలతి వేసిన పాత్ర (పాత్రపేరు గుర్తులేదు) ఆ చిత్రానికి వివిధంగానూ అవసరంలేదు. రెండు మూడు దృశ్యాలలో నాలుగైదు సంభాషణలు కానిచ్చి, ఒక పాట పాడడం తప్ప యీ పాత్ర చేసినపని వేరేలేదు. ఒక వేళ కుటుంబయ్య వేరేపెళ్లి చేసుకోదలచినవాడు కావలసిన యింకో అమ్మాయిగా ఈ పాత్ర అవసరం అని రచయిత దర్శకుడూ (ఇద్దరూ ఒకరే) భావించినా అది చిత్రంలో ఫలితంలేదు. ఈ మాత్రం బాదరాయణ సంబంధం ఉండి కనుక ఈ పాత్ర చిత్రం ప్రాణం తీసింది అని చెప్పలేక పోతున్నాం. చిత్రానికి గాయం మట్టుకూ చేసింది అని చెప్పవచ్చు.

సూదామిని చిత్రంలో రెండు ఉపపాత్రలు ఒక సమస్యని అడ్డుతంగా చిత్రించగల అవకాశాలు ఉన్నాయి గాని దర్శకుడూ రచయితా కొద్దిగా చిన్నచూపు చూడడంవలన ఆ విషయం చిత్రంలో రాణించడం మాట అటుంచి, క్లుప్తంగా ద్వితీక ముగలేదు. బోధాయనుడూ, కాలభైరవుడు యిద్దరూ మంత్రసిద్ధులు. అయినా అందులో మొదటివాడు తన మంత్రశక్తిలను - లోకకల్యాణం కొరకు వినియోగిస్తాడు. రెండోవాడు స్వార్థంకొరకు, కామ తృప్తికి వాడుకొంటాడు. యిద్దరూ కథకి కావలసినవారే. వీరిలో ఒకరి ముంచిన, రెండోవారి చెడనీ తూకం వేసి నట్లు దర్శకుడు ప్రదర్శించడానికి అవకాశం కల్పించిఉంటే బాగుండేది.

మొత్తంమీద ఈ ఏడు విడుదలయిన రెండు డజన్ల చిత్రాలలో కొద్దిపాటి చిత్రాలలో నయినా - ఉపపాత్రల చిత్రణ చక్కగా ఉన్నందుకు ఆయా రచయితలు, దర్శకులు ప్రశంసనీయులు. చిత్రవిజయానికి కథ ఆయువుపట్టు అని ప్రగాఢంగా తెలివిడి కావడంవల్ల యికమీదటి చిత్రాలలో ఉపపాత్రల పరిపోషణలో నిండు తనం కనబడే అవకాశాలు ఉండవచ్చు అన్న ఆశాభావం మొలకెత్తడం ముదావహం.



గనోక్స్
అన్ని సెగలకు గంటలలో గుణము
ఈశ్వర ఫార్మసి ఔషధమండ్రె.

కాంచనద్వీపం

(32-వ పేజీ తరువాయి)

ఒకళ్లని పేల్చేయటం, సముద్రంలోకి తోసేయటం.”

“పాపం చంపట మొందుకురా, సిల్వర్?” అన్నాడొకడు.

“ఏం చెయ్య మంటావ్? తన్నదియ్య, బయల్దేరాడోయ్ ఏనుక్రీస్తు. అక్కడ ఆ లంకలోనే వదిలేద్దామంటావా? స్క్రింట్ గాని, బిల్లిజోన్స్ గాని అయితే అల్లాగే చేసేవారు. కాని నేను పెద్దమనిషిని. నాకూ దమూ, ధర్మం, నీతిజాతీ వున్నాయి. అంచేత నన్నడిగితే వాళ్లని చంపేయ్య మంటాను. వాళ్లు లంకలోనుంచి ఎల్లాగో బయటపడితే మన పనేమవుతుంది? నేను గుర్రాల కోచ్ లో దర్జాగా కూర్చుని పార్లమెంటుకు పోతూ వుండగా ఈ జమీందారు, ఈ డాక్టరు, మళ్ళీ నాకంట పడటం, నన్ను కోర్టుకు లాక్కెళ్లటం, నామెడకి ఉరి తాడు చుట్టుకోవటం—ఈగోలంతా నేను పడలేను. అంచేత ధన్ ధన్ పేల్చడమే పద్ధతి.”

“సిల్వర్! నువ్వురా మొగాడివంటే,” అని ఒకడు ఎంతో మెచ్చుకుంటున్నట్టు అన్నాడు.

“చూద్దువుగానిగా, సమయం వచ్చినప్పుడు, తన్నదియ్య. నే నొక్కటే కోరుతున్నాను. తెలానీ గాణ్ణి నా కిచ్చేయండి. వాణ్ణి చంపాలని ఎన్నాళ్లనించో ముచ్చట పడుతున్నాను. ఇజ్రాయెల్! కెప్టెన్ స్మాలెజ్ ని కావలిస్తే నువ్వు తీసుకో. ఏం? అరే అబ్బీ, డిక్! అదుగో ఆ పీపాలో ఆపిల్ పండేమన్నా వుంటే ఒకటి ప్లా. నాలిక దురదగా వుంది.”

ఈ మాట వినేసరికి నాకు ఊహాతీతమైన భయం

పుట్టింది. మనుషుల్లో ఇంత కూరు లుంటారని నేను ఎప్పుడూ ఊహించ లేదు. సిల్వర్ “ఆపిల్ పండు తీసుకుర” మృగంగా నే నా పని అయిపోయిందనుకున్నాను. డిక్ కూర్చున్న వోటనుండి లేవడం వినిపించింది. కాని నా అదృష్టం బాగుండటంవల్ల ఇజ్రాయెల్ వాణ్ణి ఆపాడు.

“సిల్వర్! ఇప్పు డా చెత్తంతా ఎందుకు లెద్దా? కాస్త రమ్ తెప్పించు, తాగుదాం,” అన్నాడు ఇజ్రాయెల్.

“డిక్! ఇవిగో తాళం చెవులు. పోయి రమ్ తీసుకురా,” అన్నాడు సిల్వర్.

అప్పుడు నా కళ్ళమొంది, చచ్చిపోయిన తండ్రి లుకు రమ్ ఎక్కణ్ణించి వచ్చేదో. బహుశా సిల్వర్ మిస్టర్ యారోను వదిలించుకోవాలనే ఉద్దేశంతో అతనికి రమ్ అందించి వుంటాడు.

డిక్ అవతలికి వెళ్లగానే ఇజ్రాయెల్ సిల్వర్ నేదో మెల్లిగా అడిగాడు. సిల్వర్ ఏదో సమాధాన మిచ్చాడు. ఒకటి రెండు ముక్కలు మాత్రం స్వప్తంగా వినిపించాయి. “ఉహూ, ఇంకెవ్వరూ మనతో చేరరు,” అని సిల్వర్ అన్నాడు. దాన్ని బట్టి ఓడమీద కొండ రైనా మేము నమ్మదగిన మనుషు లున్నారని గ్రహించాను. డిక్ రమ్ పాతలు తీసుకుని తిరిగి రాగానే అంతా తాగారు.

ఇంతలో సరంభీమీదనుండి కేకలు వినిపించాయి. “ఎ హేయ్, నేల అదుగో, నేల” అని ఎవడో అరుస్తున్నాడు. పంటనే ఆపిల్ పీపావద్ద సమావేశమంతా చెల్లాచెదరైంది. దడదడ కాళ్లు తొక్కుకుంటూ

అంతా సరంభీమీదకు పరుగెత్తారు. నేను “అమ్మయ్య” అని నిట్టూర్పు విడిచి పీపాలోనుండి బయటికి దూకాను.

(ఇంకా వుంది.)

ఉత్తమశైవ మతగ్రంథము

పండిరాధ్యచరిత్ర

వెల 5-0-0 లు

ప్ర్యాకింగు పోస్టేజీ 1-4-0



'నా మొదటిసవల'

(36-వ పేజీ తరువాయి)

ముగిశాయి. భోజనాలు, ప్రసాదాలు ముగించుకుని సరంజామా తీసుకుని చెరువు గట్టు చేరుకున్నాము. చేరుకుంటూనే జట్లు జట్లుగా ఏర్పడి తూటాలు, జవ్వలు కాల్చడం ప్రారంభించాము. మా జట్టుకి నేను నాయకుణ్ణి. అందుకని మా అస్త్రాలన్నీ నా వద్దనే ఉన్నాయి.

అయితే ఆపడాది మా ఏర్పాట్లన్నీ అనుకోని విధంగా తలక్రిందులైనాయి. అదే చెరువుగట్టుమీద రూరల్ డిస్పెన్సరీ ఉంది. డాక్టరు గారు కోపిస్టి. తొందరపాటు ఎక్కువ. అసలే కోతి...వంటివాడు కొత్తగా పెళ్ళయింది. డిస్పెన్సరీ ముందుగదిలో పెట్రోమాక్యులైటు పెట్టుకుని భార్యతో కారము ఆడుతున్నాడు. డిస్పెన్సరీ గుమ్మం బండ్లా తీసిఉంది. ఆయన నివాసం కూడా డిస్పెన్సరీలోనే.

నేను వేసిన తూటా ఒకటి ఎలా వెళ్ళిందో సావిట్రి ప్రవేశించి, డాక్టరు గారి బుర్రచుట్టూ ప్రదక్షిణం చేసి, ఝుయ్యిమని ఆయన భార్య చీర

చెరుగులో దూరింది. వెంటనే దాని భరతం పట్టాడు. ఆయన శ్రవణ రుద్రుడై పోయాడు. భార్యచేత కాల్పించడానికి ఊళ్ళో దుకాణంలో కొన్న అరడజ్జ్ చిచ్చుబుడ్లలో ఒకటితీసి, అది వెలిగించి, నామీద దాడిచేశాడు. అంతవరకు డాక్టరు గారింట్లో తమాషా చూస్తున్న నేను ఆయన కేకలు విని, నిలబడితే మర్యాద దక్కదని పరుగు ప్రారంభించాను. ఆయన ఇక నన్ను తరిమి పట్టుకోలేక ఆ వెలుగుతున్న చిచ్చుబుడ్డి విసిరి కొట్టాడు. అది నా వీపుమీద బద్దలైంది. వీపు అక్కడా అక్కడా కాళింది. నేను మరెక్కడా ఆగకుండా ఇల్లు చేరుకున్నాను.

నేను పారిపోవడంతో నా జట్టు ఓడిపోయింది. నా దగ్గర ఉన్న తూటాలు జవ్వలు ఆచీకటిలో కిందపడిపోయాయి. వాటిని ఎవరో చేజిక్కుంచుకుని హాయిగా కాల్చుకున్నారు.

మాసరదా అంతామంట గలిపిన ఆ డాక్టరుమీద ఎలాగైనా పగ తీసుకోడానికి ఆలోచించాను. వీపు కాల్చినందుకైనా తగిన శిక్ష విధించాలనే నిశ్చయానికి వచ్చాను. చాలా ఉపాయాలే తట్టాయి. వాటిలో ఒకటి. మాపాలేగుకి నాలుగణాలిచ్చి డాక్టర్ని కొట్టించడము. కాని అవే నాకు రుచించలేదు. ఇతరుల ద్వారా పగదీర్చుకోవడం చేతకాని తనం అనిపించు కుంటుంది. దాని వల్ల సంతోషమేమీ కలుగదు. డాక్టర్ని స్వయంగాకొట్టి తిట్టడానికి తగినంత బలం లేదాయె. ఇతర

విధాలుగా ఆయనమీద పగతీర్చుకుంటే ఊళ్ళోవాళ్ళు మా వాళ్ళు కూడా నన్ను బతకనివ్వరు. ఊళ్ళో అందరికీ ఆయనే వైద్యుడు. అప్పుడు తట్టింది నవల వ్రాద్దామని. ఇంత మహాకోపం తీర్చుకోడానికి ఓకథో గిథో అయితే ఏం సరిపోతుంది?

అనుకోడమేమిటి, వ్రాసేయ్యడమేమిటి? ఆనవలలో కథానాయకురాలు ప్రేమలత అనే అమాయక బాలిక. పరమ సౌందర్యఖని. కథానాయకురాలిని హింసించి, తనవల్లనే వేసుకుని పెళ్ళి చేసుకోడానికి ప్రయత్నించిన దుర్మార్గుడు డాక్టర్ ఫౌమ్ (డాక్టరు అసలు పేరు పనికిరాదని బెంగాలీ పేరు పెట్టాను. అది బెంగాలీ డిటెక్టివ్ కథలో ఒక హంతకుడి పేరు) ప్రపంచంలో ఉన్న దుర్మార్గులు లక్షకాలన్నీ ఆ డాక్టరుకి కట్టబెట్టాను. డాక్టరు నలభై ఏండ్లు ఆ బాలికని రక్షించి, వివాహం చేసుకున్నది నేను. ఆ విధంగా డాక్టర్ని భంగపరిచి, పగ తీర్చుకున్నాను. ఈ కథకి తలపని తలంపుగా మరొక రకమైన పరిణామం సంభవించింది. ఆశురువాత తరువాత మా ఊళ్ళో డాక్టరుకి నాకు స్నేహం కలిసింది. ఆశురువాత అతను ఎంతో మంచి వాడయ్యాడు. అందుచేత ఆనవల అచ్చు వేయించడం స్నేహితుడికి అపచారంచేసినట్లవుతుందని దాన్ని చింపి వాణే శాను. అదిగో ఆ విధంగా నేను సాహిత్య ప్రపంచంలో అడుగు పెట్టడానికి ఒక రకంగా దీపావళి కారణమైంది.



మన్నెకకు, అందమునకు
పనితనమునకు

"వరల్డ్" డ్రైబ్బాటర్
రేడియో

దొంగ చోటు: —

రేడియో లేబరిటరీస్
పార్కురోడ్డు :: విజయవాడ.

జీవనభారం

(22-వ పేజీ తరువాయి)

సండుకుంటే యింత కష్టంగా వుండేది కాదు. కాని అది అవార్థం.

రామగోపాలం దినదిన ప్రవర్థమాన మాతున్న కుటుంబభాగ్యతలు, అవున రాలు మాన్తూ వూహిస్తూ బెంగపెట్టుకున్నాడో, అనపియం దురున్నాడో, కోపగించి ఎదుర్కోవడం చేడో ఏమహా కార్యాంతరంలో లీనమయ్యేదో కాని అకస్మాత్ గా అంతర్నికుడై జాడతెలియని ఏ ప్రదేశానికో చేరుకున్నాడు—

గొండెక్కగా పీడించుకు తింటూ వచ్చిన భార్య ఏళుమ్మా ముత్తుకుంటూ, శాశునాగ్గాలు పెడుతూ పుట్టింటి దారి పట్టింది. తమ్ముడు వారాలకు కుదిరి ఎలాగో చదువు కోసాగాడు. విభవ అక్కా స్వగ్రామం చేరుకుంది. యిందరూ ఎల్లిన సంగతి సందర్భాలు అందరూ ఎరుగుదురు. రామగోపాలం మాత్రం ఎందుకు ఎక్కడికి ఇలా నిల్చేతుకంగా ఎల్లిపోయింది ఎవరికి సరిగా బోధపడలేదు. తలోవిధంగా భావన చేసికొని సమాధానపడ్డారు. అంతే—

ఏడాది తరువాత రామగోపాలం చదువుకుండే గోజుల మట్టిరికొన్ని చుల్లా కలుపుకొని ఆమె యింట్లో బైరాయిం చేడనే సంగతి బయటపడింది.

త్రైవిశవక్ వయస్సిని, విగతభర్త్యుకడైన విశాలాక్షి, సతీపరిత్యజియైన సంచరింశ ద్వర్వయవ్యనుడైన రామగోపాలానికి ఆశ్రయమిచ్చింది. కడుపునిండా తిండి సక్కుని బట్టి, నదువుకునేగురు కావలసిన పుస్తకాలు, వివాదకాలశ్రేణినిక్షన ధనం యిస్తూ, ఇబ్బయిల్లాలు అన్నీ తీస్తే తగిన వుపచారాలు చేస్తూ తనింటి వుండుకుంది.

లోకం ఆతన్ని గుమ్మరిపోసింది. అయితే శోభింసనాడు, యింట్లో అంతో ప్రసూదకు డెనదగిన రామగోపాలం ఎందుకిలా చేసేడు?

మనిషికి కావలసిన డబ్బు, చగువు, తిండి, బట్ట యిల్లు యిల్లాలు వీటికోసం రామగోపాలం పాటుపడ్డాడు. అయితే

యీ అవునరాలు పొందగలగటం బహు తనూమే.

డబ్బుంటే మిగిలినవన్నీ వస్తాయి. చగువుంటే డబ్బు గడించవచ్చు. డబ్బుంటే తిండి బట్ట వస్తాయి. ఆరెందూ వుంటే యిల్లు కుదురుతుంది. ఇల్లు జాత పక్షాణి యిలా అవునరం కలుతుంది. యివన్నీ సరిప్రాప్తమయ్యే అనేసర్గి డబ్బు గొక్కట మవుతుంది. డబ్బుకి యిబ్బందిరాగానే తిండి బట్టలో లోపం యేర్పడుతుంది. అప్పుడు యిల్లు యిల్లాలు చిన్నపోతాయి. అవి చిన్నబోతే వాటి య జమాని తిరస్కృతుడైతాడు. యిన్నీ లభించడంకోసం చేసిన యత్నమూ భంగపాటు చెందటం ప్రారంభిస్తుంది. ఆ జీవనభారానికి అంతూ పొంపూ వుండదు. రోజూ భారమే— మళ్ళా శ్రేణిక చేసుకోవడం—మళ్ళా భారం— యిలా నిర్విరామమయిన యాతనలో జీవనం కృంగి కృశిస్తుంటుంది.

అయితే రామగోపాలం ఆఖరికి విశాలాక్షి దగ్గరకు పారిపోవలసి వచ్చింది. అతడా శీవితాన్ని యిష్టపడ్డాడు. అతడు మంచి ఆశయాలు కలవాడే ననుకొంది. గౌరవనీయుడు, సహృదయుడే అని తలవ్వండి. అలాంటి వ్యక్తి విశాలాక్షి పాదసద్గుచారణ చక్రవర్తి అవలసినవచ్చిందెందుకా అని అతగా ఆలోచించసక్కురలేదు. అతని జీవితసఖరికధనం మొదటినుంచి పరిశీలిస్తే బోధపడుతుంది.

జీవనభారానికి వరచి తట్టుకోలేక తికమకలుపడేవారు యీ అనంత భూవలయంలో కోట్లాదుకోట్లున్నారు. వారందరూ యిలాగే అయిపోతున్నారా అంటే నే సవాదవ్యలేను. కొందరేనా యిలా అవుతున్నారని నేను ఘంటా పథంగా చెప్పునది మీరు కాదనలేరు. మీరూ నేను కూడా యింట్లో ఎప్పుడైనా గొంగరిపోవలసిరకూడదా? అయితే అంగురు మనం బహుముఖయూతనలోపడి ముమ్మరంగా నలిగిపోతున్నా, సహనంతో జీవితాంతమా శ్రమించవచ్చు— అటువంటప్పుడు మనం రామగోపాలంకంటే అట్టే గొప్పవాళ్ళమని మాత్రం విజ్ఞప్తిగతం—

మనం తలలు వ మనుంటాం జీవన భారంతో— కానీ అత నిలా బెంగపెట్టుకొని పారిపోము. మనం మనుష్యులం. అతన్ని బహుశా సతనమయిన మనుష్యుడనాలేమె? అందుకు కారణం మనకూ తనకూ సంబంధించిన జీవనభారమే—

ముచ్చటైన శ్రీవర్ణ ముఖచిత్రము.. అనేక సినీమా చిత్రములు... చిత్ర విచిత్ర కథలు మున్నగు వాటితో ఆకర్షణీయంగా తయారై వెలువడినది—

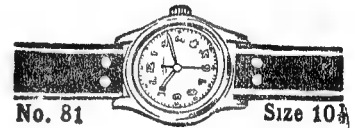
“రంజని”

* దీపావళి సంచిక * విడిదంగిక 0-6-0 మాత్రమే! నిజంట్లు లేని అన్నిచోటా కావాలి! 25% కనీమార్గ మనహాయింతుకొని డబ్బు పనికి తే కోరినన్ని కాపీలు పంపుదుము

Manager ; RANJANI,
Kachiguda, HYDERABAD, DN.

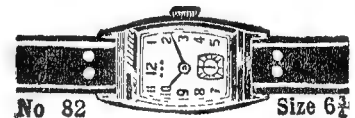
నిజమైన స్విస్ వాచిలు

ఒక్కొక్కటి 10 మెండు గ్యారంటీ.



No. 81 Size 10 1/2

4 జూయల్స్ క్రోం రు 16 నువీరియర్ రు 81
.. వెంటర్ వెండ్ రు 20 రోల్స్ గోల్డ్ రు 22
15 జూవెల్స్ ఛాస్ రు 60 రోల్స్ గోల్డ్ రు 70



No. 82 Size 6 1/2

5 జూయల్స్ క్రోం రు 30 రోల్స్ గోల్డ్ రు 33
15 జూ. రోల్స్ గోల్డ్ రు 45 నువీరియర్ రు 48



No. 83 Size 6 1/2

5 జూయల్స్ క్రోం రు 22 రోల్స్ గోల్డ్ రు 25
15 .. క్రోం రు 40 రోల్స్ గోల్డ్ రు 48
జర్మన్ పాకెట్ వాచ్ రు 12 నువీరియర్ రు 16



51 మాడల్ గోల్డ్ వాచ్ రు 6 నువీరియర్ రు
పోస్టి ప్యాకింగు రు 1/- అదనం.

MODEL PENSUPPLIERS,
Post Box 6772, Calcutta-7.

సువర్ణ మేహ పంగరాజీయం

బలహీనత, నదుమనోహర, కీళ్ళనోవ్వులు కాళ్ళమంటలు, మూర్చ, నోటిపూత, రక్త విరేము, అతిమాత్రము, మధుమేహము, ధాతునష్టము, జీర్ణించిన గనేరియా, త్రిలశ్యేత, రక్తప్రదర్ములు మొ॥ సమస్తమేహములకు రామణాము. తలం రు 12/- పి. పి. అ 14.

ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్, విజయవాడ-2.

కౌంటర్ ఆఫ్ మాంటర్ క్రీస్తా అల్లెగొండర్ ధ్యమా

69

వద్దు లీదరికి అంత్యక్రియలు జరిపి ఇంటికి తిరిగి రావడం తోనే విల్ ఫర్డ్ ఫ్రాంజ్ తో వివాహ ప్రసక్తి తెచ్చాడు. “ఫ్రాంజ్! మీరు మా అత్తగారి తుది కోరిక విన్నారా! వాలంటిన్ వివాహం ఇంకంత మాత్రం జాప్యం చెయ్యకూడదని ఆమె చెప్పి పోయింది.”

“కాని ఇంత దుఃఖంలో మునిగి ఉన్న వాలంటిన్ పాపం...”

“ఆ తుది కోరికను శాల్గించడంకంటే వాలంటిన్ కి మరొక ముఖ్య కర్తవ్యం ఏ ముంది? ఆమె అభ్యంతరం ఏమీ ఉండదు.”

“అయితే, నాకూ అభ్యంతరం లేదు. మీరు అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేయండి.”

“ఏర్పాట్లు ఇది వరకే జరిగిపోయాయి. ఇవాళే కంట్రాక్టు పైన సంతకాలు పెట్టవచ్చు. సెంట్ మిర్రాన్ దంపతుల ఆస్తి అంతా వాలంటిన్ కి ఇవ్వాలనుచే సంక్రమిస్తుంది. వివాహానికి పెద్ద అడంబరం అవసరంలేదని నా ఉద్దేశం.”

“అదే నా ఉద్దేశం కూడా” అన్నాడు ఫ్రాంజ్.

“అయితే మీరిక్కడే ఉండండి. అరగంటలో న్యాయవాదిని పిలిపిస్తాను. గంటలో సంతకాలు చేసేయ్యవచ్చును. సాయంకాలం వాలంటిన్ తన ఆస్తి వివరాలు చూసుకుంటుంది.”

“నా మిత్రులు ఆల్బర్ట్ కి, చాతో—రీనాకి కూడా కబురు పంపండి. నా పక్షాన వారిద్దరూ సాక్షులుగా ఉంటారు.”

“క్షణంలో వారిని పిలిపిస్తాను. మీరిక్కడే ఉండండి.” అంటూ విల్ ఫర్డ్ లేచి లోనికి వెళ్లాడు. వెంటనే వాలంటిన్ కి కబురు పంపాడు.

వార్త వినే సరికి వాలంటిన్ నిశ్చేష్టురాలయింది. గబగబ తాతగారి గది వంకకు పరుగు తీసింది. కాని ఇంతలోనే విల్ ఫర్డ్ ఆమెను సమీపించి సావడిలోకి నడిపించుకు వెళ్లాడు. ఫ్రాంజ్ లేచి ఆమెకు అభివాదం చేశాడు.

అరగంటలో న్యాయవాది, సాక్షులు వచ్చారు. నయర్ టైర్ తన చరాస్త్రని వాలంటిన్ కిగాని మరెవ్వరికిగాని ఇవ్వకుండా దానం చెయ్యడానికి మరణ శాసనం వ్రాసి ఉంచినట్లు ఫ్రాంజ్ కి తెలియపరచబడింది. విల్ ఫర్డ్ ఇలా చెప్పాడు. “కాని దీనివల్ల మీరు చింతించ నవసరం లేదు. మీపట్ల నా తండ్రి గారు విముఖులని సంకోచించ నవసరం లేదు. అసలు వాలంటిన్ వివాహంచేసు కోడలు ఆయన కిషం లేదు.”

విల్ ఫర్డ్ మాటలంకా ముగియకముందే వెనుక తలుపు తెరుచు కుంది. బారోయ్ లోపలికి వచ్చాడు. వచ్చి అందరి వంకా ఒక సారి చూశాడు. ఫ్రాంజ్ వంక తిరిగి “నయర్ టైర్ తమతో వెంటనే మాట్లాడాలట. పిలుస్తున్నారు.” అన్నాడు.

విల్ ఫర్డ్ ఉలిక్కిపడ్డాడు. హిలాయ్ విల్ ఫర్డ్ తెల్లదోయింది. “ఇప్పుడెలాగ? ఏలేదని చెప్పు” అన్నాడు విల్ ఫర్డ్ తడబడుతూ. ఫ్రాంజ్ ఆశ్చర్యపడ్డాడు. బారోయ్ పరిచారకుడే

అయినప్పటికీ యజమానుల్ని లక్ష్యపెట్టకుండా తిరిగి ఫ్రాంజ్ తో అన్నాడు. “ఇప్పుడే మిమ్మల్ని రమ్మని అంటున్నారు. తరవాత కాదు.”

విల్ ఫర్డ్ వాలంటిన్ వంక తిరిగి “నువ్వు వెళ్లి చూడమ్యా! ఆయన కిప్పడు అంత అవసరం ఏమీ వచ్చిందో కనుక్కో.” వాలంటిన్ లేచి వెళ్ళబోతుండగా విల్ ఫర్డ్ “ఆగు” అన్నాడు ఆగు. నేనే వెళ్లి కనుక్కుంటాను.

“ఉండండి” అన్నాడు ఫ్రాంజ్. “నయర్ టైర్ నాకే కబురు పంపారు. నే వెళ్లి ఆయన్ని దర్శిస్తాను. నాపట్ల ఆయనకు విముఖత పోగొట్టడానికి ఇంతకంటే మంచి అదను మరొకటుండదు. ఫ్రాంజ్ లేచి వాలంటిన్ ని అనుసరించాడు. వారిద్దరి వెనకా విల్ ఫర్డ్ వెళ్లాడు.

ముగ్గురూ నయర్ టైర్ గది ప్రవేశించగానే బారోయ్ వెనుకనే తలుపు మూసి గడియ చేశాడు. నయర్ టైర్ ఒడిలో కాగితాల కట్టాకటి ఉంది. విల్ ఫర్డ్ తండ్రిని సమీపించి ఇలా అన్నాడు.

“ఫ్రాంజ్ తో మీరుమాట్లాడాలన్నారట. ఇరుగో ఫ్రాంజ్ వచ్చారు. ఇప్పుడైనా ఈ సంబంధానికి మీరు సమ్మతిస్తారనుకుంటాను.”

తండ్రి కన్నులలో రోషం చూసే సరికి విల్ ఫర్డ్ వోణుకు వుట్టింది వృద్ధుడు వాలంటిన్ ను దగ్గరికి రమ్మని సంజ్ఞ చేశాడు. ఆమె సమీపించగానే పత్రాల వంక చూపాడు. వాలంటిన్ పత్రాలు తీసుకుంది. తరవాత వృద్ధుడు ఫ్రాంజ్ వంక చూశాడు. వాలంటిన్ పత్రాల నతనికిచ్చింది. “మీరిది చదవాలని మా తాత గారి ఉద్దేశం” అంది వాలంటిన్.

ఫ్రాంజ్ కట్టవిప్పి చూశాడు. “పైకి చదవండి” అంది వాలంటిన్.

“1815 ఫిబ్రవరి 5” అని చదివాడు ఫ్రాంజ్. ఒక్క ఊరి ఆలోచించి, వృద్ధుని చైత్ర తిరిగి నా తండ్రి హత్య చెయ్యబడిన రోజు” అన్నాడు.

ఆ నాటి బోన పార్టిస్ట్ కళ్ళికి చెందిన ముఖ్య నాయకులు ముగ్గురు కలిసి వ్రాసిన పత్రం అది. ఫ్రాంజ్ తండ్రి ఆయన జనరల్ క్వీన్నెల్ హత్యకు సంబంధించిన వృత్తాంతం అందులో వివరించబడింది.

అప్పటికి నెపోలియన్ చక్రవర్తి ఎల్కా ద్వీపంలో ఖైదీగా ఉన్నాడు. అక్కడనుంచి తప్పించుకుని తిరిగి ఫ్రాన్స్ నింహాసనాన్ని ఆక్రమించుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. చక్రవర్తి పక్షాన పార్టిస్ నగరంలో బోన పార్టిస్ట్ కళ్ళి ఒకటి తీవ్ర కృషి చేస్తోంది. ఆ కాలంలో ఒకనాడు, అనగా 1815 ఫిబ్రవరి 4 వ తేదీని ఎల్కా ద్వీపం నుంచి బోన పార్టిస్ట్ కళ్ళి ఒక లేఖ వచ్చింది. ఫ్రాన్స్ రాజు లూయీ పక్షానికి చెందిన జనరల్ క్వీన్నెల్ రాజు నెదిరించి నెపోలియన్ పక్షాన చేరుకున్నాడని లేఖలో తెలియపరచబడింది. క్వీన్నెల్ ను విశ్వసించి క్లబ్ లో చేర్చుకో

వలసిందని బోసపార్టీస్థులకు ఆ లేఖలో ఆదేశ వివృతమిడి. ఆ రోజే సాయంకాలం క్వీస్మెల్ను కబ్ అగ్గితుడు ఆహ్వానించాడు. క్వీస్మెల్ సమ్మతించాడు. చీకటి పడిన తరువాత ఒక బగ్గీ వచ్చి క్వీస్మెల్ ఇంటి ముందు ఆగింది. క్వీస్మెల్ బగ్గీ ఎక్కి కూర్చున్నాడు. బగ్గీ కొంత దూరం వెళ్లిన తరువాత ఆగింది. ఒక వ్యక్తి వచ్చి బగ్గీలో ఎక్కాడు. క్లబ్ లో చేరదలచుకున్నవాడైతే క్వీస్మెల్ కొన్ని కట్టుబాట్లకు లొంగవలసి ఉంటుందని ఆ వ్యక్తి తెలియపరిచాడు. క్వీస్మెల్ సమ్మతించాడు. వెంటనే మాత్రం వ్యక్తి రుమాలు తీసి క్వీస్మెల్ కళ్లకు గంఠ కట్టాడు. బగ్గీ సాగిపోయింది.

క్లబ్ లోనికి ప్రవేశించగానే క్వీస్మెల్ను చేయిపట్టుకుని నడిపించుకుని వచ్చిన వ్యక్తి రుమాలు తీసివేశాడు. తన మిత్రులని భావించినవా రనేకమంది క్లబ్ లో కనపడే సరికి క్వీస్మెల్ నిశ్చేష్టుడైనాడు. క్వీస్మెల్ రాకతో క్లబ్ కార్యకర్తలు చర్చను ఆపివేశారు.

“ఇదేమిటి? మహారాజువైన కుట్రపన్నును వారుమీరా? అన్నాడు క్వీస్మెల్ నిశ్చేష్టుడై.

క్లబ్ అగ్గితుడు, కార్యకర్తలు ముఖ ముఖాలు చూసుకున్నారు. చివరికి అగ్గితుడిలా అన్నాడు. “అవును. మేమే. మీరు మాతో చేరగోరుతున్నారని ఎల్బానుంచి మాకు కబురు వచ్చింది. ఇదిగో లేఖ. సెపోలియన్ చక్రవర్తి ఎల్బా నుంచి బయలుదేరి రావడానికి ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తయినాయి. ఆ వివరాలన్నీ తెలుపుతూ ఫరావోనాక కెప్టెన్ ద్వారా మరొకలేఖ పంపుతున్నారనికూడా ఇందులో వ్రాసి ఉంది. మీకివేసి తెలియవా?”

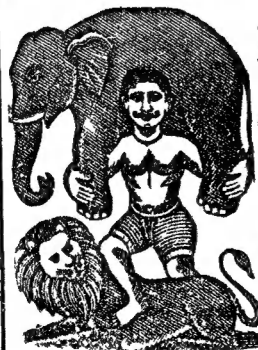
“నాకు తెలియవు. నేను రాజభక్తుడను.”

“అయితే ఈ లేఖలో వ్రాసినది పొరపాటన్న మాట. మిమ్మల్ని గురించి ఎల్బా ద్వీపంలో ఎవరో మోస పడ్డారు.” అన్నాడు అగ్గితుడు.

“కావచ్చును. కాని నాకు మోసాలతోనూ, కుట్రలతోనూ పనిలేదు.”

క్లబ్ లో గుసగుసలు బయలుదేరాయి. కొంతసేపైన తరువాత అగ్గితుడు క్వీస్మెల్ను సమీపించాడు: “ఎవరి దోహదం వల్లనో మారహస్యం మీకు తెలిసి పోయింది. మీరు రాజభక్తి పరులు. మిమ్మల్ని రాజద్రోహం చెయ్యమని నిర్బంధ పెట్టం. కానిమారహస్యాన్ని కాపాడాలని మాత్రం కోరుతున్నాం. అందుకుమీరు ప్రతిజ్ఞ తీసుకోవాలి. నిరాకరించే పక్షంలో మీకు తెలుసుకదా—మిమ్మల్ని బ్రతక నివ్వడం మా ఉద్యమానికిముప్పు.”

విడివిడి / పసుగుమాస ఏత్రక
జయభారత్
ఎడిటర్ చక్రవర్తి/మంరాపు ..
బొంబే ౨౦౦౮-4౦౧



No. 1 రామా వీర తేగ్యము సెట్టు సోన బంగారు భస్మము

మహా ఋషులు చెప్పిన మాలికలతోను, బంగారు భస్మము తోను తయారు చేయబడినది. గనేరియా బాధను వెంటనే నిర్వర్తించేసి త్యాగి చేయును. శుక్ల నవ్వును, నపుంకకత్తియు పూర్తిగా నివారించును. అంగదోషములు పోవును. పల్లము ఏమాత్రము లేదు. 40 రోజులకు పూర్తిమందు రు 15-13-0
20 రోజులకు ట్రయల్ మందు రు. 9-13-0

N. KANNAN & CO.,
223, Govindappa Naick Street, MADRAS.

వండ్లగింజలో బియ్యపు గింజ

(8-వ పేజీ తరువాయి)

“బలే అర్థంతీశాడిరండి. జరిగినవిషయం అదా? యిందాకటినుంచి చెప్పరేం? మీరు రేపు వుదయాన వెళుతానని ఆయనతో చెప్పారా, లేదా? ఏమన్నా అర్థంబుపనో మరేమిటో అని స్పృహను నిపంపించి సగౌరవంగా సాగనంపటానికి చేసిన యేర్పాటండి. ఎంత కర్కశుడైనా మామగారు అల్లుణ్ణి రెండోగోజు పెళ్ళి పొమ్మంటాడుటండీ. అసలు మీ కెటూ తోచిందండి ఆ వూహ? అంటూ మెత్తమెత్తగా చివాట్లు పెట్టాడు ఒకాయన. ‘మీరూ అంతే అంటున్నారు, మా వాళ్ళు అటాగే అన్నారు లెండి నేనేమీ అట్లా అనుకున్నా,’ అంటూ చప్పరించాడు గోపాలరావు.

‘మీ పోట్లాటకు యిదే కారణం అయితే సద్దుకోవచ్చు. ఇంకా యేమైనా వుంటే

మేం చెప్పలేం కానీండి,’ అన్నాడు యింకో పెద్దమనిషి యింకా యేమైనా వున్నా యేమో కనుక్కుందామని.

‘పెళ్ళికి పిలవకపోయినా, అన్నా రు యిందాక. పిలుపులోకూడ తగాదా వచ్చిందా ఏమన్నా’ అన్నాడు యింకో ఆయన యింకా చాలా స్వేషస్థుడటాలి గాబట్టి.

‘అదేం లేదులెండి. నా బావమరిది పెళ్ళికి నన్ను పిలవలేదు. పోనైండి పిలవకపోతే నాకేం లోపంవచ్చింది. వాళ్ళు వాళ్ళు ముఖ్యులు,’ అని ముభావంగా పూరుకున్నాడు గోపాలరావు.

‘ఇంకా వాళ్లెవరు? అని ఓ ప్రశ్న వేశారు.

‘మా అమ్మ, నాన్నని పిలవటానికి మా పూరు వచ్చాడుగా,’ అన్నాడు గోపాలరావు దాయలేక.

‘బలే బాగావుంది, మీ అమ్మ నాన్నని పెళ్ళికి పిలిచినవాడు మిమ్మల్ని పిలవడటండీ. మిమ్మల్ని పట్టి వాళ్ళ వాళ్ళని పట్టి మీరా? ఆమాత్రం గ్రహింపులేదండీ? ఆ హడావడిలో మిమ్మల్ని పిలిచానను

కున్నాడో లేక మిమ్మల్ని పిలిస్తే మీరు పరాకులో వున్నాడో,’ అని సమర్థించాడు యింకో కాయన.

‘ఆ విషయంమాత్రం కాదులేండి. బహుశా పిలిచా ననుకున్నాడేమో’ అంటూ సద్దుకున్నాడు గోపాలరావు.

‘నేనింకా యేమిటో యేమిటో అనుకున్నా. మంచి కాలక్షేపమే అయింది యివ్వాలే బండీలో. మా స్వేషను వస్తోంది యిక సద్దుకోవాలి’ అంటూ ఒకాయన లేచి నుంచున్నాడు.

‘మా మామగారు పూర్వీకే అట్లా అవుతే నేనూ యీ స్వేషన్లోనే దిగుతాను,’ అన్నాడు గోపాలరావు.

వాళ్లందరి పకపక నవ్వులు యింజను కూతలో కలిసిపోయినాయి. ★

స్వీకారము

వదరుబోతు :—విజయదశమినాడు నలువడిన ఈ వారపత్రిక మొదటి సంచిక మా కార్యాలయానికి చేరినది. సంపాదకుడు కె. దశరథరామయ్య; కార్యాలయం శ్రీనివాస ఆగ్రహారం, నెల్లూరు; ఆరు పేజీలు, వల 0-2-0

కాశ్మీర్ డా॥ గ్రాహం నివేదిక (5-వ పేజీ తరువాయి)

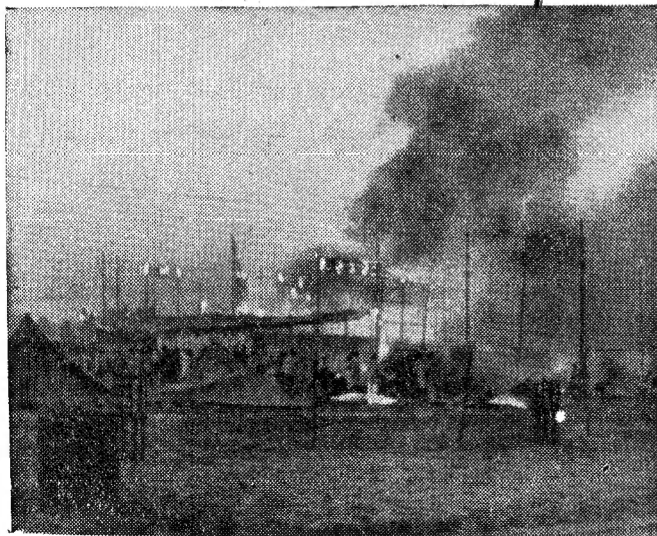
యుద్ధనినాదాలనూ అరికట్టాలని కూడా భద్రతామండలి ఉభయప్రభుత్వాలకూ ఆజ్ఞావాల్సిన నూచించాడు. సమాధానం కుదరకపోవడానికి కాశ్మీర్

రాజ్యాంగపరిషత్తుమావేళ మొక ముఖ్య కారణమని డా॥ గ్రాహం అన్నాడు. కాని పండిట్ నెహ్రూ ఈ రాజ్యాంగ పరిషత్తుభక్తూ ప్లెబిస్కెట్ కూ సంబంధం లేదనీ, ప్లెబిస్కెట్ నిర్ణయాలకు రాజ్యాంగ పరిషత్తుభక్త నిర్ణయాలు అటంకం కాబోవనీ

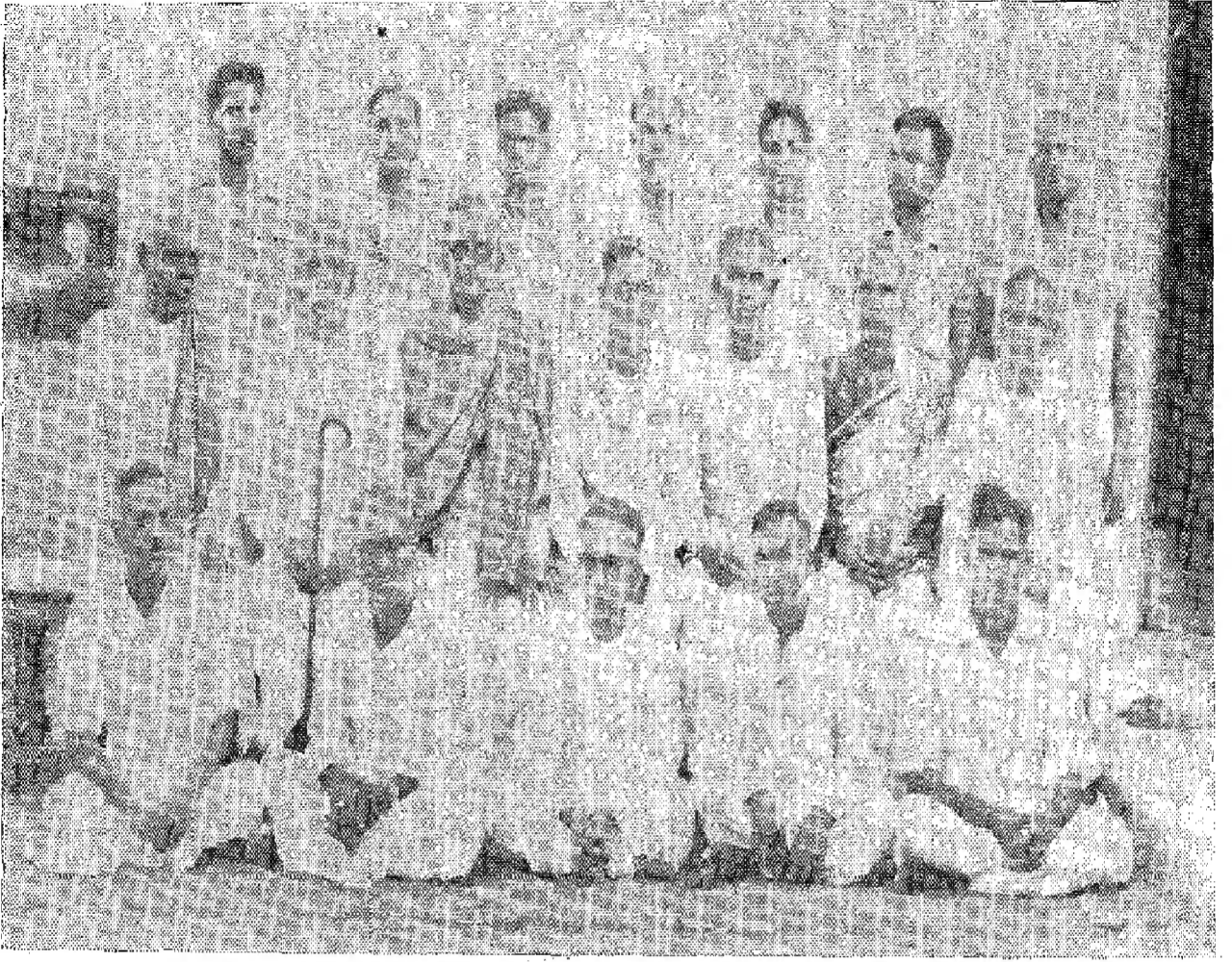
స్పష్టపరిచి ఉన్నాడు. అయినప్పటికీ పదేపదే ఈ ఆరోపణ శేవడంవల సమాధానం కుదరడానికి అటంక మేర్పడుతుండే కాని సహాయపడదని భద్రతామండలి గ్రహించడంలేదు.

ఎంతమంది మధ్యవర్తులువచ్చి ఎట్టి నూతనలు చేసినప్పటికీ భారత ప్రభుత్వం తమ అభిప్రాయాన్ని స్పష్టంగా ఇదివరకే తెలియపరిచింది. వైనికోపసంహరణ విషయంలో పరిష్కార్యత్వాన్ని అంగీకరించడం కల్ల, ఇటువంటి సమస్య సామరస్యం వల్లనే పరిష్కరించబడాలి. అలా కాని పక్షంలో తిరిగి అశాంతి తప్పదు. ‘ఆజాద్ కాశ్మీర్’ వైనికదళాలను నిరాయుధంచేసి దాడి ముప్పును పూర్తిగా తొలగించేవరకూ కాశ్మీర్ నుంచి భారత వైన్యాలను తడలించడం అసంభవం.

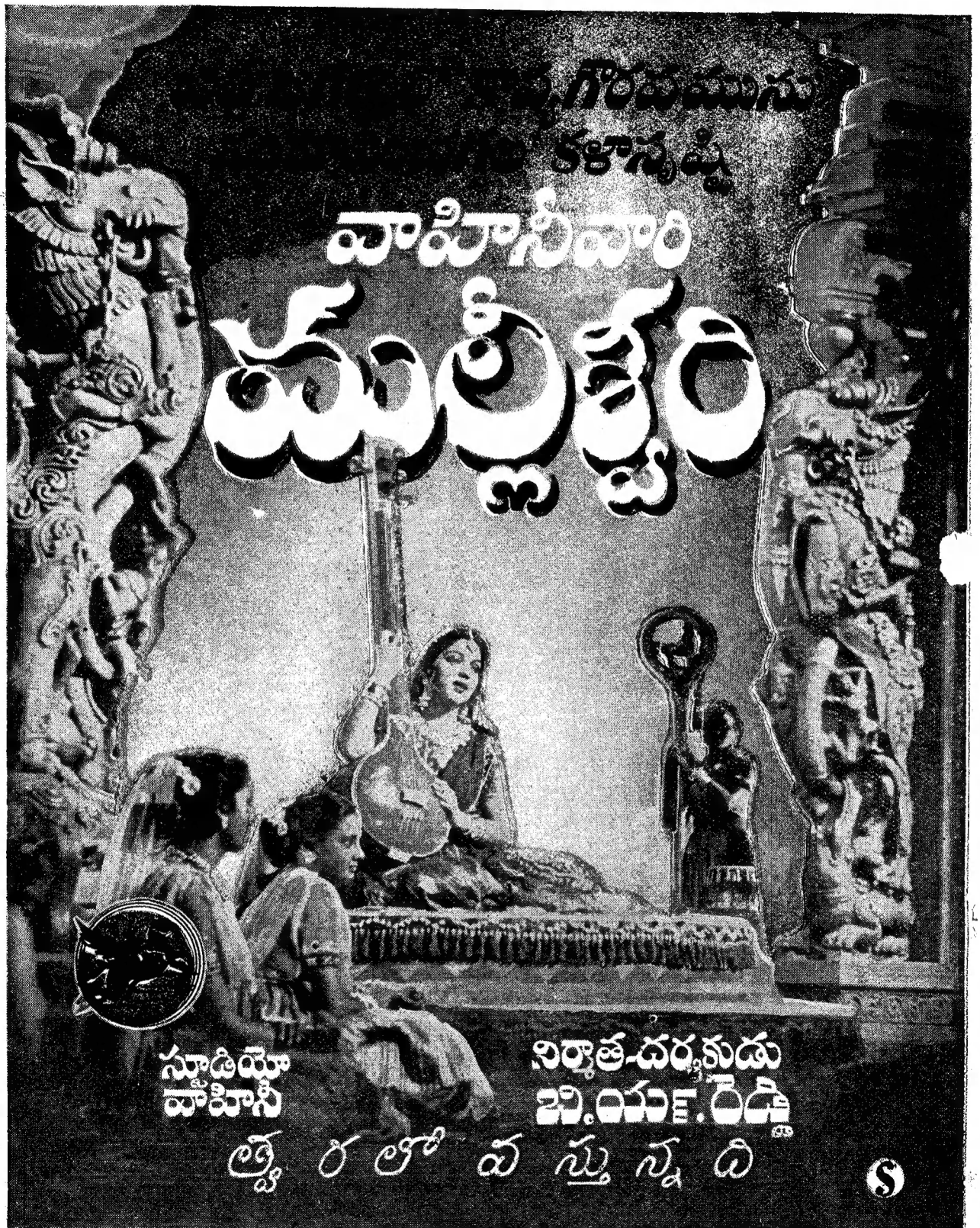
కాశ్మీర్ లో ప్లెబిస్కెట్ కాంటియంట్ గా, స్వేచ్ఛగా, న్యాయంగా జరగాలంటే ఈవరతులు నెరవేరక తప్పదు. ఈవరతులకు లోబడి భారత ప్రభుత్వం భద్రతామండలి తీర్మానాలను చిత్తశుద్ధితో పాటిస్తున్నది. ★



సలిదవతీనగర్ లో (ఢిల్లీ) కాంగ్రెస్ సమావేశాలకోసం వేసిన, పెండాల్ బుధవారంనాడు దగ్గమైపోయింది.



శరన్నవ రాత్రులలో పితాపురంలో జరిగిన సాహిత్య సభల సందర్భాన ఓసిన ఛాయా చిత్రం.
 మధ్య వరుసలో మధ్యను కూర్చున్నవారు శ్రీ ఇంద్రగంటి హనుమచ్ఛాస్త్రిగారు. ఈ
 ఉత్సవంలో శ్రీ శాస్త్రిగారి "ప్రతిమా" కృతినమర్పణకూడా జరిగింది. కృతిపాండి
 నది శ్రీ సూర్యారాయ విద్యానంద గ్రంథాలయం.



వా హి సీ పి క్చ ర్సు, లి మి తె డ్,
మ ద్రా సు - వి జ య వా డ - గు ం టా గు.